Агуулга

Монгол улсын нийгэм, эдийн засгийн байдал 3

I. Нийгмийн үзүүлэлт 6

1. Ажилгүй иргэд 6
2. Нийгмийн даатгал, нийгмийн халамж 8
3. Эрүүл мэнд 10
4. Гэмт хэрэг 11

II. Макро эдийн засгийн үзүүлэлт 14

1. Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 14
2. Үнэ 14
3. Мөнгө, зээл, үнэт цаас 19
4. Улсын нэгдсэн төсөв 23
5. Гадаад худалдаа 24

III. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээ 27

1. Мал аж ахуй 27
2. Аж үйлдвэр 29
3. Дотоод худалдаа 30
4. Тээвэр 31
5. Зочид буудал, зоогийн газар 33

IV. Бусад 34

1. Цаг уур, агаарын бохирдолт 34

V. Хавсралт 36

VI. Гэмт хэрэг, түүний төрөлд гарч буй өөрчлөлт 53

VII. Дэлхийн эдийн засаг, гадаад зах зээлийн тойм 60

Дараах тэмдэглэлүүдийг ашиглав:

...	**мэдээлэл байхгүй**
0.0	**маш бага тоо**
-	**гүйцэтгэл байхгүй.**

Монгол Улсын нийгэм, эдийн засгийн байдал

(2012 оны эхний 4 сарын байдлаар)

I. Нийгмийн үзүүлэлт

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний 4 сард 23895 эх амаржиж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2361 эх буюу 11.0 хувь, амьд төрсөн хүүхдийн тоо 24014 болж, 2333 хүүхэд буюу 10.8 хувиар өслөө.

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний 4 сард нэг хүртэлх насандаа 385 хүүхэд эндэж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 13 хүүхэд буюу 3.3 хувь, 1-5 хүртэлх насны 77 хүүхэд эндэж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 12 хүүхэд буюу 13.5 хувиар буурсан байна.

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо 2012 оны 4 дүгээр сарын эцэст 54.0 мянга болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 12.3 мян.хүнээр буюу 29.4 хувиар өсчээ.

Нийгмийн даатгалд 2012 оны эхний 4 сард 528.5 мян.хүн шимтгэл төлөгч, даатгуулагчаар бүртгэгдсэний 334.8 мянга буюу 63.4 хувь нь аж ахуйн нэгж, байгууллагынх, 193.7 мянга буюу 36.6 хувь нь төсөвт байгууллагынх байгаа бөгөөд өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт шимтгэл төлөгч, даатгуулагчдын тоо 62.5 мянга буюу 13.4 хувь, үүнээс аж ахуйн нэгж, байгууллагынх 56.7 мянга буюу 20.4 хувь, төсөвт байгууллагынх 5.8 мянга буюу 3.1 хувиар нэмэгджээ.

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэрт 2012 оны эхний 4 сард 53.8 мян.хүн хамрагдсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.7 мян.хүн буюу 3.1 хувиар буурч, олгосон тэтгэврийн хэмжээ 2.5 сая төг буюу 22.6 хувиар нэмэгджээ.

“Хүний хөгжил” сангаас 2012 оны эхний 4 сард 245.0 тэрбум төгрөг олгогдсон байна. Энэ оны 4-р сард давхардсан тоогоор 2.2 сая хүн 21.0 мян.төг, 2.6 мянган хүн 70.0 мян.төг, 131.5 мянган хүн 10.0 мян.төг бэлнээр авсан байна.

Халдварт өвчнөөр 2012 оны эхний 4 сард 15317 хүн өвчилж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1689 хүн буюу 12.4 хувиар нэмэгдэхэд салхин цэцгээр өвчлөгчдийн тоо 383 хүн буюу 25.6 хувь, вирүст хепатитээр 793 хүн буюу 19.3 хувь, цусан суулгаар 61 хүн буюу 13.1 хувь, сүрьеэгээр өвчлөгчдийн тоо 83 хүн буюу 5.3 хувиар буурсан хэдий ч гахайн хавдраар өвчлөгчдийн тоо 2616 хүн буюу 6.0 дахин, тэмбүүгээр 193 хүн буюу 14.0 хувь, гонококкт халдвараар 46 хүн буюу 2.7 хувь, трихомониазаар өвчлөгчдийн тоо 8 хүн буюу 0.6 хувиар нэмэгдсэнээс голлон шалтгаалав.

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний 4 сарын байдлаар 7672 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 691 хэргээр буюу 9.9 хувиар өсчээ. Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт гэмт хэргийн тоо нэмэгдэхэд өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг (567), тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журмын эсрэг (97), хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг (48), байгаль хамгаалах журмын эсрэг (46) зэрэг гэмт хэрэг өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн улмаас 2012 оны эхний 4 сард 2708 хүн гэмтэж, 394 хүн нас барсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс гэмтсэн хүний тоо 77 буюу 2.9 хувиар өсч, нас барсан хүний тоо 43 буюу 9.8 хувиар буурсан байна.

II.Макро эдийн засгийн үзүүлэлт

Үйлдвэрлэлийн аргаар тооцсон ДНБ-ий хэмжээ 2012 оны эхний улиралд оны үнээр 2277.4 тэрбум төгрөг, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 980.2 тэрбум төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үеийнхээс оны үнээр 30.2 хувь, зэрэгцүүлэх үнээр 16.7 хувиар тус тус өслөө.

Хэрэглээний үнийн улсын индекс (ХҮУИ) 2012 оны 4 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 0.5 хувь, оны эхнээс 8.2 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 16.0 хувиар өслөө. Ерөнхий индекс өмнөх сарынхаас өсөхөд хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн дүн 0.7 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлынх 2.0 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Мөнгөний нийлүүлэлт (М2) 2012 оны 4 дүгээр сарын эцэст 6362.9 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 258.1 тэрбум төг буюу 4.2 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1012.4 тэрбум төг буюу 18.9 хувиар өсчээ.

Гүйлгээнд байгаа бэлэн мөнгө 2012 оны 4 дүгээр сарын эцэст 708.9 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 60.4 тэрбум төг буюу 9.3 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 80.3 тэрбум төг буюу 12.8 хувиар өсчээ.

Аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдэд олгосон нийт зээлийн өрийн үлдэгдэл 2012

оны 4 дүгээр сарын эцэст 5936.0 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 154.5 тэрбум төг буюу 2.7 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1962.1 тэрбум төг буюу 49.4 хувиар өсчээ.

Хугацаа хэтэрсэн зээлийн өрийн үлдэгдэл 2012 оны 4 дүгээр сарын эцэст 71.2 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 9.8 тэрбум төг буюу 16.0 хувиар өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 11.0 тэрбум төг буюу 13.4 хувиар буурчээ.

Банкны системийн хэмжээгээр чанаргүй зээл 2012 оны 4 дүгээр сарын эцэст 316.6 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 3.6 тэрбум төг буюу 1.1 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 64.9 тэрбум төг буюу 17.0 хувиар буурсан байна.

Үнэт цаасны арилжаа 2012 оны 4 дүгээр сард 21 өдөр явагдаж, 4.1 тэрбум төгрөгийн гүйлгээ хийгдэж, 14.4 сая ш үнэт цаас арилжигдсан байна.

Улсын нэгдсэн төсвийн нийт тэнцвэржүүлсэн орлого ба тусламжийн дүн 2012 оны эхний 4 сард 1465.8 тэрбум төг, нийт зарлага ба эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн дүн 1513.8 тэрбум төг болж, улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн нийт тэнцэл 48.0 тэрбум төгрөгийн алдагдалтай гарлаа.

Нэгдсэн төсвийн урсгал орлого 1460.8 тэрбум төг, урсгал зардал 1231.9 тэрбум төг болж, тэнцвэржүүлсэн урсгал тэнцэл 229.0 тэрбум төгрөгийн ашигтай гарлаа.

Татварын нийт орлого өмнөх оны мөн үеийнхээс 229.7 тэрбум төг буюу 21.5 хувиар өсөхөд дотоодын бараа, үйлчилгээний татварын орлого 102.0 тэрбум төг буюу 27.5 хувь, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого 67.8 тэрбум төг буюу 55.9 хувь, орлогын албан татварын орлого 35.1 тэрбум төг буюу 12.8 хувь, бусад татварын орлого 14.6 тэрбум төг буюу 6.9 хувь, гадаад худалдааны татварын орлого 8.8 тэрбум төг буюу 9.9 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Татварын бус орлого өмнөх оны мөн үеийнхээс 35.4 тэрбум төг буюу 28.3 хувиар өсөхөд хувьцааны ногдол ашгийн орлого 10.3 тэрбум төг буюу 50.1 хувиар буурсан хэдий ч төсөвт газрын өөрийн орлого 28.0 тэрбум төг буюу 48.8 хувь, бусад нэр заагдаагүй орлого 8.7 тэрбум төг буюу 89.4 хувь, хүү, торгуулийн орлого 3.7 тэрбум төг буюу 32.9 хувь, газрын тосны орлого 3.2 тэрбум төг буюу 22.7 хувь, навигацын орлого 1.9 тэрбум буюу 16.3 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Улсын нэгдсэн төсөвт 2012 оны эхний 4 сард зарлага ба эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 1513.8 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 364.3 тэрбум төг буюу 31.7 хувиар нэмэгдэхэд хөрөнгийн зардал 129.9 тэрбум төг буюу 2.0 дахин, бараа, үйлчилгээний зардал 116.6 тэрбум төг буюу 27.7 хувь, татаас, шилжүүлгийн зардал 93.1 тэрбум төг буюу 16.1 хувь, эргэж төлөгдөх цэвэр зээл 16.9 тэрбум төг буюу 2.8 дахин, зээлийн үйлчилгээний төлбөр 7.7 тэрбум төг буюу 46.7 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.

Хөрөнгийн зардалд 2012 оны эхний 4 сард 255.4 тэрбум төг зарцуулсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 129.9 тэрбум төг буюу 2.0 дахин өсчээ. Хөрөнгийн зардлын өсөлтөд дотоодын эх үүсвэрээс хийгдсэн хөрөнгийн зардал 125.8 тэрбум төг буюу 2.0 дахин, гадаад эх үүсвэрээс хийгдсэн хөрөнгийн зардал 4.1 тэрбум төг буюу 2.3 дахин нэмэгдсэн нь нөлөөлжээ.

Монгол улс 2012 оны эхний 4 сард дэлхийн 118 оронтой худалдаа хийж, гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт 3373.1 сая ам.долл, үүнээс экспорт 1292.4 сая ам.долл, импорт 2080.6 сая ам.долларт хүрчээ.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны эхний 4 сард 788.2 сая ам.долларын алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 366.8 сая ам.долл буюу 87.0 хувиар өсчээ. Үүнд импортын өсөлт экспортынхоос 20.1 пунктээр илүү өссөн нь нөлөөлсөн байна.

Нийт бараа эргэлтийн хэмжээ өмнөх оны мөн үеийнхээс 626.2 сая ам.долл буюу 22.8 хувь, үүний дотор импортын хэмжээ 496.5 сая ам.долл буюу 31.3 хувь, экспортын хэмжээ 129.7 сая ам.долл буюу 11.2 хувиар өсчээ.

Экспортын 98.3 хувийг эрдэс бүтээгдэхүүн, үнэт ба хагас үнэт чулуу, үнэт металл, гоёлын зүйлс, зоос, түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, тэдгээрээр хийсэн эдлэл, нэхмэл бүтээгдэхүүн, авто ба агаарын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги эзэлж байна.

III.Эдийн засгийн салбарын үзүүлэлт

Том малын зүй бус хорогдол 2012 оны эхний 4 сард улсын хэмжээнд 194.8 мян. толгойд хүрч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 167.1 мян.толгой буюу 46.2 хувиар буурсан байна. Том малын зүй бус хорогдлыг төрлөөр авч үзвэл адуу 9.5 мянга, үхэр 18.0 мянга, тэмээ 0.3 мянга, хонь 76.3 мянга, ямаа 90.7 мянга байна.

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 2012 оны эхний 4 сард 646.1 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 61.7 тэрбум төг буюу 10.6 хувиар өслөө. Энэхүү өсөлтөд зэсийн баяжмал, металл агуулгаараа, молибдений баяжмал, металл агуулгаараа, нүүрс, цайрын баяжмал, төмрийн хүдэр, газрын тос зэрэг уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 0.8-59.8 хувь, архи, нарийн боов, зүсмэл материал, талх, шар айраг, шингэн сүү, амтат ус, ундаа, хивс, металл бэлдэц, металл цувимал, цахилгаан утас, шавардлагын зуурмаг, бетон дэр, шахмал түлш зэрэг боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын үндсэн нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 1.8 хувиас 5.4 дахин нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ.

Төмөр замын тээврээр 2012 оны эхний 4 сард 6643.8 мян.т ачаа тээж, давхардсан тоогоор 1236.5 мян.зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 1123.9 мян.т буюу 20.4 хувь, зорчигчдын тоо 81.7 мян. хүн буюу 7.1 хувиар өсчээ. Тээсэн ачаа, зорчигчдын тоо өссөнөөс төмөр замын тээврийн салбарын орлого 2012 оны эхний 4 сард 133.6 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 27.2 тэрбум төг буюу 25.5 хувиар өсчээ.

Агаарын тээврээр 2012 оны эхний 4 сард 1179.9 т ачаа тээж, давхардсан тоогоор 200.7 мян.зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 622.6 т буюу 2.1 дахин, зорчигчдын тоо 62.7 мян.хүн буюу 45.4 хувиар өсчээ. Тээсэн ачаа, зорчигчдын тоо өссөнөөр агаарын тээврийн салбарын орлого 2012 оны эхний 4 сард 46.6 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 10.5 тэрбум төг буюу 29.1 хувиар өслөө.

Ус, цаг уурын хүрээлэнгийн мэдээгээр хамгийн их хур тунадас 2012 оны 4 дүгээр сард Хөвсгөл аймгийн Рашаант суманд (43.9 мм) унасан байна. Энэ оны 4 дүгээр сард Дорноговь аймгийн Сайншанд суманд хамгийн их температур 29.1 хэм, Завхан аймгийн Цэцэн-Уул, Тэс, Архангай аймгийн Тариат суманд хамгийн бага температур -21.0 хэм байлаа. Салхины хурд Говь-Алтай аймгийн Алтай суманд 34 м/с хүрчээ.

Азотын давхар ислийн хоногийн дундаж агууламж 2012 оны 4 дүгээр сард Улаанбаатар хотын 13-р хороолол орчимд 24 удаа, Баруун дөрвөн зам орчимд 12 удаа, Хархорин захын орчимд 6 удаа, 32-ын тойргийн орчимд 2 удаа, хүхэрлэг хийн хоногийн дундаж агууламж 32-ын тойрог орчимд 21 удаа, 13-р хороолол орчимд 8 удаа, Офицеруудын ордон, 1-р хороолол орчимд тус бүр 5 удаа, Баруун дөрвөн зам, Хархорин захын орчимд тус бүр 2 удаа, 10 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж 32-ын тойрог орчимд 30 удаа, Хархорин захын орчимд 26 удаа, Баруун дөрвөн зам орчимд 22 удаа, 13-р хороолол орчимд 16 удаа, 2.5 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж Баруун дөрвөн зам орчимд 4 удаа агаарын чанарын стандарт дахь хүлцэх хэм хэмжээнээс давжээ.

Аюулт үзэгдэл, осол 2012 оны эхний 4 сард 1461 удаа гарсны улмаас 45 хүн амь насаа алдаж, 0.9 мян.толгой мал, амьтан хорогджээ. Энэ оны эхний 4 сард объектын түймэр 1313 удаа, мал, тэжээвэр амьтны халдварт галзуу өвчин 13 удаа, бичил уурхай, нурангины осол, химийн хорт бодистой холбоотой ослын дуудлага тус бүр 10 удаа, гол, нуурын усанд унасан осол 8 удаа бүртгэгджээ. Аюулт үзэгдэл, ослын улмаас 2012 оны эхний 4 сард 3.9 тэрбум төгрөгийн хохирол учирсан байна.

Өмнөх оны мөн үеийнхээс аюулт үзэгдэл, ослын тохиолдол 220-оор нэмэгдэж, амь насаа алдсан хүний тоо 27-гоор буурав.

I.1 Бүртгэлтэй ажилгүй иргэн*

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо 2012 оны 4 дүгээр сарын эцэст 54.0 мянга болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 12.3 мян. хүнээр буюу 29.4 хувиар өсчээ. Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 26.1 мянга буюу 48.4 хувь нь эмэгтэйчүүд байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.9 пунктээр буурчээ. Аймаг, нийслэлийн ХХҮХ-т 2012 оны эхний 4 сард ажилгүй 20.9 мян.иргэн шинээр бүртгүүлж, бүртгэлтэй байсан 7.5 мянган ажилгүй иргэн ажилд зуучлагдан орж, 21.6 мян.иргэн ажил идэвхтэй хайхгүй байгаа шалтгаанаар бүртгэлээс хасагджээ (Зураг I.1).

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 0.3 хувь нь магистр, доктор, 26.8 хувь нь дипломын болон бакалаврын, 5.4 хувь нь тусгай мэргэжлийн дунд, 6.7 хувь нь техникийн болон мэргэжлийн, 41.1 хувь нь бүрэн дунд, 14.4 хувь нь суурь, 4.4 хувь нь бага боловсролтой, 0.9 хувь нь боловсролгүй иргэд байна (Зураг I.2). Улсын хэмжээнд бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 33.4 мянга буюу 61.9 хувь нь 15-34 насны залуучууд байгаа бөгөөд энэ үзүүлэлт Улаанбаатар хот болон Баянхонгор, Дорнод, Сүхбаатар, Дорноговь, Орхон, Булган, Архангай аймагт улсын дунджаас 0.8-19.9 пунктээр их байна.

Зураг-I.1

ХХҮХ-т шинээр бүртгүүлсэн болон ажилд зуучлагдан орсон иргэдийн тоо, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар

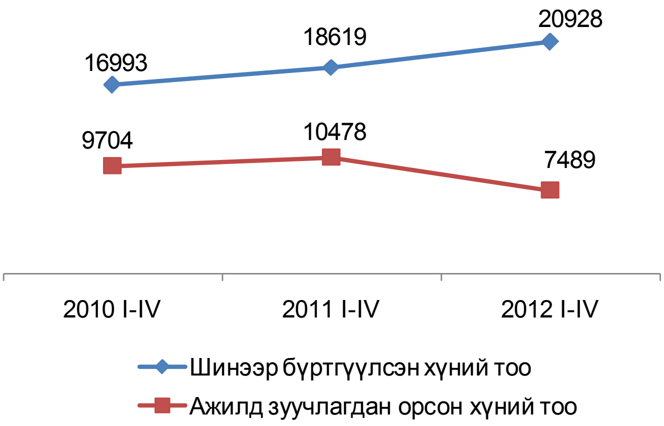

Зураг-I.2

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд, боловсролын түвшнээр, 2012 оны 4 дүгээр сарын эцэст, хувиар

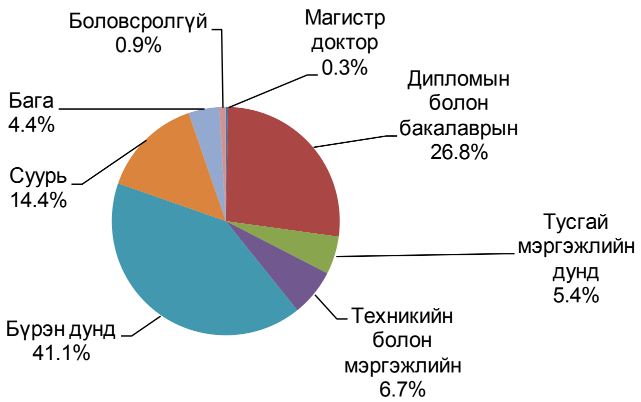

Ажлын шинэ байр *

Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яамны мэдээгээр 2012 оны эхний 4 сард 8176 хүн ажлын шинэ байранд ажилд орсны 3706 нь буюу 45.3 хувь нь эмэгтэйчүүд байна. Ажлын шинэ байранд ажилд орсон ажиллагчдыг эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбараар ангилбал, 4.7 хувь нь боловсролын, 7.6 хувь нь байр сууц, хоол хүнсээр үйлчлэх үйл ажиллагааны, 8.4 хувь нь үйлчилгээний бусад үйл ажиллагааны, 8.6 хувь нь уул уурхай, олборлолтын, 13.4 хувь нь барилгын, 13.5 хувь нь хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуурын, 15.7 бөөний болон жижиглэн худалдаа, машин мотоциклийн засвар үйлчилгээний, 16.5 хувь нь боловсруулах үйлдвэрлэлийн, 11.6 хувь нь бусад салбарт ногдож байна (Зураг I.3).

Зураг-I.3

Ажлын шинэ байранд ажилд орсон иргэд, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбараар, дунд харьцуулсан хувиар, 2012 оны эхний 4 сард

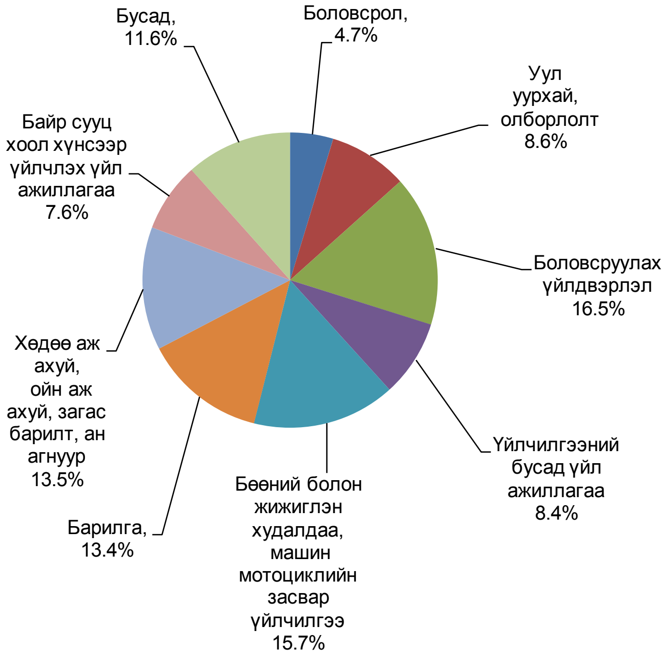

* - Эх үүсвэр: Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн яамны сар бүрийн мэдээ

Ажлын шинэ байранд ажилд орсон иргэдийн насны хувьд 1504 буюу 18.4 хувь нь 15-24 , 2975 буюу 36.4 хувь нь 25-34, 2112 буюу 25.8 хувь нь 35-44, 1488 буюу 18.2 хувь нь 45-59, 97 буюу 1.2 хувь нь 60 ба түүнээс дээш насны хүмүүс байна.(Зураг I.4).

Ажлын шинэ байранд ажилд орсон иргэдийг ажил мэргэжлийн ангиллаар авч үзэхэд 0.1 хувь нь зэвсэгт хүчний ажил мэргэжилтэй, 2.0 хувь нь контор, үйлчилгээний ажилтан, 2.9 хувь нь техникч болон туслах/дэд мэргэжилтэн, 3.3 хувь нь менежер, 5.9 хувь нь суурин төхөөрөмж, машин механизмын операторч, угсрагч, 7.9 хувь нь мэргэжилтэн, 12.8 хувь нь хөдөө аж ахуй, ой, загас агнуурын ажилтан, 20.7 хувь нь энгийн ажил мэргэжил, 20.8 хувь нь үйлдвэрлэл, барилга, гар урлалын холбогдох үйлчилгээний ажилтан, 23.6 хувь нь худалдаа, үйлчилгээний мэргэжилтэй хүмүүс байна.

Зураг-I.4

Ажлын шинэ байранд ажилд орсон иргэд, насны бүлгээр, 2012 оны эхний 4 сард, хувиар

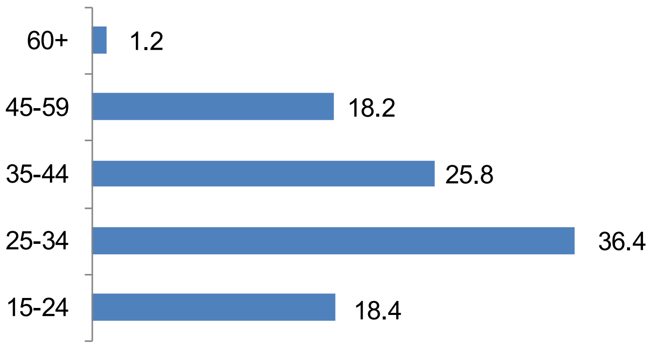

Дундаж цалин

Ажиллагчдын дундаж цалингийн 2012 оны 1 дүгээр улирлын түүвэр судалгаанд нийслэлийн 195, аймаг, орон нутгийн 822, нийт 1017 аж ахуйн нэгж, байгууллагын 154.2 мянган ажиллагчид хамрагдсаны 80.1 мянга буюу 52.0 хувь нь эмэгтэйчүүд байв.

Судалгаанд хамрагдсан аж ахуйн нэгж, байгууллагын ажиллагчдын сарын дундаж цалин 2012 оны 1 дүгээр улиралд 495.1 мян.төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 99.7 мян.төг буюу 25.2 хувиар нэмэгджээ (Зураг I.5).

Эрэгтэй ажиллагчдын сарын дундаж цалин 2012 оны 1 дүгээр улиралд 540.8 мян.төг болж, эмэгтэйчүүдийнхээс 87.9 мян.төг буюу 19.4 хувиар илүү байна (Зураг I.5).

Хууль тогтоогч, төрийн ба төрийн бус байгууллагын удирдах ажилтан, менежерээр ажиллаж байгаа эрэгтэйчүүдийн сарын дундаж цалин 920.7 мян.төг буюу хамгийн их байхад энгийн ажил мэргэжлээр ажиллаж байгаа эрэгтэйчүүдийн цалин 365.2 мян.төг буюу хамгийн бага байна. Мөн хууль тогтоогч, төрийн ба төрийн бус байгууллагын удирдах ажилтан, менежерээр ажиллаж байгаа эмэгтэйчүүдийн сарын дундаж цалин 765.6 мян.төг буюу хамгийн их байхад ХАА, загасны аж ахуйн мэргэшсэн ажилтнаар ажиллаж буй эмэгтэйчүүдийн цалин 265.1 мян.төг буюу хамгийн бага байна (Зураг I.6).

Зураг-I.5

Ажиллагчдын сарын дундаж цалин, жил бүрийн 1 дүгээр улирлын байдлаар, мян.төг

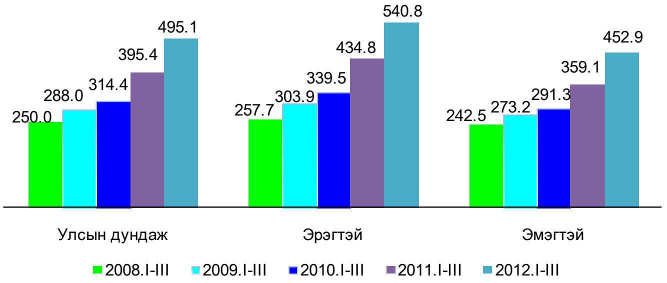

Зураг-I.6

Ажиллагчдын сарын дундаж цалин, хүйсээр, ажил мэргэжлийн ангиллаар, 2012 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар, мян.төг

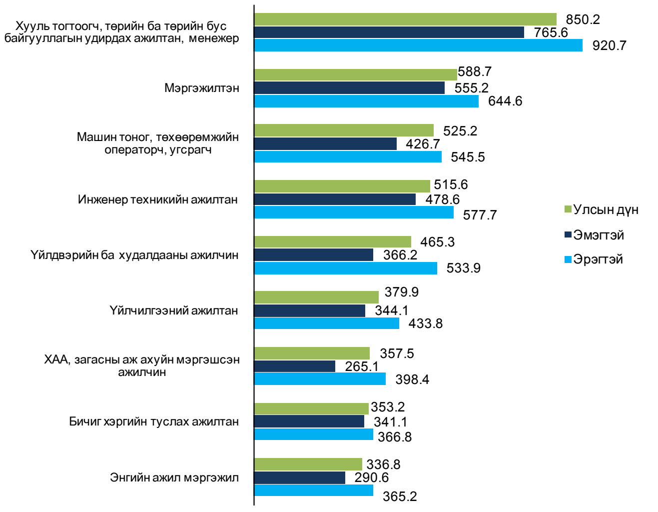

Төрийн удирдлага, батлан хамгаалах, нийгмийн даатгалын салбарын ажиллагчдын сарын дундаж цалин 2012 оны 1 дүгээр улиралд 501.7 мян.төг, уул уурхайн олборлох аж үйлдвэрийн салбарынх 837.9 мян.төг, санхүүгийн зуучлалын үйл ажиллагааны салбарынх 1092.2 мян.төг болж, улсын дунджаас 6.6-597.1 мянган төгрөгөөр өндөр, харин тээвэр, холбоо, агуулахын аж ахуй, цахилгаан, хий үйлдвэрлэл, усан хангамж, боловсруулах аж үйлдвэр, эрүүл мэнд, нийгмийн халамж, боловсрол, үл хөдлөх хөрөнгө, түрээс, бизнесийн бусад үйл ажиллагааны салбарынх 10.2-99.0 мян.төг, барилга, зочид буудал, зоогийн газар, нийгэм, бие хүнд үзүүлэх үйлчилгээ, бөөний болон жижиглэн худалдаа, гэр ахуйн барааны засварлах үйл ажиллагаа болон хөдөө аж ахуй, ан агнуур, ойн аж ахуйн салбарынх 119.8-267.4 мянган төгрөгөөр доогуур байна.

Зураг-I.7

Ажиллагчдын сарын дундаж цалин, байгууллагын хариуцлагын хэлбэрээр, 2012 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар, мян.төг

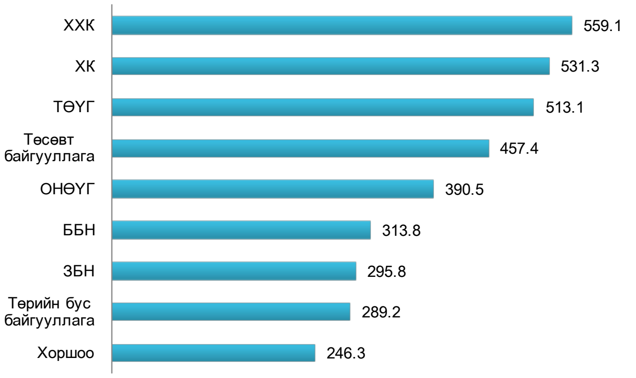

ХХК - Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани
ХК - Хувьцаат компани
ТӨҮГ - Төрийн өмчит үйлдвэрийн газар
ОНӨҮГ - Орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар
ББН - Бүх гишүүд нь бүрэн хариуцлагатай нөхөрлөл
ЗБН - Зарим гишүүд нь бүрэн хариуцлагатай нөхөрлөл

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын хариуцлагын хэлбэрээр авч үзэхэд, хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани, хувьцаат компани болон төрийн өмчит үйлдвэрийн газарт ажиллагчдын сарын дундаж цалин 2012 оны 1 дүгээр улиралд улсын дунджаас 18.0-64.0 мянган төгрөгөөр өндөр, харин төсөвт байгууллага болон орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газарт ажиллагчдынх 37.7-104.6 мян.төг, бүх гишүүд нь бүрэн хариуцлагатай нөхөрлөл, зарим гишүүд нь бүрэн хариуцлагатай нөхөрлөлд ажиллагчдын цалин 181.3-199.3 мян.төг, төрийн бус байгууллага болон хоршооных 205.9-248.8 мянган төгрөгөөр доогуур байна (Зураг I.7).

Төсөвт байгууллагад ажиллагчдын сарын дундаж цалин 2012 оны 1 дүгээр улиралд 457.4 мян.төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 81.7 мян.төг буюу 21.7 хувиар нэмэгджээ.

I.2 Нийгмийн даатгал, халамж

Нийгмийн даатгал:

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого 2012 оны эхний 4 сард 297.2 тэрбум төг, зарлага 241.2 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс орлого 88.3 тэрбум төг буюу 42.3 хувь, зарлага 49.8 тэрбум төг буюу 26.0 хувиар өслөө.

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого 2012 оны эхний 4 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 88.3 тэрбум төгрөгөөр өсөхөд тэтгэврийн даатгалын сангийн орлого 64.6 тэрбум төг буюу 42.7 хувь, эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орлого 13.5 тэрбум төг буюу 40.9 хувь, ҮОМШӨ-ний даатгалын сангийн орлого 6.2 тэрбум төг буюу 58.6 хувь, тэтгэмжийн даатгалын сангийн орлого 2.4 тэрбум төг буюу 33.9 хувь, ажилгүйдлийн даатгалын сангийн орлого 1.6 тэрбум төг буюу 24.2 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ .

Нийгмийн даатгалын сангийн зарлага 2012 оны эхний 4 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 49.8 тэрбум төгрөгөөр өсөхөд, тэтгэмжийн даатгалын сангийн зарлага 2.8 тэрбум төг буюу 31.4 хувиар, эрүүл мэндийн даатгалын сангийн зарлага 6.8 тэрбум төг буюу 27.4 хувиар, тэтгэврийн даатгалын сангийн зарлага 40.1 тэрбум төг буюу 27.0 хувиар, ҮОМШӨ-ий даатгалын сангийн зарлага 1.2 тэрбум төг буюу 19.3 хувиар өссөн нь нөлөөлөв. Харин ажилгүйдлийн даатгалын сангийн зарлага 1.1 тэрбум төг буюу 33.9 хувиар буурсан байна.

Нийгмийн даатгалын сангаас олгосон тэтгэврийн хэмжээ 2012 оны эхний 4 сард 183.1 тэрбум төг болсны 72.2 хувийг өндөр настны, 12.6 хувийг хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн, 8.7 хувийг цэргийн, 6.5 хувийг

тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр ээлж байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс өндөр настны тэтгэвэр 22.0 хувь, цэргийн тэтгэвэр 65.5 хувь, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд олгох тэтгэвэр 32.1 хувь, тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр 21.4 хувиар өсчээ. (Зураг I.8).

Нийгмийн даатгалд 2012 оны эхний 4 сард 528.5 мян.хүн шимтгэл төлөгч, даатгуулагчаар бүртгэгдсэний 334.8 мянга буюу 63.4 хувь нь аж ахуйн нэгж байгууллагынх, 193.7 мянга буюу 36.6 хувь нь төсөвт байгууллагынх байгаа бөгөөд өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт шимтгэл төлөгч, даатгуулагчдын тоо 62.5 мянга буюу 13.4 хувь, үүнээс аж ахуйн нэгж, байгууллагынх 56.7 мянга буюу 20.4 хувь, төсөвт байгууллагынх 5.8 мянга буюу 3.1 хувиар нэмэгджээ.

Нийгмийн халамж:

Нийгмийн халамжийн сангаас 2012 оны эхний 4 сард 163.5 мян.хүнд 25.4 тэрбум төгрөгийн тэтгэвэр, тэтгэмж олгосон бөгөөд өмнөх оны мөн үеийнхээс нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж авагчдын тоо 476 хүн буюу 0.3 хувиар буурч, олгосон тэтгэвэр, тэтгэмжийн хэмжээ 4.4 тэрбум төг буюу 20.7 хувиар өсчээ.

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжид хамрагдагчдын 49.2 хувь нь жирэмсэн болон нярай, хөхүүл хүүхэдтэй эхчүүд, 32.9 хувь нь халамжийн тэтгэвэр авагчид, 8.7 хувь нь хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг асарч буй иргэд, 8.2 хувь нь ахмад настныг асарч буй иргэд, 1.0 хувь нь бүтэн өнчин хүүхэд үрчлэн өсгөж буй иргэд байна. (Зураг I.9).

Нийгмийн халамжийн сангаас 2012 оны эхний 4 сард олгосон нийт тэтгэвэр, тэтгэмжийн 13.5 тэрбум төг буюу 53.1 хувийг халамжийн тэтгэвэрт, 8.0 тэрбум төг буюу 31.5 хувийг жирэмсэн болон нярай, хөхүүл хүүхэдтэй эхчүүдэд, 1.8 тэрбум төг буюу 7.2 хувийг хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг асарч буй иргэдэд, 1.8 тэрбум төг буюу 7.1 хувийг ахмад настныг асарч буй иргэдэд, 272.7 сая төг буюу 1.1 хувийг бүтэн өнчин хүүхэд үрчлэн авч өсгөсний тэтгэмжид зарцуулсан байна.(Зураг I.10).

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэрт 2012 оны эхний 4 сард 53.8 мян.хүн хамрагдсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.7 мян.хүн буюу 3.1 хувиар буурч, олгосон тэтгэврийн хэмжээ 2.5 сая төг буюу 22.6 хувиар нэмэгджээ.

Зураг-I.8

Нийгмийн даатгалын сангаас олгосон тэтгэврийн бүтэц, төрлөөр, 2012 оны эхний 4 сарын байдлаар, хувиар

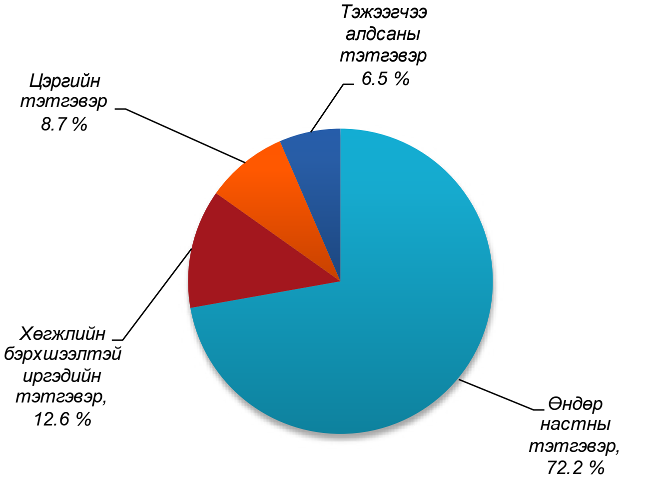

Зураг-I.9

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжид хамрагдагчдын бүтэц, 2012 оны эхний 4 сарын байдлаар, хувиар

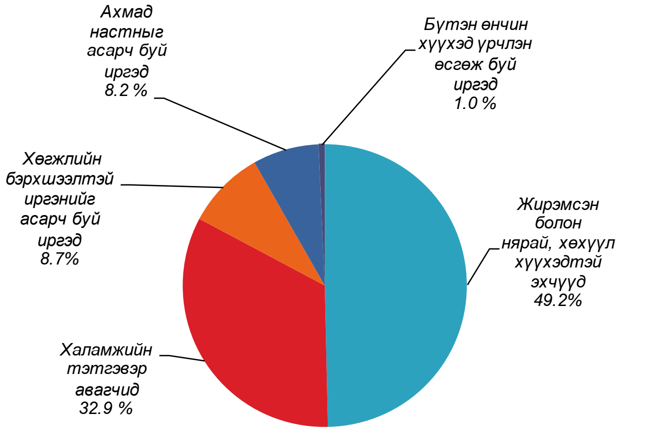

Зураг-I.10

Нийгмийн халамжийн сангаас олгосон тэтгэвэр, тэтгэмжийн бүтэц, 2012 оны эхний 4 сарын байдлаар, хувиар

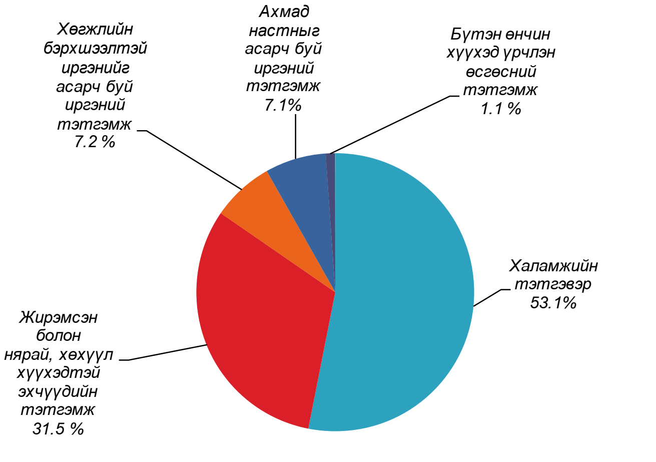

Нийгмийн халамжийн үйлчилгээ, хөнгөлөлтөд 233.1 мян.хүн хамрагдсаны 11.0 хувь нь ахмад настан, 1.9 хувь нь алдар цолтой ахмад настан, 3.8 хувь нь хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд, 80.3 хувь нь нийгмийн халамжийн хөнгөлөлт, нөхцөлт мөнгөн тусламжид хамрагдсан иргэд, 3.0 хувь нь нийгмийн халамжийн үйлчилгээнд хамрагдсан иргэд байна.

Алдарт эхийн одонтой 155.7 мянган эхчүүдэд 2012 оны эхний 4 сард 26.2 тэрбум төгрөгийн тусламж олгосон байна.

“Хүний хөгжил” сангаас 2012 оны эхний 4 сард 245.0 тэрбум төгрөг олгогдсон байна. Энэ оны 4-р сард давхардсан тоогоор 2.2 сая хүн 21.0 мян.төг, 2.6 мянган хүн 70.0 мян.төг, 131.5 мянган хүн 10.0 мян.төг бэлнээр авсан байна. .

I.3. Эрүүл мэнд

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний 4 сард 23895 эх амаржиж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2361 эх буюу 11.0 хувь, амьд төрсөн хүүхдийн тоо 24014 болж, 2333 хүүхэд буюу 10.8 хувиар өслөө (Зураг I.11) Энэ оны 4 дүгээр сард 6277 хүүхэд амьд төрсөн нь өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад 477 хүүхэд буюу 8.2 хувиар илүү байна.

Улсын хэмжээгээр нэг хүртэлх насандаа 385 хүүхэд эндэж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 13 хүүхэд буюу 3.3 хувь, 1-5 хүртэлх насны 77 хүүхэд эндэж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 12 хүүхэд буюу 13.5 хувиар буурсан байна (Зураг I.12). Энэ оны эхний 4 сард жирэмслэлт болон төрөлтийн улмаас 13 эх эндсэн байна. Нэг хүртэлх насандаа 2012 оны 4 дүгээр сард 91 хүүхэд эндэж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 22 хүүхдээр, 1-5 хүртэлх насандаа 18 хүүхэд эндэж, 10 хүүхдээр буурсан байна. Энэ оны 4 дүгээр сард 3 эх эндсэн байна.

1000 амьд төрөлтөд ногдох нялхсын эндэгдэл 2012 оны эхний 4 сард 16 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2 хүүхдээр буурсан бөгөөд энэ үзүүлэлт Хөвсгөл (39), Баян-Өлгий (28), Өвөрхангай (28), Сүхбаатар (25) аймагт улсын дунджаас 9-23 хүүхдээр, Архангай (23), Төв (23), Увс (21), Ховд (20), Говь-Алтай (19), Хэнтий (19), Завхан (17), Дорноговь (17) аймагт 1-7 хүүхдээр илүү байна.

1000 амьд төрөлтөд ногдох тав хүртэлх насандаа* эндсэн хүүхдийн тоо энэ оны эхний 4 сард 19 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 4 хүүхдээр буурчээ. Тав хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн тоо 2012 оны 4 дүгээр сард 109 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 32 хүүхдээр буурсан байна.

Зураг-I.11

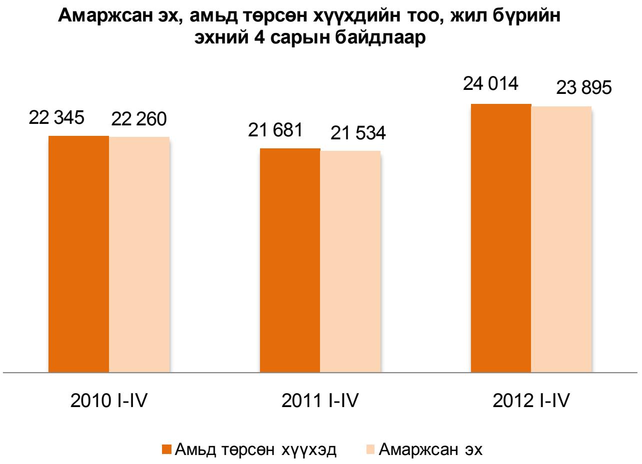

Зураг-I.12

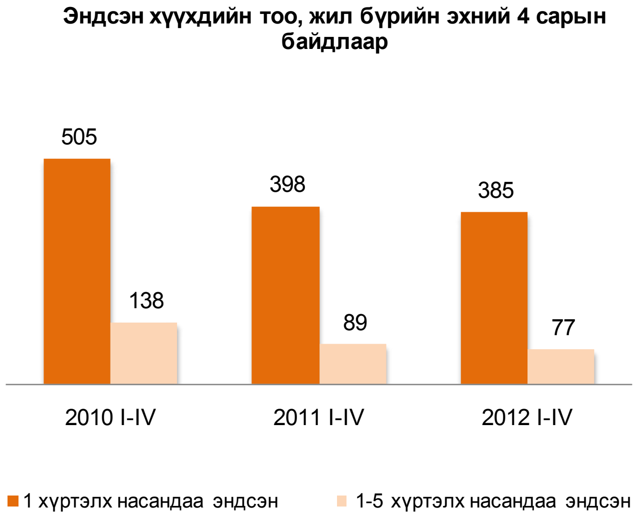

Халдварт өвчнөөр 2012 оны эхний 4 сард 15317 хүн өвчилж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1689 хүн буюу 12.4 хувиар нэмэгдэхэд салхин цэцгээр өвчлөгчдийн тоо 383 хүн буюу 25.6 хувь, вирүст хепатитаар 793 хүн буюу 19.3 хувь, цусан суулгаар 61 хүн буюу 13.1

*Тайлбар: *Тав хүртэлх насны хүүхдэд 0-4 нас 365 хүртэл хоногтой хүүхдийг хамруулав.*

хувь, сүрьеэгээр өвчлөгчдийн тоо 83 хүн буюу 5.3 хувиар буурсан хэдий ч, гахайн хавдраар өвчлөгчдийн тоо 2616 хүн буюу 6.0 дахин, тэмбүүгээр 193 хүн буюу 14.0 хувь, гонококкт халдвараар 46 хүн буюу 2.7 хувь, трихомониазаар өвчлөгчдийн тоо 8 хүн буюу 0.6 хувиар нэмэгдсэнээс голлон шалтгаалав.

Халдварт өвчнөөр 2012 оны 4 дүгээр сард 4321 хүн өвчилж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 552 хүн буюу 14.6 хувиар нэмэгджээ. Энэ хугацаанд салхин цэцгээр өвчлөгчдийн тоо 240 хүн буюу 50.0 хувь, вирүст хепатитаар 371 хүн буюу 43.2 хувь, сүрьеэгээр 56 хүн буюу 11.2 хувь, трихомониазаар 32 хүн буюу 7.5 хувь, цусан суулгаар өвчлөгчдийн тоо 7 хүн буюу 5.1 хувиар буурсан хэдий ч гахайн хавдраар өвчлөгчдийн тоо 1149 хүн буюу 8.3 дахин, гонококкт халдвараар өвчлөгчдийн тоо 69 хүн буюу 15.3 хувь, тэмбүүгээр өвчлөгчдийн тоо 37 хүн буюу 9.2 хувиар нэмэгдсэн нь нийт өвчлөгчдийн тоо өсөхөд нөлөөлөв.

10 000 хүн амд ногдох халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо 2012 оны эхний 4 сард улсын дунджаар 56 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 7 хүнээр нэмэгдэв (Зураг I.13).

Зураг-I.13

10 000 хүн амд ногдох халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар

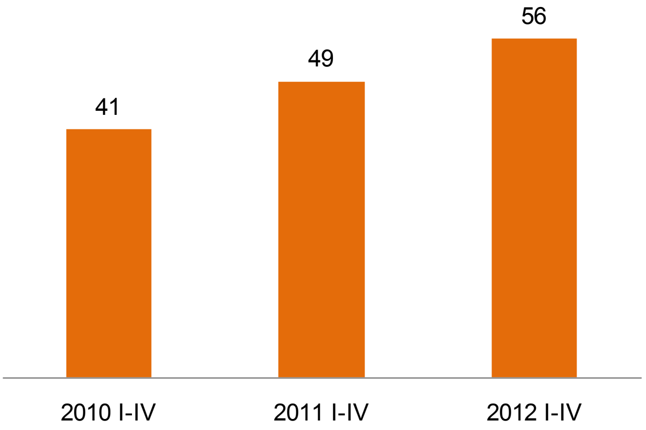

Улаанбаатар хотод 2012 оны 4 дүгээр сард ХДХВ/ДОХ-ын 2 тохиолдол илэрч, улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн ХДХВ/ДОХ-ын нийт тохиолдол 108 болов.

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний 4 сард 5863 хүн нас барсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 186 хүн буюу 3.3 хувиар нэмэгдэв (Зураг I.14). Эмнэлэгт нас барсан хүний тоо энэ оны эхний 4 сард 1424 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 31 хүн буюу 2.2 хувиар өсөв. Энэ нь нийт нас баралтын 24.3 хувийг эзэлж байна. Нас барсан хүний тоо 2012 оны 4 дүгээр сард 1391 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 20 хүн буюу 1.5 хувиар нэмэгджээ.

Зураг-I.14

Нас барсан хүний тоо жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар

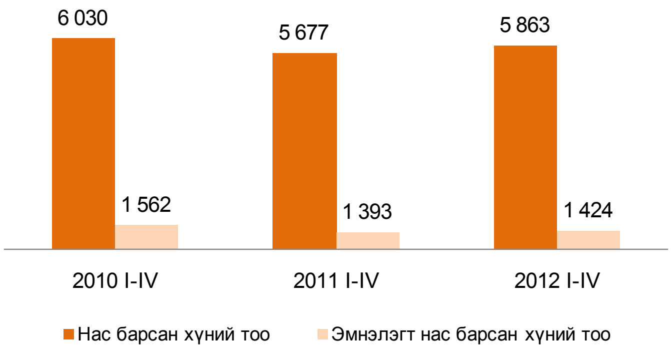

Энэ оны эхний 4 сард 254.5 мян.хүн эмнэлэгт хэвтэж эмчлүүлсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 16127 хүн буюу 6.8 хувиар нэмэгджээ. Эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчдийн тоо 2012 оны 4 дүгээр сард 66.3 мянга болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1177 хүн буюу 1.7 хувиар буурав.

Хувийн эмнэлгүүд 2012 оны эхний 4 сард 447.9 мян.хүнд үйлчилж, 13.8 тэрбум төгрөгийн төлбөртэй үйлчилгээ үзүүлжээ. Хувийн эмнэлгээр үйлчлүүлсэн хүний тоо өмнөх оны мөн үеийнхээс 11.3 хувиар нэмэгдэж, төлбөрт үйлчилгээний хэмжээ 1.9 дахин өслөө.

I.4 Гэмт хэрэг

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний 4 сарын байдлаар 7672 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 691 хэргээр буюу 9.9 хувиар өсчээ (Зураг I.15). Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт гэмт хэргийн тоо нэмэгдэхэд өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг (567), тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журмын эсрэг (97), хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг (48),

Зураг-I.15

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар

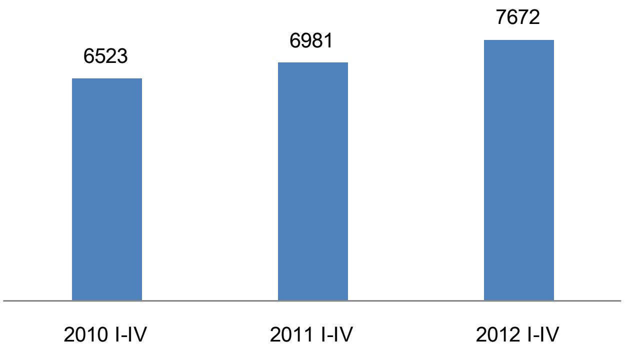

байгаль хамгаалах журмын эсрэг (46) зэрэг гэмт хэрэг өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 56.6 хувь нь нийслэлд, 42.2 хувь нь аймгуудад, 0.7 хувь нь төмөр замын цагдаагийн хэлтэст, 0.5 хувь нь бусад газарт 2012 оны эхний 4 сард бүртгэгджээ.

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 46.9 хувийг хүндэвтэр, 41.6 хувийг хөнгөн, 9.1 хувийг хүнд, 2.4 хувийг онц хүнд гэмт хэрэг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс хөнгөн хэргийнх 1.5 пунктээр нэмэгдэж, хүнд хэргийнх 0.8 пункт, онц хүнд хэргийнх 0.4 пункт, хүндэвтэр хэргийнх 0.3 пунктээр буурсан байна (Зураг I.16).

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо өмнөх оны мөн үеийнхээс Говь-Алтай аймагт 45.3 хувь, Өвөрхангай аймагт 43.9 хувь, Завхан аймагт 37.5 хувь, Дархан-Уул, Булган аймагт тус бүр 15.9 хувь, Говьсүмбэр аймагт 15.6 хувь, Өмнөговь аймагт 12.6 хувь, Төв аймагт 9.3 хувь, Хэнтий аймагт 7.5 хувь, Дорноговь аймагт 6.9 хувь, Баянхонгор аймагт 3.8 хувь, Баян-Өлгий аймагт 3.5 хувь, Дорнод аймагт 3.1 хувь, Дундговь аймагт 2.5 хувь, Улаанбаатар хотод 12.4 хувиар нэмэгдэж, харин Ховд аймагт 17.1 хувь, Архангай аймагт 15.9 хувь, Хөвсгөл аймагт 12.2 хувь, Увс аймагт 8.1 хувь, Сүхбаатар аймагт 2.9 хувь, Сэлэнгэ аймагт 2.7 хувь, Орхон аймагт 1.1 хувиар буурчээ.

Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас үйлдэгдсэн 213 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 74 хэрэг буюу 53.2 хувиар нэмэгдсэн байна. Малын хулгайн 593 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь нийт гэмт хэргийн 7.7 хувийг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 106 хэрэг буюу 21.8 хувиар өсчээ.

Сэжигтэн нь тодорхойгүй байсан 2790 хэргийн 1497 буюу 53.7 хувийнх нь холбогдогч нь тогтоогдож, яллагдагчаар татагдсанаар гэмт хэргийн илрүүлэлт улсын хэмжээнд өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.2 пунктээр нэмэгдэж, харин нийслэлийн хэмжээнд гэмт хэргийн илрүүлэлт 3.6 пунктээр буурсан байна. (Зураг I.17).

Эмэгтэй хүн оролцсон гэмт хэрэг 2012 оны эхний 4 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 19.3 хувь, бүлэглэн үйлдсэн хэрэг 7.4 хувиар нэмэгдэж, хүүхэд оролцсон хэрэг 8.6 хувь, согтуугаар үйлдэгдсэн хэрэг 3.1 хувиар буурав.

Зураг-I.16

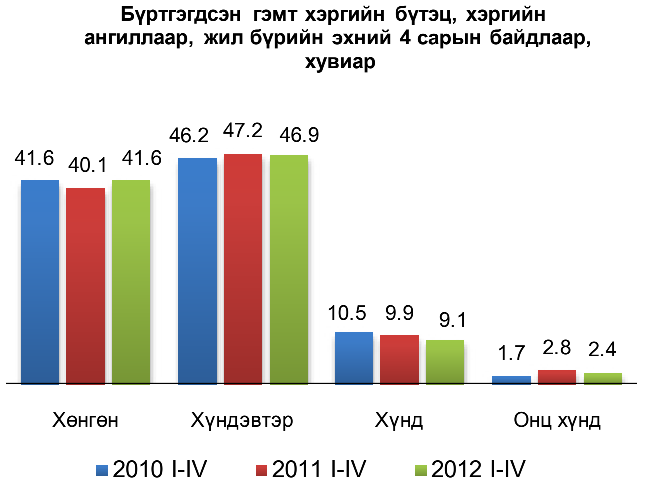

Зураг-I.17

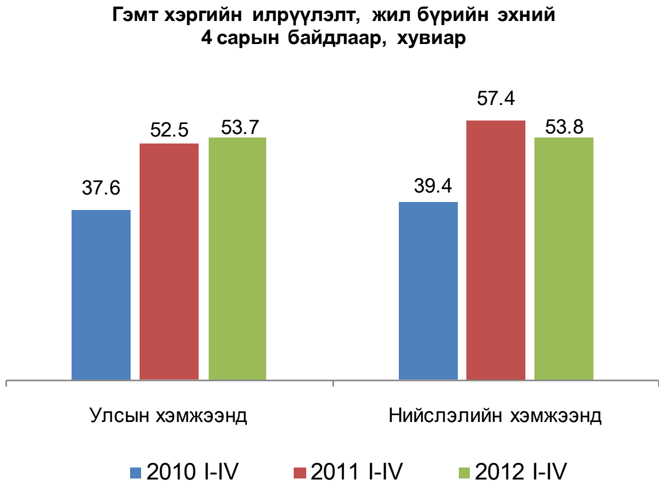

18 ба түүнээс дээш насны 10000 хүн тутамд улсын дунджаар 2012 оны эхний 4 сард 41 гэмт хэрэг ногдож байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 3 хэрэг буюу 7.9 хувиар нэмэгдэв.

Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагч 2012 оны эхний 4 сард 6671 болж, 450 буюу 6.7 хувь нь 18 хүртэлх насны хүүхэд, 887 буюу 13.3 хувь нь эмэгтэйчүүд байна. Гэмт хэрэгт холбогдогчдын 5.1 хувь нь өмнө нь ял шийтгэгдсэн хүмүүс байгаа бөгөөд тэдгээрийн эзлэх хувь өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.6 пунктээр буурчээ.

Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчдад хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчдийн эзлэх хувь 2012 оны эхний 4 сард 10.4 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.2 пункт, малчдынх 10.1 хувь болж 2.0 пункт, төрийн бус байгууллагын ажиллагчдынх 1.7 хувь болж 0.5 пунктээр нэмэгдэж, харин

ажилгүй иргэдийн эзлэх хувь 54.6 болж 2.2 пункт, аж ахуйн нэгж, байгууллагад ажиллагчдынх 10.4 болж 1.1 пункт, оюутан, сурагчдынх 7.1 хувь болж 1.5 пункт, төрийн албан хаагчдынх 4.2 хувь болж 0.6 пунктээр буурсан байна.

Энэ оны эхний 4 сард бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 32.3 хувь нь гэр, орон сууцанд, 15.1 хувь нь гудамж, талбайд, 14.4 хувь нь олон нийтийн газарт, 7.9 хувь нь аж ахуйн нэгжид, 6.9 хувь нь авто замд, 2.3 хувь нь төрийн байгууллагад, 1.4 хувь нь төрийн бус байгууллагад, 1.5 хувь нь нийтийн тээврийн хэрэгсэлд, 18.2 хувь нь бусад газарт үйлдэгджээ.

Гэмт хэргийн улмаас 2708 хүн гэмтэж, 394 хүн нас барсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс гэмтсэн хүний тоо 77 буюу 2.9 хувиар өсч, нас барсан хүний тоо 43 буюу 9.8 хувиар буурсан байна (Зураг I.19).

Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол 2012 оны эхний 4 сард 19.3 тэрбум төг, нөхөн төлүүлсэн хохирлын хэмжээ 9.6 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс учирсан хохирлын хэмжээ 9422.5 сая төг буюу 95.3 хувиар, нөхөн төлүүлсэн хохирлын хэмжээ 6607.6 сая төг буюу 3.2 дахин өссөн байна (Зураг I.20). Нөхөн төлүүлсэн хохирлын хэмжээ нэмэгдэхэд хувийн өмчийн байгууллагад учирсан хохирлын нөхөн төлүүлэлт 6262.5 сая төгрөгөөр өссөн нь голлон нөлөөлөв. Гэмт хэргийн улмаас учирсан нийт хохирлын 86.7 хувь буюу 16.7 тэрбум төг нь хувийн өмчид ногдож байна.

Гэмт хэргийн улмаас хохирсон иргэд 2012 оны эхний 4 сард 7345 болж, 459 буюу 6.2 хувь нь 18 хүртэлх насны хүүхэд, 2682 буюу 36.5 хувь нь эмэгтэйчүүд байна.

Түүнчлэн гэмт хэргийн улмаас нийт 59 байгууллагад хохирол учирсны 31 нь төрийн, 11 нь төрийн бус, 17 нь хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгж, байгууллага байна.

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний 4 сард 41.4 мян.хүн эрүүлжүүлэгдэж, 4.9 мян.хүн баривчлагдсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс эрүүлжүүлэгдсэн хүний тоо 842 буюу 2.0 хувиар буурч, баривчлагдсан хүний тоо 487 буюу 11.1 хувиар өссөн байна.

Зураг-I.18

Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчдын нийгмийн байдал, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар, хувиар

Зураг-I.19

Гэмт хэргийн улмаас гэмтсэн, нас барсан хүний тоо, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар

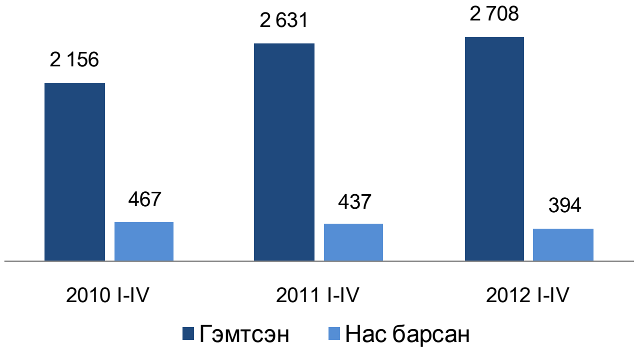

Зураг-I.20

Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирлын хэмжээ, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар, тэрбум төгрөгөөр

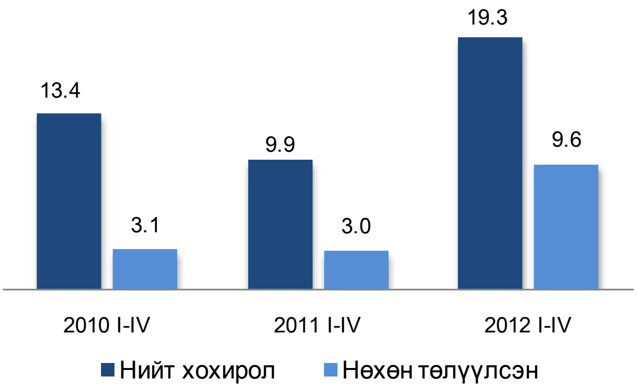

II. Макро эдийн засгийн үзүүлэлт
II.1 Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн

1. ДНБ, үйлдвэрлэлийн аргаар

ДНБ оны үнээр өмнөх оны мөн үеийнхээс 2012 оны эхний улиралд 30.2 хувиар өсч, 2277.4 тэрбум төгрөгт хүрлээ.

ДНБ 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 980.2 тэрбум төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 16.7 хувиар өслөө (Зураг II.1). Уг өсөлтөд хөдөө аж ахуйн салбарын нэмэгдэл өртгийн хэмжээ 13.6 хувь, аж үйлдвэр, барилгын салбарынх 8.4 хувь, үйлчилгээний салбарынх 18.6 хувь нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ.

Зураг-II.1

ДНБ-ий өсөлт, бууралт, хувиар
(үйлдвэрлэлийн аргаар,
2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр)

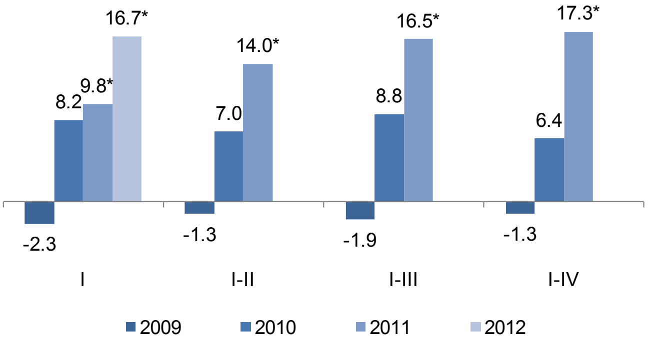

* урьдчилсан гүйцэтгэл

2. ДНБ, эцсийн ашиглалтын аргаар

Үндэсний статистикийн хороо эцсийн ашиглалтын аргаарх улирлын ДНБ-ий тооцоог 2012 оноос эхлэн туршилтаар тооцож байгаа бөгөөд ДНБ оны үнээр 2012 оны эхний улиралд өмнөх оны мөн үеийнхээс 28.4 хувиар өсч, 2293.6 тэрбум төгрөгт хүрлээ.

II.2 Үнэ
Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ

Хэрэглээний үнийн улсын индекс (ХҮҮИ) 2012 оны 4 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 0.5 хувь, оны эхнээс 8.2 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 16.0 хувиар өслөө (Хүснэгт 1).

Ерөнхий индекс өмнөх сарынхаас өсөхөд хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн дүн 0.7 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлынх 2.0 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Түүнчлэн согтууруулах ундаа, тамхины бүлгийн дүн 0.4 хувь, орон сууц, ус, цахилгаан, түлшнийх 0.5 хувь, гэр ахуйн тавилга, барааных 0.7 хувь, эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээний бүлгийнх 0.3 хувь, амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээний бүлгийнх 0.6 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээнийх 2.0 хувь, бусад бараа, үйлчилгээнийх 0.4 хувь өсч, холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээний болон боловсролын үйлчилгээний бүлгийн дүн тогтвортой, харин тээврийн бүлгийн дүн 1.9 хувиар буурсан байна.

Хэрэглээний үнийн улсын индекс 2012 оны 4 дүгээр сард оны эхнээс 8.2 хувь өссөний дотор хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн дүн 20.3 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээний бүлгийнх 14.9 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийнх 6.0 хувиар нэмэгджээ.

Хүснэгт-II.1

Хэрэглээний үнийн улсын индекс, бүлгийн дүнгээр

хувь

Бараа, үйлчилгээний бүлэг	Жин	2012 IV / 2011 IV	2012 IV / 2011 XII	2012 IV / 2012 III
Ерөнхий индекс	**100.0**	**116.0**	**108.2**	**100.5**
Хүнсний бараа, ундаа, ус	29.3	126.5	120.3	100.7
Согтууруулах ундаа, тамхи	3.2	104.8	103.9	100.4
Хувцас, бөс бараа, гутал	16.1	116.3	106.0	102.0
Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш	12.3	113.5	98.5	100.5
Гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн бараа	4.7	108.5	104.1	100.7
Эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ	3.6	105.0	104.0	100.3
Тээвэр	12.2	114.3	103.6	98.1
Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ	4.4	99.2	99.4	100.0
Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	2.8	105.4	103.3	100.6
Боловсролын үйлчилгээ	4.7	109.9	100.0	100.0
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээ	2.6	120.4	114.9	102.0
Бусад бараа, үйлчилгээ	4.1	106.8	102.8	100.4

Хэрэглээний үнийн улсын индекс 2011 оны 4 дүгээр сард оны эхнээс 2.5 хувиар өссөн бол 2012 оны 4 дүгээр сард 8.2 хувь болж, өсөлт 5.7 пунктээр нэмэгджээ (Зураг II.2).

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2012 оны 4 дүгээр сард өмнөх сарынхаас Увс аймагт 0.1 хувь, Өвөрхангай аймагт 0.2 хувиар буурсан бол, бусад аймагт 0.1-1.7 хувиар өсчээ (Зураг II.3).

Өрхийн нийт хэрэглээнд өндөр хувийн жин эзэлж буй мах, махан бүтээгдэхүүний дэд бүлгийн үнэ 2012 оны 4 дүгээр сард өмнөх сарынхаас Төв (0.2%), Увс (4.9%) аймагт буурч, Завхан, Говьсүмбэр аймагт тогтвортой, бусад аймагт 0.4-8.8 хувиар өссөний дотор Архангай (8.8%) аймагт хамгийн өндөр өсөлттэй байв.

Талх, гурил, будааны дэд бүлгийн үнэ Хэнтий (5.3%), Баян-Өлгий (3.4%), Завхан (1.3%), Ховд болон Хөвсгөл (0.5%) аймагт өсч, Орхон, Дархан-Уул, Баянхонгор, Булган, Говь-Алтай, Архангай, Сэлэнгэ, Дорноговь аймагт тогтвортой, бусад 8 аймагт 0.3-4.0 хувиар буурсан байна. Өвөрхангай (4.0%) аймагт хамгийн их бууралттай байв.

Сүү, сүүн бүтээгдэхүүний дэд бүлгийн үнэ Орхон (4.9%), Дархан-Уул (2.7%), Өвөрхангай (1.4%), Дорноговь (0.5%), Хөвсгөл (0.2%), Ховд (0.1%) аймагт өсч, Хэнтий, Завхан, Булган, Говь-Алтай, Архангай, Говьсүмбэр, Өмнөговь аймагт тогтвортой, бусад 8 аймагт 0.5-9.6 хувиар буурсан байна. Баянхонгор (9.6%) аймагт хамгийн их бууралттай байв.

Төмс, хүнсний ногооны дэд бүлгийн үнэ Дорнод (13.1%), Баян-Өлгий (7.3%), Увс (2.6%), Өвөрхангай (1.3%), Сүхбаатар болон Хэнтий (0.2%) аймагт буурч, Завхан, Булган, Говьсүмбэр, Сэлэнгэ аймагт тогтвортой, бусад 11 аймагт 1.0-14.9 хувиар өссөн байна. Хөвсгөл (14.9%) аймагт хамгийн өндөр өсөлттэй байлаа.

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2012 оны 4 дүгээр сард өмнөх сарынхаас Сэлэнгэ, Говьсүмбэр, Дорноговь аймагт хамгийн их буюу тус бүр 1.7 хувиар өсчээ. Сэлэнгэ аймгийн хэрэглээний үнийн өсөлтөд хүнсний барааны бүлгийн үнэ 2.1 хувь, согтууруулах ундаа, тамхины бүлгийнх 2.8 хувь, орон сууц, ус, цахилгаан, түлшнийх 7.1 хувь өссөн нь нөлөөлжээ. Говьсүмбэр аймгийн үнийн өсөлт нь согтууруулах ундаа, тамхины бүлгийн дүн 4.2 хувь, хувцас, бөс

Зураг-II.2

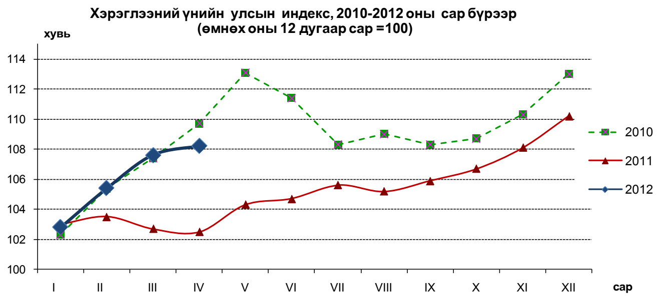

Зураг-II.3

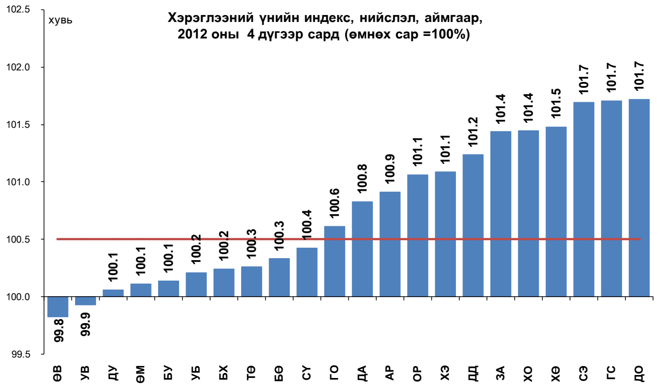

бараа, гутлын бүлгийнх 4.9 хувь, орон сууц, ус, цахилгаан, түлшнийх 6.5 хувь өссөнөөс шалтгаалжээ. Дорноговь аймагт хүнсний барааны бүлгийн үнэ 0.8 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийнх 7.4 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээнийх 11.2 хувиар нэмэгдсэн нь хэрэглээний үнийн өсөлтөд голлон нөлөөлжээ.

Хэрэглээний үнийн индекс 2012 оны 4 дүгээр сард оны эхнээс бүх аймагт 4.2-12.6 хувиар өссөн байна.

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2012 оны 4 дүгээр сард Улаанбаатар хотод өмнөх сарынхаас 0.2 хувь, оны эхнээс 8.4 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 17.8 хувиар өслөө.

2012 оны 4 дүгээр сард хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн дүн 0.5 хувь, согтууруулах ундаа, тамхины бүлгийнх 0.5 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлынх 2.1 хувь, орон сууц, ус, цахилгаан, түлшнийх 0.1 хувь, гэр ахуйн тавилга, барааных 0.4 хувь, эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээнийх 0.2 хувь, амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээнийх 0.8 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээнийх 1.7 хувь, бусад бараа,

үйлчилгээний бүлгийнх 0.3 хувиар өсчээ. Харин тээврийн бүлгийнх 2.8 хувиар буурч, эдгээрээс бусад бүлгийн үнэ тогтвортой байв (Зураг II.4).

Улаанбаатар хотод 4 дүгээр сард өмнөх сарынхаас хэрэглээний сагсны 329 нэрийн бараа, үйлчилгээний 25.5 хувийнх нь үнэ өсч, 12.5 хувийнх нь үнэ буурч, 62.0 хувийнх нь үнэ тогтвортой байлаа. Судалгаанд сонгогдсон хүнсний 93 нэрийн барааны 40.9 хувь буюу 38 нэрийн барааны үнэ нэмэгджээ.

Зураг-II.4

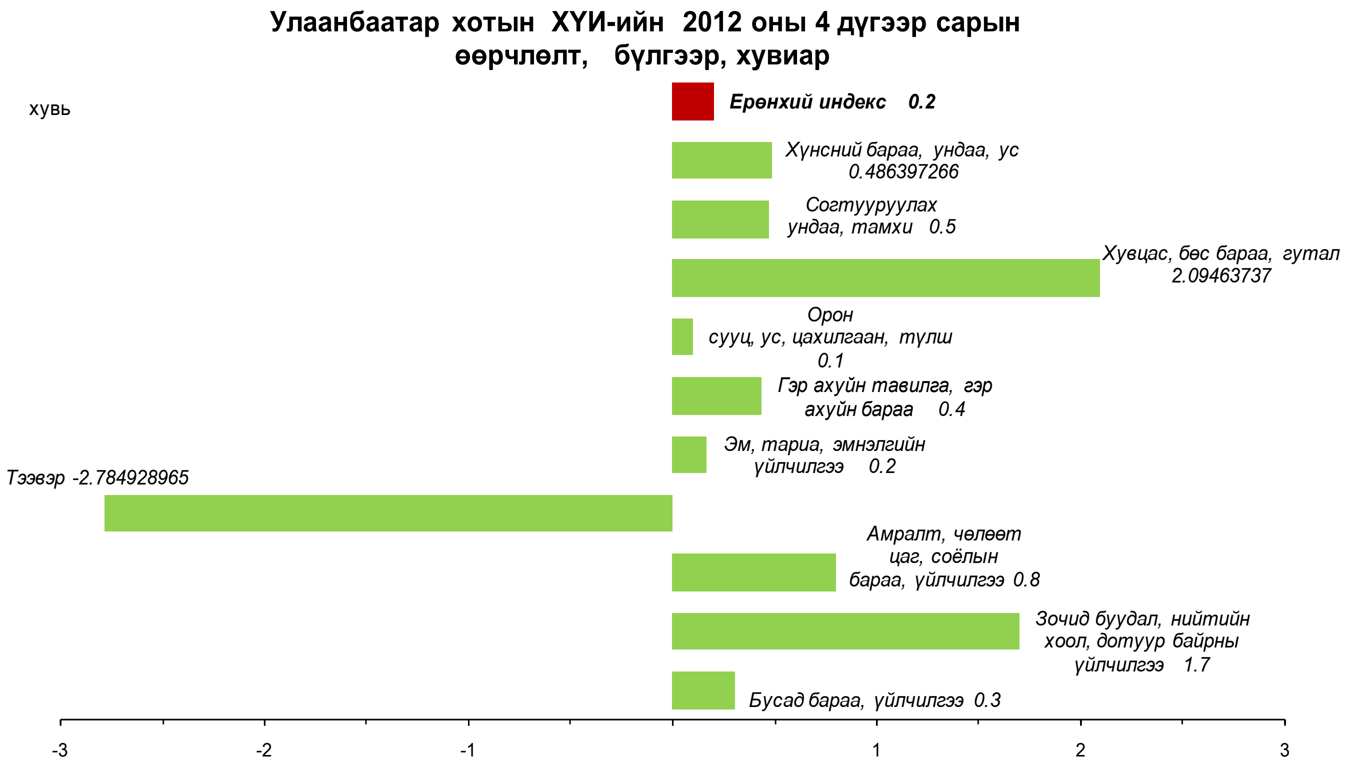

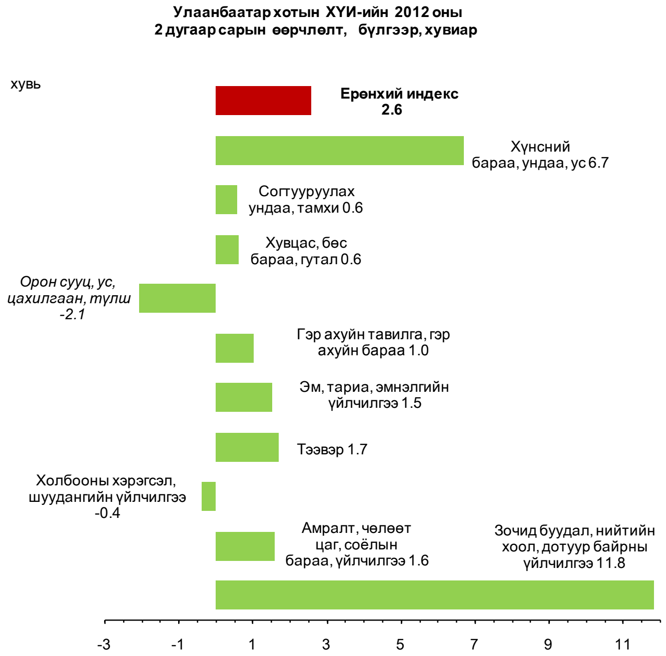

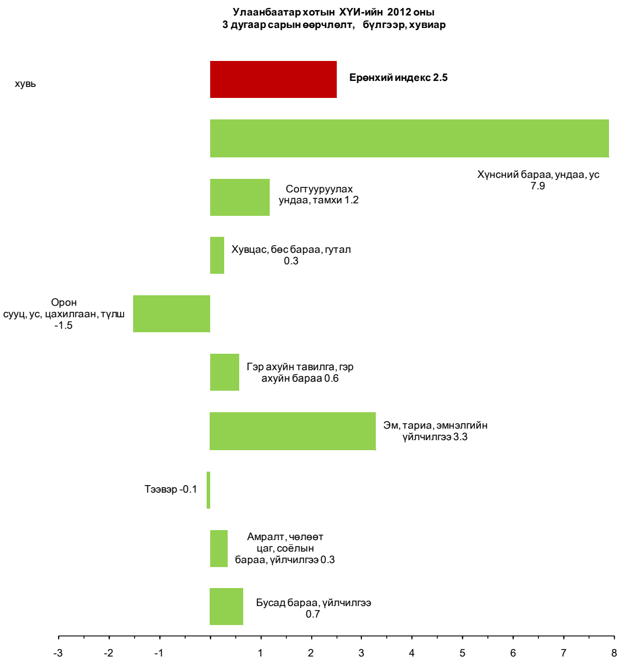

Хүснэгт-II.2

Улаанбаатар хотын хэрэглээний үнийн 2012 оны 4 дүгээр сарын индекст нөлөөлсөн бараа, үйлчилгээний үнийн өөрчлөлт

Бараа, үйлчилгээний бүлэг	Үнийн өөрчлөлт,%	Дэд бүлэг, зарим барааны үнийн өөрчлөлт
Хүнсний бараа, ундаа, ус	0.5	Хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн үнийн өсөлтөд мах, махан бүтээгдэхүүний дэд бүлгийн үнэ 1.5 хувь, төрөл бүрийн өөх, тосных 1.6 хувь, төмс, хүнсний ногооных 0.5 хувь, хүнсний бусад бүтээгдэхүүнийх 0.6 хувь, ундаа, усных 1.3 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.
Согтууруулах ундаа, тамхи	0.5	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд дотоодын тамхины үнэ 3.0 хувиар нэмэгдсэн нь нөлөөлөв.
Хувцас, бөс бараа, гутал	2.1	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд бүх төрлийн хувцасных 1.8 хувь, бүх төрлийн гутлынх 2.9 хувиар нэмэгдсэн нь нөлөөлжээ.
Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш	0.1	Орон сууц, ус, цахилгаан, түлшний бүлгийн үнийн өсөлтөд тосон будагны үнэ 4.3 хувь, тоосгоны үнэ 94.4 хувиар, орон сууцны нэг өрхийн хог хаягдлын хөлс 8.5 хувь, СӨХ-д төлөх засвар, үйлчилгээний хөлс 44.3 хувиар өссөн нь нөлөөлөв.
Гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн бараа	0.4	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд тавилга хэрэгслийн үнэ 1.5 хувь, оёмол, нэхмэл эдлэлийн үнэ 0.4 хувь, гэр ахуйн шилэн эдлэл, сав, суулганых 0.8 хувь, жижиг багаж, хэрэгслийнх 4.0 хувиар нэмэгдсэн нь нөлөөлөв.
Эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ	0.2	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд хлорфенамины үнэ 3.7 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.
Тээвэр	-2.8	Тээврийн бүлгийн үнийн бууралтад судалгаанд сонгогдсон автомашины үнэ 5.6 хувь, Аи-92 бензиний үнэ 6.5 хувь, дизелийн түлшний үнэ 4.5 хувь, автомашины хөдөлгүүрийн тосны үнэ 2.0 хувиар буурсан нь нөлөөлөв.
Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	0.8	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд өнгөт зурагтын үнэ 2.6 хувь, хөлөгт тоглоомын үнэ 9.3 хувь, кино үзэх тасалбарын үнэ 20.0 хувиар өссөн нь нөлөөлөв.
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээ	1.7	Энэ бүлгийн үнийн өсөлт нь цайны газрын хоолны үнэ 2.5 хувь, пицца захиалгын үнэ 2.7 хувь, зочид буудлын өрөөний үнэ 5.0 хувиар нэмэгдсэнээс шалтгаалжээ.
Бусад бараа, үйлчилгээ	0.3	Бусад бараа, үйлчилгээний үнийн өсөлтөд ариун цэврийн цаасны үнэ 3.6 хувь, сурагчийн цүнхний үнэ 6.5 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.

Мал аж ахуйн гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний зах зээлийн дундаж үнэ

Мал аж ахуйн гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний зах зээлийн үнийн судалгаагаар 2012 оны 4 дүгээр сард үхрийн 2 м-ээс дээш урттай ширний дундаж үнэ Дундговь, Ховд, Увс, Говь-Алтай аймагт хамгийн бага буюу 20.3-26.0 мян.төг, Булган, Орхон, Архангай, Төв аймаг, Улаанбаатар хотод хамгийн их буюу 32.0-42.0 мян.төг, адууны ширнийх Баян-Өлгий, Увс, Ховд, Өмнөговь, Булган, Хөвсгөл, Сэлэнгэ, Сүхбаатар аймагт хамгийн бага буюу 20.0-25.0 мян.төг, Завхан, Орхон, Дорнод, Хэнтий, Баянхонгор, Өвөрхангай, Төв аймаг, Улаанбаатар хотод хамгийн их буюу 30.0-35.0 мян.төг, ямааны 1 кг цагаан ноолуурын үнэ Баян-Өлгий, Дорнод, Ховд, Хэнтий аймагт хамгийн бага буюу 35.0-40.0 мян.төг, Дорноговь, Өвөрхангай, Архангай, Булган, Орхон, Хөвсгөл аймагт хамгийн их буюу 46.0-53.0 мян.төг байна.

Үхрийн 2 м-ээс дээш урттай ширний дундаж үнэ Говьсүмбэр аймаг, Улаанбаатар хотод өмнөх сарынхаас 2.0-5.0 мян.төг буюу 5.0-20.0 хувиар өсч, Дархан-Уул, Ховд,

Зураг-II.5

Ямааны 1 кг цагаан ноолуурын зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 4 дүгээр сард, мян.төг

Адууны 1 ширхэг ширний зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 4 дүгээр сард, мян.төг

Дундговь, Дорнод, Сэлэнгэ аймагт 4.0-8.0 мян.төг буюу 11.8-24.0 хувиар буурч, Увс, Архангай, Өвөрхангай, Төв, Сүхбаатар аймагт өмнөх сарын түвшинд байв.

Адууны 1 ширхэг ширний дундаж үнэ Завхан, Баянхонгор, Өвөрхангай аймагт өмнөх сарын түвшинд, бусад аймаг, Улаанбаатар хотод өмнөх сарынхаас 2.0-20.0 мян.төг буюу 5.4-50.0 хувиар буурав.

Ямааны 1 кг цагаан ноолуурын дундаж үнэ бүх аймаг, Улаанбаатар хотод өмнөх сарынхаас 5.0-33.1 мян.төг буюу 10.4-45.5 хувиар буурчээ.

Үхрийн 2 м-ээс дээш урттай ширний зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 4 дүгээр сард, мян.төг

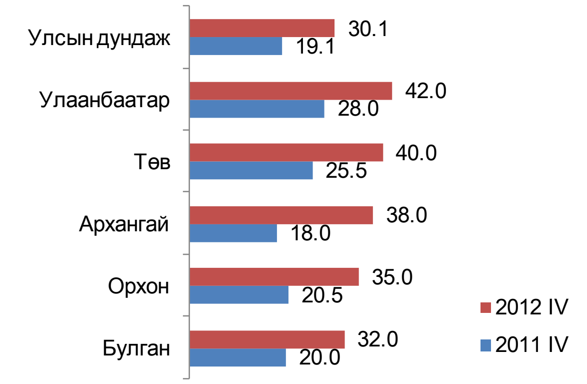

Хонины ноостой нэхийний зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 4 дүгээр сард, мян.төг

Улаанбаатар хотод арилжаалагдсан барилгын гол нэрийн материалын дундаж үнэ

Улаанбаатар хотод 2012 оны 4 дүгээр сард арилжаалагдсан эх орны үйлдвэрийн болон ОХУ, БНХАУ, ХБНГУ, БНСУ-д үйлдвэрлэсэн барилгын үндсэн 37 нэр төрлийн материалын дундаж үнийг мэдээнд хамрууллаа.

Өмнөх оны мөн үеийнхээс эх орны үйлдвэрийн захалсан банзны үнэ 2012 оны 4 дүгээр сард 5.0 мян.төг буюу 12.5 хувь, хуурай палкных 2.0 мян.төг буюу 6.7 хувиар буурч, харин улаан тоосгоны нэг ширхэгийн үнэ 178 төг буюу 2.4 дахин, 50 кг-ын савлагаатай цементнийх 3.3 мян.төг буюу 56.5 хувь, хөнгөн бетоных 22.5 мян.төг буюу 23.6 хувь, вакуум цонхных (ховилгүй) 5.0 мян.төг буюу 6.3 хувиар, ОХУ-д үйлдвэрлэсэн хар цаасны үнэ (чулуутай) 5.0 мян.төг буюу 33.3 хувиар өсчээ. БНХАУ-д үйлдвэрлэсэн уян шүршүүрийн үнэ 10.0 мян.төг буюу 66.7 хувь, хар цаасных (чулуугүй) 2.0 мян.төг буюу 28.6 хувь, крантных 10.0 мян.төг буюу 25.0 хувь, шахмал шалных 2.0 мян.төг буюу 18.2 хувь, шаазан угаагуурынх 10.0 мян.төг буюу 16.7 хувь, төмөр хаалганых 22.0 мян төг буюу 15.9 хувь, 50 кг-ын савлагаатай цементнийх 1.0 мян.төг буюу 14.3 хувь, шаазан суултуурынх 10.0 мян.төг буюу 11.1 хувь, тосон будагных 0.2 мян.төг буюу 11.1 хувь, цонхны шилнийх (нөлөөгүй) 1.0 мян.төг буюу 8.3 хувь, эмульснийх (дотор) 0.5 мян.төг буюу 7.7 хувиар өсч, харин дүүжин таазны үнэ 0.5 мян.төг буюу 12.5 хувиар буурчээ. БНСУ-д үйлдвэрлэсэн ханын цаасны үнэ 0.5 мян.төг буюу 10.0 хувиар өсөв.

Өмнөх сарынхаас 2012 оны 4 дүгээр сард эх орны үйлдвэрийн вакуум цонхны үнэ 5.0 мян.төг буюу 6.3 хувиар өсч, улаан тоосгоны нэг ширхэгийн үнэ 42.0 төг буюу 12.0 хувиар буурчээ. БНХАУ-д үйлдвэрлэсэн эмульсний үнэ (дотор) 0.5 мян.төг буюу 7.7 хувь, шахмал шалных 1.0 мян.төг буюу 8.3 хувь, шаазан суултуурынх 10.0 мян.төг буюу 11.1 хувь, төмөр хаалганых 22.0 мян.төг буюу 15.9 хувь, шаазан угаагуурынх 10.0 мян.төг буюу 16.7 хувь, уян шүршүүрийнх 7.0 мян.төг буюу 38.9 хувиар өслөө. Бусад материалын үнэ тогтвортой байлаа.

II.3 Мөнгө, зээл, үнэт цаас

Мөнгөний нийлүүлэлт (М2) 2012 оны 4 дүгээр сарын эцэст 6362.9 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 258.1 тэрбум төг буюу 4.2 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1012.4 тэрбум төг буюу 18.9 хувиар өсчээ (Хүснэгт II.3).

Мөнгөний нийлүүлэлтийн бүтцийн хувьд 2012 оны 4 дүгээр сарын эцэст 46.9 хувийг төгрөгийн хадгаламж, 17.2 хувийг төгрөгийн харилцах, 15.7 хувийг гадаад валютын хадгаламж, 12.4 хувийг гадаад валютын харилцах, 7.8 хувийг банкнаас гадуурх мөнгө эзэлж байна (Зураг II.6). Мөнгөний нийлүүлэлтэд гадаад валютын хадгаламжийн эзлэх хувь өмнөх сарынхаас 3.2 пункт, банкнаас гадуурх мөнгөнийх 0.5 пункт, төгрөгийн харилцахынх 0.2 пунктээр өсч, харин төгрөгийн хадгаламжийн эзлэх хувь 2.0 пункт, гадаад валютын харилцахынх 1.9 пунктээр буурчээ.

Бага мөнгө 2012 оны 4 дүгээр сарын эцэст 1595.8 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 107.6 тэрбум төг буюу 7.2 хувиар өсөв. Бага мөнгө өмнөх оны мөн үеийнхээс 257.3 тэрбум төг буюу 19.2 хувиар нэмэгдэхэд төгрөгийн харилцах 233.3 тэрбум төг буюу 27.0 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Иргэд, байгууллагын нийт хадгаламж 2012 оны 4 дүгээр сарын эцэст 3981.0 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 234.7 тэрбум төг буюу 6.3 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 758.2 тэрбум төг буюу 23.5 хувиар өсчээ. Төгрөгийн хадгаламж 2012 оны 4 дүгээр сарын эцэст 2981.4 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 0.7 тэрбум төг, өмнөх оны мөн үеийнхээс 618.1 тэрбум төг буюу 26.2 хувиар өсөв. Гадаад валютын хадгаламж 2012 оны 4 дүгээр сарын эцэст 999.6 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 234.0 тэрбум төг буюу 30.6 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 140.1 тэрбум төг буюу 16.3 хувиар өсөв (Хүснэгт II.3).

Гүйлгээнд байгаа бэлэн мөнгө 2012 оны 4 дүгээр сарын эцэст 708.9 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 60.4 тэрбум төг буюу 9.3 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 80.3 тэрбум төг буюу 12.8 хувиар өсчээ.

Нөөц мөнгө (М0) 2012 оны 4 дүгээр сарын эцэст 1703.9 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 110.7 тэрбум төг буюу 6.1 хувиар

Зураг-II.6

Мөнгөний нийлүүлэлт (М2), хэрэглээний үнийн улсын индексийн өөрчлөлт, сарын эцэст, хувиар, (өмнөх сар=100)

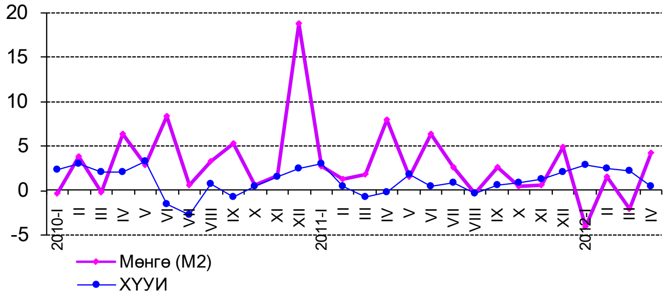

Хүснэгт-II.3

Мөнгөний зарим үндсэн үзүүлэлт, сарын эцэст, тэрбум төг

Үзүүлэлт	2011 IV	2012 III	2012 IV
Мөнгөний нийлүүлэлт М2	5 350.5	6 104.8	6 362.9
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	69.2	23.2	18.9
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	8.0	- 2.1	4.2
Нийт хадгаламж	**3 222.8**	**3 746.3**	**3 981.0**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	63.3	19.6	23.5
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	2.9	- 6.2	6.3
Төгрөгийн хадгаламж	**2 363.3**	**2 980.7**	**2 981.4**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	73.3	27.5	26.2
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	1.1	- 0.5	0.0
Валютын хадгаламж	**859.5**	**765.6**	**999.6**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	40.9	- 3.4	16.3
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	8.4	- 23.4	30.6

Зураг-II.7

Мөнгөний нийлүүлэлтийн бүтэц, хувиар, жил бүрийн 4 дүгээр сарын эцсийн байдлаар

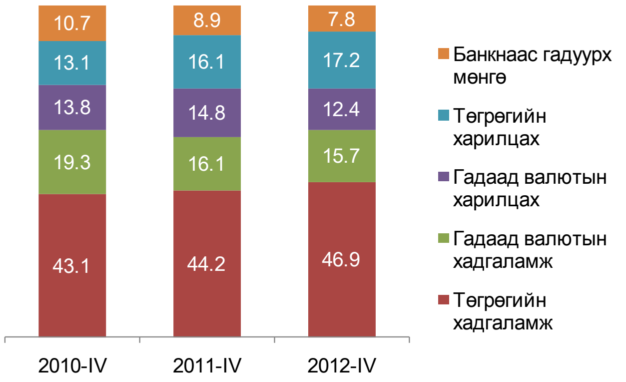

буурлаа. Нөөц мөнгөний бүрэлдэхүүн хэсэг болох банкуудын харилцах, хадгаламж 2012 оны 4 дүгээр сарын эцэст өмнөх сарынхаас 171.1 тэрбум төг буюу 14.6 хувиар буурч, 997.0 тэрбум төгрөгт хүрсэн байна.

Банкуудын нийт актив 2012 оны 4 дүгээр сарын эцэст 8597.9 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 105.9 тэрбум төг буюу 1.2 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2033.3 тэрбум төг буюу 31.0 хувиар өслөө.

Аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдэд олгосон нийт зээлийн өрийн үлдэгдэл 2012 оны 4 дүгээр сарын эцэст 5936.0 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 154.5 тэрбум төг буюу 2.7 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1962.1 тэрбум төг буюу 49.4 хувиар өсчээ (Хүснэгт II.4).

Зээлийн өрийн үлдэгдлийг эзэмшигчээр нь авч үзэхэд 2012 оны 4 дүгээр сарын эцэст нийт зээлийн 3294.5 тэрбум төг буюу 55.5 хувь нь хувийн секторт, иргэдэд 2606.2 тэрбум төг буюу 43.9 хувь нь, улсын байгууллагад 11.3 тэрбум төг буюу 0.2 хувь нь, санхүүгийн бусад байгууллагад 15.3 тэрбум төг буюу 0.3 хувь нь, 8.8 тэрбум төг буюу 0.1 хувь нь бусад байгууллагад ногдож байна.

Банкны системийн хэмжээгээр чанаргүй зээл 2012 оны 4 дүгээр сарын эцэст 316.6 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 3.6 тэрбум төг буюу 1.1 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 64.9 тэрбум төг буюу 17.0 хувиар буурсан байна. Чанаргүй зээл нийт зээлийн өрийн үлдэгдлийн 5.3 хувийг эзэлж, өмнөх сарынхаас 0.2 пункт, өмнөх оны мөн үеийнхээс 4.3 пунктээр буурчээ (Хүснэгт II.4).

Хугацаа хэтэрсэн зээлийн өрийн үлдэгдэл 2012 оны 4 дүгээр сарын эцэст 71.2 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 9.8 тэрбум төг буюу 16.0 хувиар өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 11.0 тэрбум төг буюу 13.4 хувиар буурчээ. Хугацаа хэтэрсэн зээлийн өрийн үлдэгдэл нийт зээлийн өрийн үлдэгдлийн 1.2 хувийг эзэлж байгаа нь өмнөх сарынхаас 0.1 пунктээр өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.9 пунктээр буурсан байна (Хүснэгт II.4).

Энэ оны 4 дүгээр сарын эцэст аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдэд олгосон зээлийн өрийн үлдэгдлийн 66.4 хувь нь ХААН банк,

Зураг-II.8

Мөнгөний нийлүүлэлт (M2), бага мөнгө (M1) болон бараг мөнгөний өөрчлөлт, сарын эцэст, хувиар, (өмнөх оны мөн үе=100)

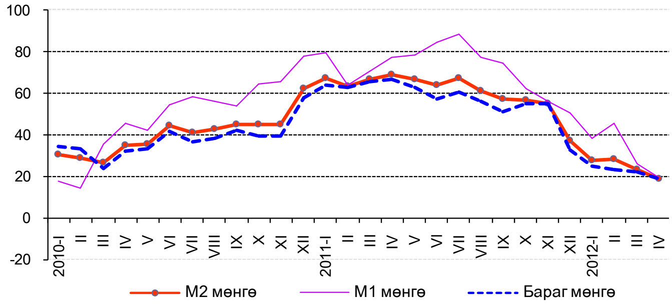

Эх үүсвэр:* Монголбанкны статистикийн сарын бюллетень

Хүснэгт-II.4

Зээлийн өрийн үлдэгдэл, чанаргүй болон хугацаа хэтэрсэн зээл сарын эцэст, тэрбум төг

Үзүүлэлт	2011 IV	2012 III	2012 IV
Зээлийн өрийн үлдэгдэл	**3 973.9**	**5 781.5**	**5 936.0**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	43.7	55.0	49.4
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	6.5	1.3	2.7
Чанаргүй зээл	**381.5**	**320.2**	**316.6**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	- 8.3	- 14.0	- 17.0
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	2.5	- 1.0	- 1.1
Хугацаа хэтэрсэн зээл	**82.2**	**61.4**	**71.2**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	- 40.9	- 23.7	- 13.4
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	2.1	0.4	16.0
Зээлийн өрийн үлдэгдэлд чанаргүй зээлийн эзлэх хувь	**9.6**	**5.5**	**5.3**
Зээлийн өрийн үлдэгдэлд хугацаа хэтэрсэн зээлийн эзлэх хувь	**2.1**	**1.1**	**1.2**

Зураг-II.9

Чанаргүй зээл, сарын эцэст, тэрбум төг

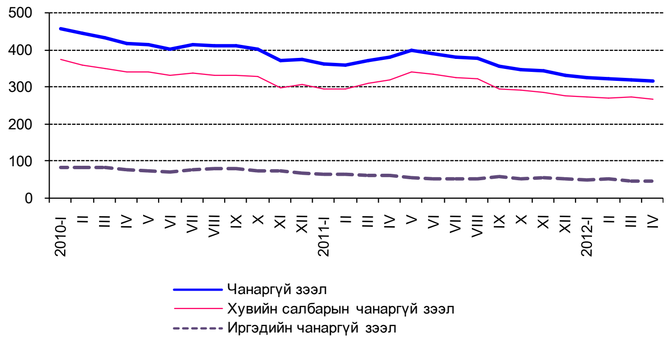

Голомт банк, Худалдаа, хөгжлийн банканд ногдож байна.

Банкуудын төгрөгийн зээлийн жигнэсэн дундаж хүү 2012 оны 3 дугаар сарын эцэст өмнөх сарынхаас 0.5 пунктээр буурч, харин өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.1 пунктээр өсч, жилийн хүү 17.9 хувь болжээ. Валютын зээлийнжигнэсэндундажхүүөмнөхсарынхаас 1.6 пункт, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.6 пунктээр буурч, жилийн хүү 12.4 хувь боллоо (Зураг II.10).

Гадаад валютын цэвэр албан нөөц 2012 оны 4 дүгээр сарын эцэст өмнөх сарынхаас 2.4 сая ам.доллар, өмнөх оны мөн үеийнхээс 512.2 сая ам.доллараар нэмэгдэж, 2635.7 сая ам.долл болсон нь манай улсын импортын 21.9 долоо хоног буюу 5.5 сарын хэрэгцээг хангахаар байна (Зураг II.11).

Үнэт цаасны зах зээл

Үнэт цаасны арилжаа 2012 оны 4 дүгээр сард 21 өдөр явагдаж, 4.1 тэрбум төгрөгийн гүйлгээ хийгдэж, 14.4 сая ш үнэт цаас арилжигдсан байна. Гүйлгээний хэмжээ 2012 оны 4 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 1084.7 сая төг буюу 36.0 хувиар өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 6.1 тэрбум төг буюу 59.7 хувиар буурчээ. Арилжсан үнэт цаасны тоо 2012 оны 4 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 9.9 сая ш буюу 3.2 дахин өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 20.9 сая ш буюу 59.2 хувиар буурлаа.

Хөрөнгийн зах зээлийн чиг хандлагыг илэрхийлэх ТОП-20 дундаж индекс 2012 оны 4 дүгээр сард 20317.4 болж, өмнөх сарынхаас 1210.2 нэгжээр буурчээ (Зураг II.12). Хөрөнгийн зах зээлд үйл ажиллагаа явуулж байгаа хувьцаат компаниудын үнэт цаасны зах зээлийн нийт үнэлгээ 2012 оны 4 дугаар сард 1907.9 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 118.1 сая төг буюу 5.8 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 196.9 сая төг буюу 9.4 хувиар буурлаа. (Зураг II.13).

“ГЕРМЕС ЦЕНТР” хувьцаат компаний 2.3 сая ш хувьцаа 2012 оны 4 дүгээр сард арилжигдсан нь хамгийн идэвхтэй арилжаалсан үнэт цаас байв.

Зураг-II.10

Зээлийн жилийн хүү, сарын эцэст, хувиар

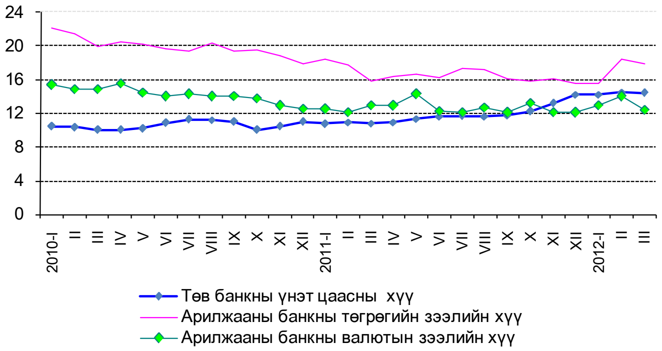

Зураг-II.11

Гадаад валютын цэвэр албан нөөц, сарын эцэст, сая ам.долл

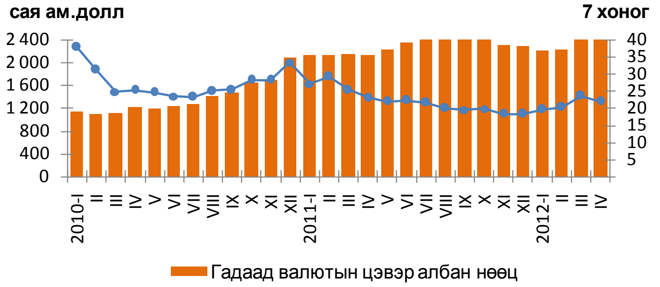

Зураг-II.12

ТОП-20 индекс, сарын дундаж, хувиар

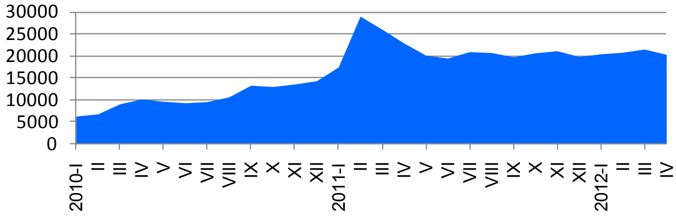

Зураг-II.13

Зах зээлийн үнэлгээ, сарын эцэст, тэрбум төг

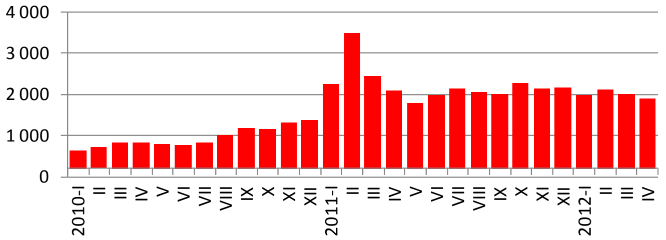

Валютын ханш

Монголбанкны төгрөгийн ам.доллартай харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 4 дүгээр сард 1313.1 төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 93.2 төг буюу 7.6 хувиар суларсан байна (Хүснэгт II.5). Төгрөгийн ам.доллартай харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 3 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.6 хувь, 2012 оны 4 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 1.5 хувиар чангарчээ (Зураг II.14).

Төгрөгийн евротой харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 4 дүгээр сард 1728.4 төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 35.9 төг буюу 2.0 хувиар чангарчээ (Хүснэгт II.5). Төгрөгийн евротой харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 3 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.6 хувь, 2012 оны 4 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 1.9 хувиар чангарсан байна (Зураг II.15).

Төгрөгийн юаньтай харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 4 дүгээр сард 208.2 төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 21.3 төг буюу 11.4 хувиар суларчээ (Хүснэгт II.5). Төгрөгийн юаньтай харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 3 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.8 хувь, 2012 оны 4 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 1.4 хувиар чангарчээ (Зураг II.16).

Төгрөгийн рубльтэй харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 4 дүгээр сард 44.5 төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.0 төг буюу 2.3 хувиар суларчээ (Хүснэгт II.5). Төгрөгийн рубльтэй харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2012 оны 3 дугаар сард өмнөх сарынхаас 1.1 хувиар сударч, 2012 оны 4 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 2.0 хувиар чангарлаа (Зураг II.17).

Хүснэгт-II.5

Монголбанкны төгрөгийн гадаад валюттай харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

Үзүүлэлт	2011 IV	2012 III	2012 IV
Ам. Доллар	**1 219.9**	**1 333.3**	**1 313.1**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	- 11.8	8.5	7.6
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	- 0.7	- 0.6	- 1.5
Евро	**1 764.3**	**1 761.9**	**1 728.4**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	- 5.1	2.5	- 2.0
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	2.6	- 0.6	- 1.9
Юань	**186.9**	**211.2**	**208.2**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	- 7.7	12.9	11.4
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	- 0.1	- 0.8	- 1.4
Рубль	**43.5**	**45.4**	**44.5**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	- 8.2	5.1	2.3
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	0.7	1.1	- 2.0

Зураг-II.14

Төгрөгийн ам. доллартай харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

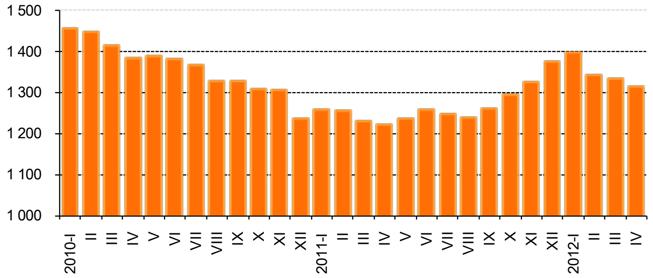

Зураг-II.15

Төгрөгийн евротой харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

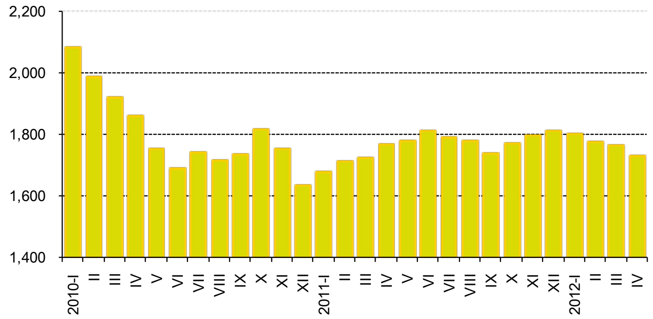

Зураг-II.16

Төгрөгийн юаньтай харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

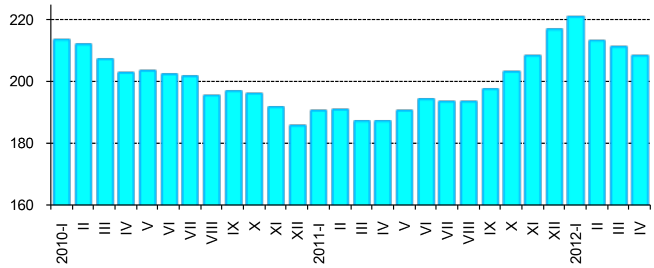

Зураг-II.17

Төгрөгийн рубльтэй харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

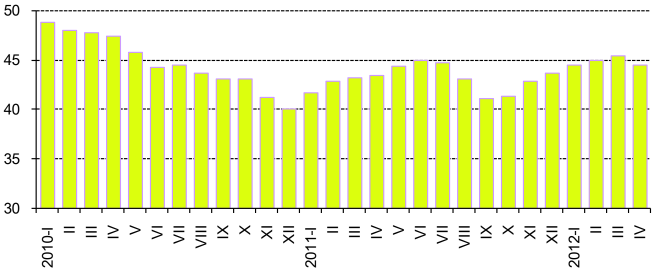

II.4 Улсын нэгдсэн төсөв

Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого ба тусламжийн нийт хэмжээ 2012 оны эхний 4 сард 1465.8 тэрбум төг, зарлага ба эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 1513.8 тэрбум төг болж, улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцэл 48.0 тэрбум төгрөгийн алдагдалтай гарлаа. Өмнөх оны мөн үеийнхээс улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцлийн алдагдал 97.3 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдэхэд төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлогын өсөлт 22.3 хувь, зарлагын өсөлт 31.7 хувь, зарлагын өсөлт орлогын өсөлтөөс 9.4 пунктээр илүү байгаа нь нөлөөлжээ (Зураг II.18).

Нэгдсэн төсвийн урсгал орлого 1460.8 тэрбум төг, урсгал зардал 1231.9 тэрбум төг болж, тэнцвэржүүлсэн урсгал тэнцэл 229.0 тэрбум төгрөгийн ашигтай гарлаа. Өмнөх оны мөн үеийнхээс нэгдсэн төсвийн урсгал орлого 265.1 тэрбум төг, урсгал зарлага 217.5 тэрбум төгрөгөөр өсчээ.

Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого ба тусламжийн нийт хэмжээ 2012 оны 3 дугаар сард 374.0 тэрбум төг байсан бол 2012 оны 4 дүгээр сард 416.9 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 42.9 тэрбум төг буюу 11.5 хувиар өслөө. Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага ба эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 2012 оны 3 дугаар сард 422.7 тэрбум төг байсан бол 2012 оны 4 дүгээр сард 408.9 тэрбум төг болж өмнөх сарынхаас 13.8 тэрбум төг буюу 3.3 хувиар буурлаа. Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн нийт тэнцэл 2012 оны 3 дугаар сард 48.7 тэрбум төгрөгийн алдагдалтай гарсан бол энэ 4 дүгээр сард 8.0 тэрбум төгрөгийн ашигтай гарлаа.

Зураг-II.18

Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого, зарлага, тэнцэл, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар, тэрбум төг

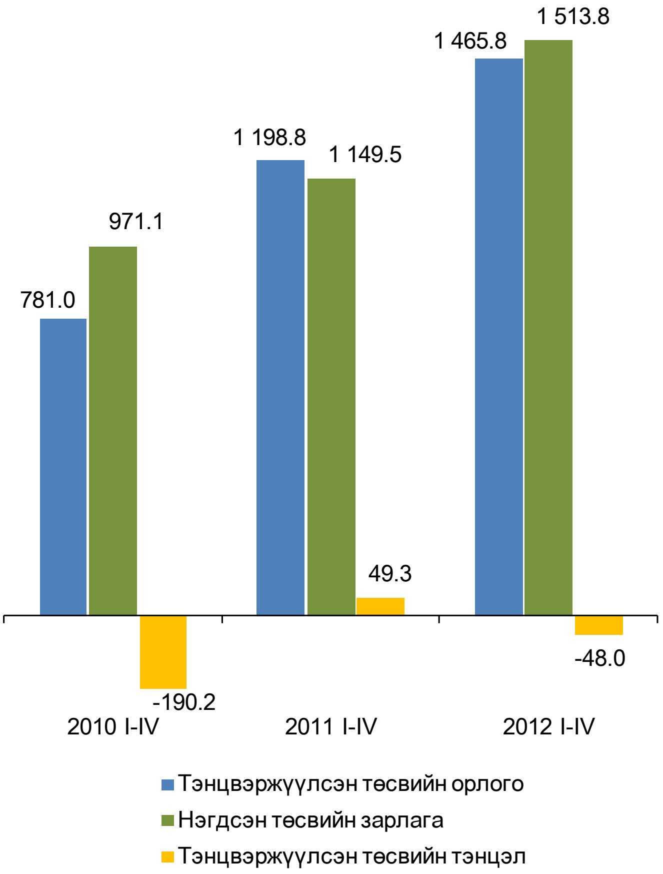

Төсвийн орлого

Улсын нэгдсэн төсөвт 2012 оны эхний 4 сард орлого ба тусламжийн нийт хэмжээ 1474.7 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 255.2 тэрбум төг буюу 20.9 хувиар нэмэгдлээ.

Өмнөх оны мөн үеийнхээс татварын нийт орлого 229.7 тэрбум төг буюу 21.5 хувиар өсөхөд дотоодын бараа, үйлчилгээний татварын орлого 102.0 тэрбум төг буюу 27.5 хувь, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого 67.8 тэрбум төг буюу 55.9 хувь, орлогын албан татварын орлого 35.1 тэрбум төг буюу 12.8 хувь, бусад татварын орлого 14.6 тэрбум төг буюу 6.9 хувь, гадаад худалдааны татварын орлого 8.8 тэрбум төг буюу 9.9 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Өмнөх оны мөн үеийнхээс татварын бус орлого 35.4 тэрбум төг буюу 28.3 хувиар өсөхөд хувьцааны ногдол ашиг 10.3 тэрбум төг буюу 50.1 хувиар буурсан хэдий ч төсөвт газрын өөрийн орлого 28.0 тэрбум төг буюу 48.8 хувь, бусад нэр заагдаагүй орлого 8.7 тэрбум төг буюу 89.4 хувь, хүү, торгуулийн орлого 3.7 тэрбум төг буюу 32.9 хувь, газрын тосны орлого 3.2 тэрбум төг буюу 22.7 хувь, навигацийн орлого 1.9 тэрбум төг буюу 16.3 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна.

Улсын нэгдсэн төсвийн орлогын 88.2 хувийг татварын орлого, 10.9 хувийг татварын бус орлого, 0.3 хувийг хөрөнгийн орлого, 0.6 хувийг тогтворжуулалтын сангийн орлого, 0.1 хувийг тусламжийн орлого эзэлж байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс татварын бус орлогын эзлэх хувь 0.6 пункт, татварын орлогынх 0.4 пунктээр өсч, тогтворжуулалтын сангийнх 1.1

пунктээр буурчээ (Хавсралт 5).

Төсвийн зарлага

Улсын нэгдсэн төсөвт 2012 оны эхний 4 сард зарлага ба эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 1513.8 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 364.3 тэрбум төг буюу 31.7 хувиар нэмэгдэхэд хөрөнгийн зардал 129.9 тэрбум төг буюу 2.0 дахин, бараа, үйлчилгээний зардал 116.6 тэрбум төг буюу 27.7 хувь, татаас ба шилжүүлгийн зардал 93.1 тэрбум төг буюу 16.1 хувь, эргэж төлөгдөх цэвэр зээл 16.9 тэрбум төг буюу 2.8 дахин, зээлийн үйлчилгээний төлбөрийн зардал 7.7 тэрбум төг буюу 46.7 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.

Улсын нэгдсэн төсвийн нийт зарлага, эргэж төлөгдөх цэвэр зээлд урсгал зардал 81.4 хувь, хөрөнгийн зардал 16.9 хувь, эргэж төлөгдөх цэвэр зээл 1.7 хувийг эзэлж байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс хөрөнгийн зардлын эзлэх хувь 6.0 пункт, эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийнх 0.9 пунктээр өсч, урсгал зардлынх 6.9 пунктээр буурчээ (Хавсралт 5).

Хөрөнгийн зардал

Хөрөнгийн зардалд 2012 оны эхний 4 сард 255.4 тэрбум төг зарцуулж өмнөх оны мөн үеийнхээс 129.9 тэрбум төг буюу 2.0 дахин нэмэгдсэн нь дотоодын эх үүсвэрээс хийгдсэн хөрөнгийн зардал 125.8 тэрбум төг буюу 2.0 дахин, гадаад эх үүсвэрээс хийгдсэн хөрөнгийн зардал 4.1 тэрбум төг буюу 2.3 дахин өссөнөөс шалтгаалжээ.

II.5 Гадаад худалдаа

Монгол Улс 2012 оны эхний 4 сард дэлхийн 118 оронтой худалдаа хийж, гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт 3373.1 сая ам.долл, үүнээс экспорт 1292.4 сая ам.долл, импорт 2080.6 сая ам.долларт хүрчээ (Зураг II.19). Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт бараа эргэлтийн хэмжээ 626.2 сая ам.долл буюу 22.8 хувь, үүний дотор импортын хэмжээ 496.5 сая ам.долл буюу 31.3 хувь, экспортын хэмжээ 129.7 сая ам.долл буюу 11.2 хувиар өсчээ.

Өмнөх оны эхний 4 сард гадаад худалдааны нийт бараа эргэлтийн 54.6 хувь нь БНХАУ-д, 14.1 хувь нь ОХУ-д, үлдсэн 31.3 хувь нь бусад улсад ногдож байсан бол 2012 оны эхний 4 сард нийт бараа эргэлтийн 49.9 хувь нь БНХАУ, 18.9 хувь нь ОХУ, 31.2 хувь нь бусад улсад ногдож байна. Өмнөх оны мөн үеийнхээс ОХУ-тай хийсэн бараа эргэлтийн эзлэх хувь 4.8 пунктээр өсч, БНХАУ-тай хийсэн бараа эргэлтийн эзлэх хувь 4.7 пункт, бусад улсынх 0.1 пунктээр буурчээ.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны эхний 4 сард 788.2 сая ам.долларын алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 366.8 сая ам.долл буюу 87.0 хувиар өсчээ. Үүнд импортын өсөлт экспортынхоос 20.1 пунктээр илүү өссөн нь нөлөөлсөн байна.

Зураг-II.19

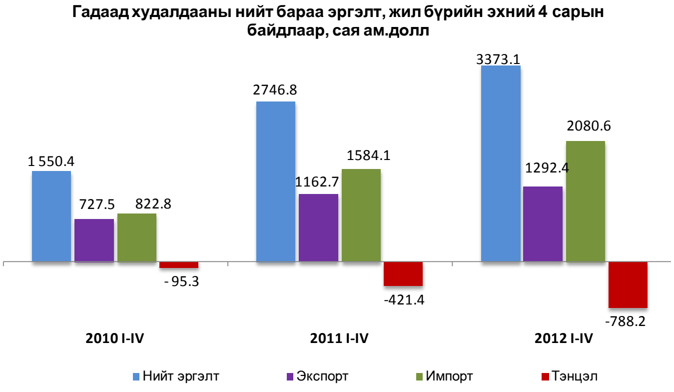

Гадаад худалдааны тэнцэл 2011 оны 4 дүгээр сард 75.7 сая ам.долларын алдагдалтай гарсан бол 2012 оны 4 дүгээр сард 214.1 сая ам.долларын алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 138.4 сая ам.долл буюу 2.8 дахин өсчээ.

Экспорт

Манай улс 2012 оны эхний 4 сард нийт 45 оронд бараа, бүтээгдэхүүн экспортолсноос БНХАУ-д 93.0 хувь, ОХУ-д 1.8 хувь, Канад улсад 1.6 хувь, Судан улсад 0.7 хувь, Швейцарь улсад 0.5 хувь, Энэтхэг, ХБНГУ болон Итали улсад тус бүр 0.4 хувь, БНСУ-д 0.3 хувь,

Их Британи улсад 0.2 хувь ногдож байгаа нь нийт экспортын 99.3 хувийг эзэлж байна (Зураг II.20).

Экспортын 98.3 хувийг эрдэс бүтээгдэхүүн, үнэт ба хагас үнэт чулуу, үнэт металл, гоёлын зүйлс, зоос, түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, тэдгээрээр хийсэн эдлэл, нэхмэл бүтээгдэхүүн, авто, агаарын ба усан замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги эзэлж байна (Хүснэгт II.6).

Экспортын хэмжээ өмнөх оны мөн үеийнхээс 129.7 сая ам.долл буюу 11.2 хувиар нэмэгдэхэд экспортын дунд өндөр хувийн жин эзэлдэг эрдэс бүтээгдэхүүний экспорт 152.3 сая ам.доллараар өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Экспортын гол нэрийн барааны дунд эзлэх хувийг авч үзэхэд нүүрс 44.9 хувь, зэсийн баяжмал 20.9 хувь, төмрийн хүдэр 10.9 хувь, боловсруулаагүй газрын тос 7.9 хувь, цайрын хүдэр, баяжмал 3.0 хувь, боловсруулаагүй буюу хагас боловсруулсан алт болон жоншны хүдэр, баяжмал тус бүр 2.0 хувь, бусад бүтээгдэхүүн 8.4 хувийг эзэлж байна. Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт экспортод зэсийн баяжмалын эзлэх хувь 7.6 пункт, цайрын хүдэр, баяжмалынх 2.1 пункт, боловсруулаагүй буюу хагас боловсруулсан алтных 1.8 пункт, жоншны хүдэр, баяжмалынх 0.2 пунктээр буурч, нүүрснийх 11.8 пункт, боловсруулаагүй газрын тосны 2.3 пункт, төмрийн хүдрийнх 0.6 пунктээр өсчээ.

Импорт

Манай улс 2012 оны эхний 4 сард нийт 114 оронтой импортын худалдаа хийсний 29.5 хувийг ОХУ-тай, 23.1 хувийг БНХАУ-тай, 11.4 хувийг АНУ-тай, 7.3 хувийг Япон улстай, 6.8 хувийг БНСУ-тай, 3.0 хувийг ХБНГУ-тай, 1.9 хувийг Белорусь улстай, 1.4 хувийг Австрали улстай хийсэн нь нийт дүнгийн 84.4 хувийг эзэлж байна (Зураг II.21). Нийт импортод голлох улсуудын эзлэх хувийг өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад ОХУ-ынх 6.6 пункт, АНУ-ынх 4.1 пункт, БНСУ-ынх 1.3 пункт, Белорусь улсынх 1.0 пункт, Австрали улсынх 0.3 пунктээр өсч, БНХАУ-ынх 5.4 пункт, ХБНГУ-ынх 2.8 пункт, Япон улсынх 0.9 пунктээр буурчээ.

Импортын хэмжээ өмнөх оны мөн үеийнхээс 496.5 сая ам.долл буюу 31.3 хувиар нэмэгдэхэд импортын дунд өндөр хувийн жин эзэлдэг эрдэс бүтээгдэхүүний

Зураг-II.20

Экспортын бүтэц, голлох улсаар, хувиар, 2012 оны эхний 4 сарын байдлаар

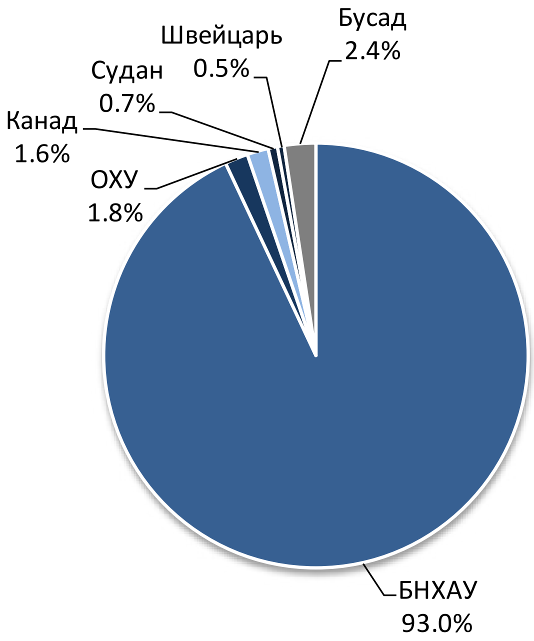

Хүснэгт-II.6

Экспортын бүтэц, барааны голлох бүлгээр, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар, хувиар

	2010 I-IV	2011 I-IV	2012 I-IV
Эрдэс бүтээгдэхүүн	81.2	87.9	90.9
Нэхмэл болон нэхмэл бүтээгдэхүүн	5.6	4.3	3.5
Үнэт ба хагас үнэт чулуу, үнэт металл, гоёлын зүйлс, зоос	5.8	3.8	2.0
Түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, эдгээрээр хийсэн эдлэл	2.5	1.6	1.0
Авто, агаарын замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги	0.8	0.2	0.9
Бусад	4.1	2.2	1.7

Зураг-II.21

Импортын бүтэц, голлох улсаар, хувиар, 2012 оны эхний 4 сарын байдлаар

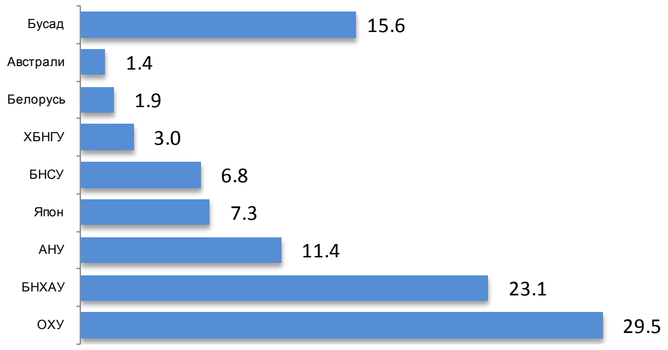

импорт 227.4 сая ам.долл, авто, агаарын замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд ангийн бүлгийнх 81.4 сая ам.долл, машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн сэлбэг, эд ангийнх 45.5 сая ам.долл, үндсэн төмөрлөг түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүнийх 38.7 сая ам.долл, химийн үйлдвэрийн бүтээгдэхүүнийх 21.2 сая ам.долл, хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүнийх 15.8 сая ам.доллараар өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Нийт импортын 24.7 хувийг авто, агаарын замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги, 24.0 хувийг эрдэс бүтээгдэхүүн, 22.5 хувийг машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн эд анги, сэлбэг, 7.5 хувийг үндсэн төмөрлөг түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн, 4.8 хувийг хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүн, 3.9 хувийг хими, химийн үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн, 3.0 хувийг хуванцар, каучук, түүгээр хийсэн эдлэл, үлдсэн 9.6 хувийг бусад бүлгийн бүтээгдэхүүн эзэлж байна (Зураг II.22).

Гурилын импортын үнийн дүн 2012 оны эхний 4 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.2 сая ам.доллараар буурч, биет хэмжээ 3.5 мян.т, цахилгаан эрчим хүчний биет хэмжээ 29.6 сая квт.ц, үнийн дүн 2.5 сая ам.долл, суудлын автомашины импортын биет хэмжээ 1.7 мян.ш, үнийн дүн 39.9 сая ам.долл, автобензиний импортын биет хэмжээ 35.7 мян.т, үнийн дүн 75.7 сая ам.доллараар тус тус өсчээ (Зураг II.23).

Газрын тосны бүтээгдэхүүний импорт 2012 оны эхний 4 сард 377.9 мян.т буюу 464.5 сая ам.долл болж, нийт импортын үнийн дүнгийн 22.3 хувийг эзэлж байна. Өмнөх оны мөн үеийнхээс газрын тосны бүтээгдэхүүний импорт 115.0 мян.т буюу 43.7 хувиар өссөн байна.

2012 оны эхний 4 сард газрын тосны бүтээгдэхүүнийг ОХУ, БНСУ, Белорусь улсаас; гурилыг ОХУ болон Казахстан улсаас; элсэн чихрийг Тайланд, ХБНГУ-аас; нийтийн тээврийн хэрэгслийг БНСУ, ОХУ-аас; суудлын автомашиныг Япон, БНСУ, ХБНГУ, Их Британи улсаас; ачааны автомашиныг АНУ, БНХАУ, Белорусь, БНСУ-аас голлон нийлүүлсэн байна.

Импортолсон барааны 84.7 хувийг валютын төлбөртэй худалдаа, 13.0 хувийг гадаадын хөрөнгө оруулалтын бараа, 2.2 хувийг тусламжийн бараа, 0.1 хувийг бусад төрлийн худалдаагаар нийлүүлсэн бараа эзэлж байна.

Хүснэгт-II.5

Экспортолсон зарим эрдэс бүтээгдэхүүн, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар, мян.т

	2010 I-IV	2011 I-IV	2012 I-IV
Нүүрс	3 363.9	4 678.4	5 332.7
Зэсийн баяжмал	189.6	187.3	186.0
Төмрийн хүдэр	686.4	1 541.3	1 977.5
Боловсруулаагүй газрын тос (мян.баррел)	737.7	685.2	1 007.7
Цайрын хүдэр, баяжмал	46.3	49.1	39.6
Боловсруулаагүй болон хагас боловсруулсан алт	1.4	1.1	0.6

Зураг-II.22

Импортын бүтэц, барааны голлох бүлгээр, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар, хувиар

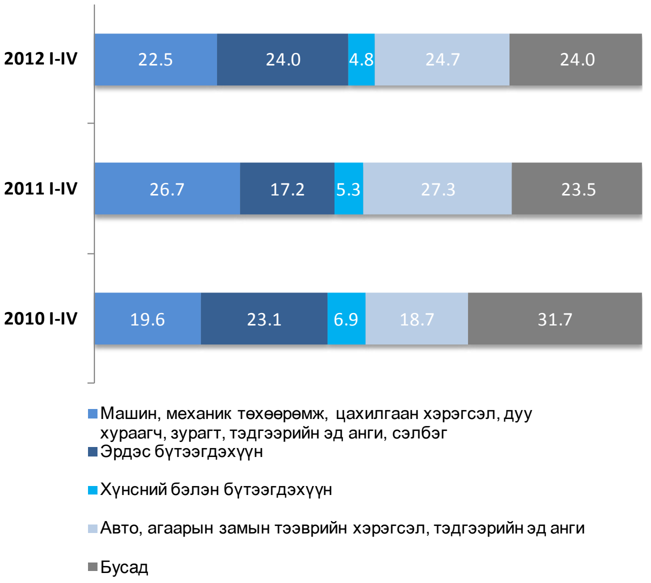

Зураг-II.23

Зарим барааны импорт, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар, мян.ам.долл

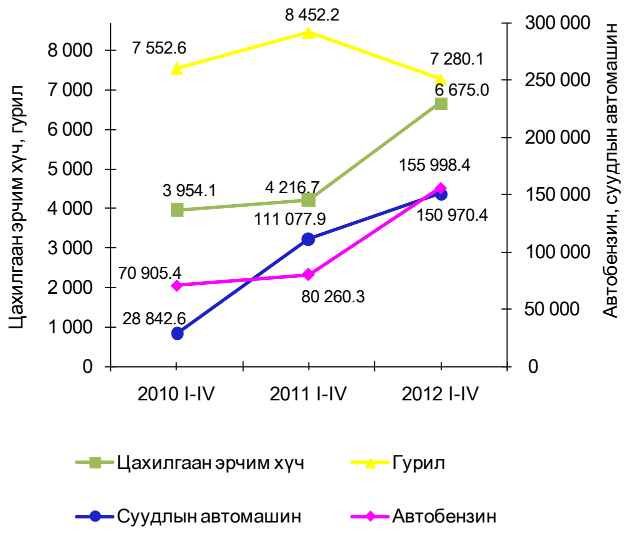

III. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээ

III.1 Мал аж ахуй

Улсын хэмжээнд 2011 оны эцэст тоологдсон төллөх насны нийт 15.7 сая хээлтэгч малын 10.4 сая хээлтэгч буюу 66.3 хувь нь 2012 оны эхний 4 сарын байдлаар төллөсөн байна. Эм хонины 72.7 хувь, эм ямааны 69.5 хувь, ингэний 33.1 хувь, үнээний 30.9 хувь, гүүний 20.5 хувь нь төллөжээ.

Гарсан төлийн 98.9 хувь буюу 10310.0 мян.толгой төл бойжиж байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 1133.6 мянга буюу 12.4 хувиар их байна (Хавсралт 13).

Унага бойжилт 98.2 хувь, тугал 98.4 хувь, ботго 98.9 хувь, хурга 99.1 хувь, ишиг 98.7 хувь байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.4-1.3 пунктээр өссөн байна (Зураг III.2, Хавсралт 13).

Зураг-III.1

Төллөсөн хээлтэгчийн тоо, аймаг, нийслэлээр 2012 оны эхний 4 сард, мян.толгой

Зураг-III.2

Бойжуулсан төлийн тоо, төрлөөр, жил бүрийн эхний 4 сард, мян.толгой

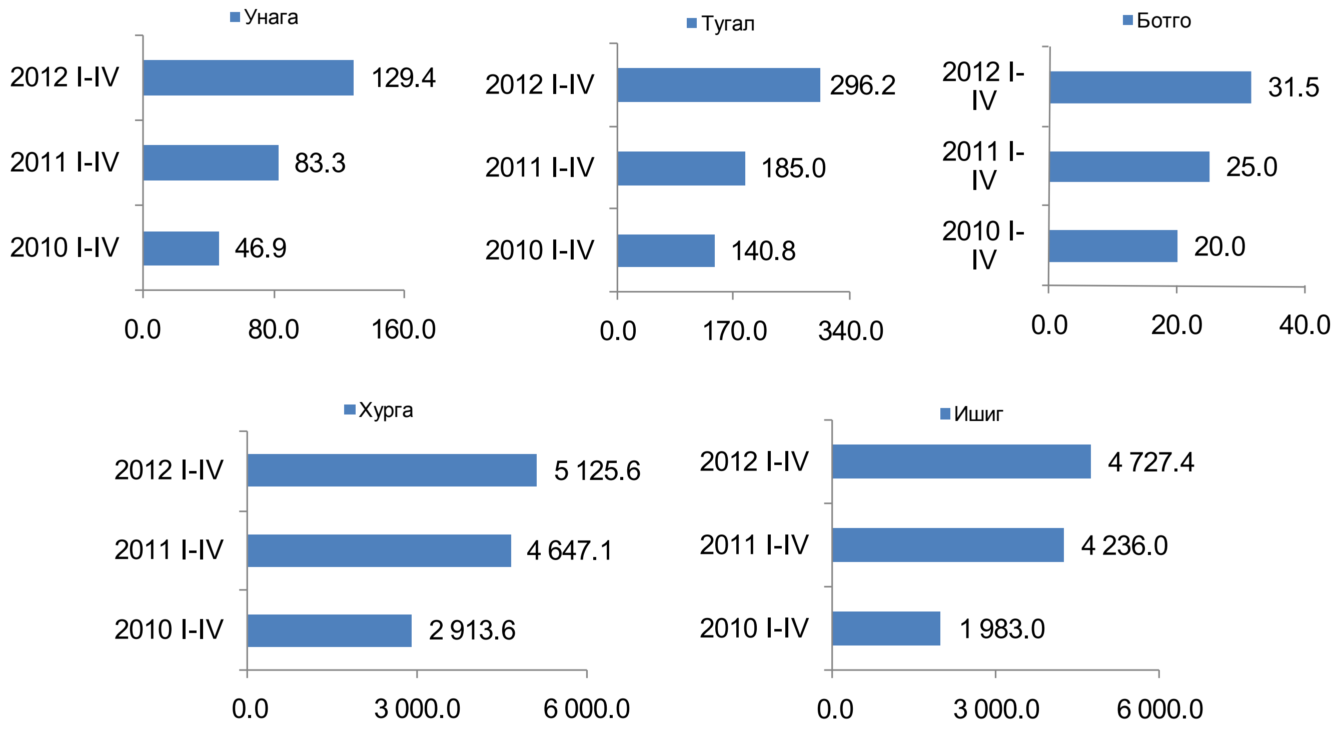

Том малын зүй бус хорогдол 2012 оны эхний 4 сард улсын хэмжээнд 194.8 мян. толгойд хүрч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 167.1 мян.толгой буюу 46.2 хувиар буурсан байна. Том малын зүй бус хорогдлыг малын төрлөөр авч үзвэл адуу 9.5 мянга, үхэр 18.0 мянга, тэмээ 0.3 мянга, хонь 76.3 мянга, ямаа 90.7 мянга байна (Зураг III.3). Нийт хорогдлын 39.2 хувийг хонь, 46.6 хувийг ямаа эзэлж байна.

2012 оны эхний 4 сард Архангай аймагт оны эхэнд тоологдсон малын 1.4 хувь буюу 43.0 мянга, Говь-Алтай аймагт 1.3 хувь буюу 21.4 мянга, Увс аймагт 1.1 хувь буюу 20.6 мянга, Хөвсгөл аймагт 0.5 хувь буюу 18.0 мянга, Ховд аймагт 0.7 хувь буюу 12.4 мянга, Төв аймагт 0.4 хувь буюу 11.2 мянга, Булган аймагт 0.5 хувь буюу 10.9 мянга нь хорогдлоо. Улсын хэмжээнд хорогдсон малын 70.7 хувийг эдгээр аймагт хорогдсон мал эзэлж байна (Зураг III.4).

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний 4 сард 9.3 мян.мал өвчнөөр хорогдсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.4 мян.мал буюу 3.7 хувиар буурчээ.

Зураг-III.3

Зүй бусаар хорогдсон том малын тоо, аймаг, нийслэлээр 2012 оны эхний 4 сард, мян.толгой

Зураг-III.4

Зүй бусаар хорогдсон том малын тоо, төрлөөр, жил бүрийн эхний 4 сард, мян.толгой

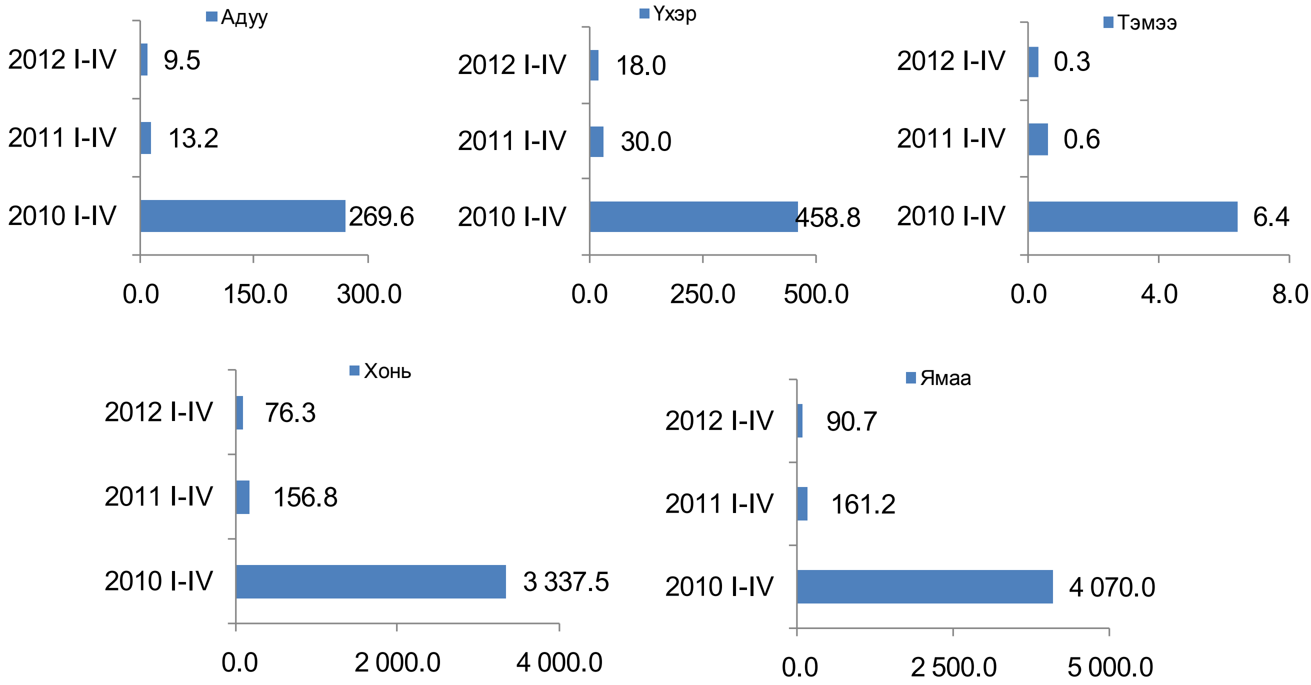

III.2 Аж үйлдвэр

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 2012 оны эхний 4 сард 646.1 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 61.7 тэрбум төг буюу 10.6 хувиар өслөө. Энэхүү өсөлтөд зэсийн баяжмал, металл агуулгаараа, молибдений баяжмал, металл агуулгаараа, нүүрс, цайрын баяжмал, төмрийн хүдэр, газрын тос зэрэг уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 0.8-59.8 хувь, архи, нарийн боов, зүсмэл материал, талх, шар айраг, шингэн сүү, амтат ус, ундаа, хивс, металл бэлдэц, металл цувимал, цахилгааны утас, шавардлагын зуурмаг, бетон дэр, шахмал түлш зэрэг боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын үндсэн нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 1.8 хувиас 5.4 дахин нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ.

Харин хайлуур жоншны баяжмал, алт зэрэг уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 1.0-34.7 хувь, тамхи, хиаман төрлийн бүтээгдэхүүн, катодын зэс, гурил, самнасан ноолуур, цемент, малын тэжээл, бетон зуурмаг, нэхий дээл зэрэг боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 4.3-62.2 хувиар буурсан байна.

Аж үйлдвэрийн салбарын нийт бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл оны үнээр 2012 оны эхний 4 сард 1615.5 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 219.2 тэрбум төг буюу 15.7 хувиар өссөн бөгөөд үүний дотор уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийнх 109.4 тэрбум төг буюу 11.1 хувь, боловсруулах аж үйлдвэрийнх 85.6 тэрбум төг буюу 33.5 хувь, цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарынх 24.2 тэрбум төг буюу 16.0 хувиар тус тус өсчээ.

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн 2012 оны эхний 4 сард оны үнээр 1783.1 тэрбум төг болж, үүний 1174.2 тэрбум төг буюу 65.8 хувийг гадаад зах зээлд борлуулжээ (Хавсралт 9).

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүний 60.8 хувь нь уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрт, 29.4 хувь нь боловсруулах аж үйлдвэрт, 9.8 хувь нь цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарт ногдож байна (Зураг III.7). Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн борлуулсан бүтээгдэхүүн 2012 оны эхний 4 сард 1083.6 тэрбум төг болж, 977.5

Зураг-III.5

Уул уурхайн зарим гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн өсөлт, бууралт, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар, хувиар, 2005 I-IV=100%

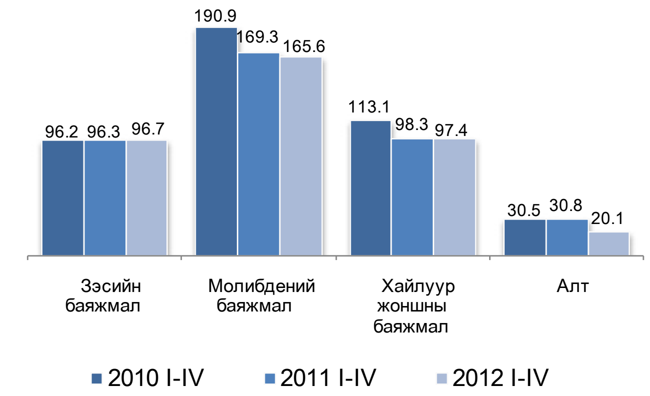

Зураг-III.6

Түлш, эрчим хүчний гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн өсөлт, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар, хувиар, 2005 I-IV =100%

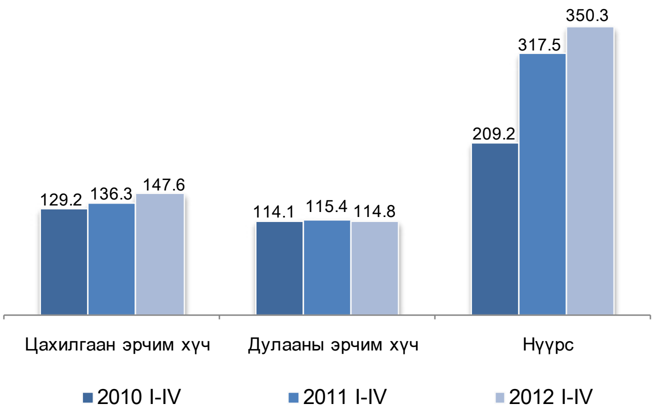

Зураг-III.7

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний борлуулалтын бүтэц, дэд салбараар жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар, хувиар

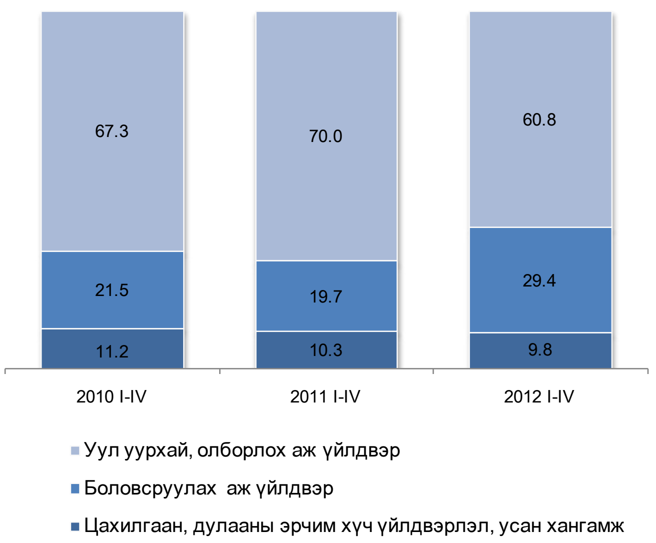

тэрбум төг буюу 90.2 хувийг, боловсруулах аж үйлдвэрийн борлуулсан бүтээгдэхүүн 524.7 тэрбум төг болж, 196.7 тэрбум төг буюу 37.5 хувийг нь гадаад зах зээлд борлуулав.

Нийт борлуулалтад боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын эзлэх хувь 2012 оны эхний 4 сард 29.4 хувь болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 9.7 пунктээр нэмэгдэж, харин уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарынх 60.8 хувь болж, 9.2 пункт, цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарынх 9.8 хувь болж, 0.5 пунктээр буурлаа (Зураг III.7).

Аж үйлдвэрийн салбарт ажиллагчдын тоо 2012 оны 4 дүгээр сарын эцэст 56780 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3447 хүн буюу 6.5 хувиар өсчээ. Ажиллагчдын тоо уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарт 1591 хүн буюу 9.6 хувь, боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарт 1872 хүн буюу 8.3 хувиар өсч, харин цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарт 16 хүн буюу 0.1 хувиар буурлаа.

Аж үйлдвэрийн салбарын хөдөлмөрийн бүтээмж (2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр) 2012 оны эхний 4 сард 11817.9 мян.төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 474.6 мян.төг буюу 4.2 хувиар өсчээ. Хөдөлмөрийн бүтээмж уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарт 363.1 мян.төг буюу 1.6 хувь, боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарт 415.8 мян.төг буюу 5.9 хувь, цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарт 287.2 мян.төг буюу 4.7 хувиар тус тус өсчээ.

III.3 Дотоод худалдаа

Улсын хэмжээнд 2012 оны эхний улиралд нийт 49812 аж ахуйн нэгж үйл ажиллагаа явуулж байгаагийн 33.7 хувь нь бөөний болон жижиглэн худалдааны салбарт үйл ажиллагаа явуулж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2574 аж ахуйн нэгжээр буюу 13.3 хувиар буурсан байна.

Бөөний болон жижиглэн худалдааны салбарын нийт аж ахуйн нэгжийн 10.0 гаруй хувь, борлуулалтын нийт орлогын 90.0 гаруй хувийг жилд 50.0 сая төгрөгөөс дээш борлуулалтын орлоготой аж ахуйн нэгж эзэлж байна.

Жилд 50.0 сая төгрөгөөс дээш борлуулалтын орлоготой нэг аж ахуйн нэгжид ногдох орлого 2010 оны эхний улиралд 318.9 сая төг, 2011 оны эхний улиралд 531.3 сая төг байсан бол 2012 оны эхний улиралд 958.1 сая төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 426.8 сая төг буюу 80.3 хувиар өсчээ.

Бөөний болон жижиглэн худалдааны салбарын нийт борлуулалт (оны үнээр) 2012 оны эхний улиралд 1024.3 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 327.7 тэрбум төг буюу 47.0 хувиар өсчээ. Өмнөх оны мөн үеийнхээс бөөний худалдааны борлуулалт 74.6 тэрбум төг буюу 15.3 хувь, жижиглэн худалдааны борлуулалт 253.1 тэрбум төг буюу 2.2 дахин өслөө. (Хүснэгт III.1).

Энэ нь импорт өмнөх оны мөн үеийнхээс 370.1 сая ам.долл буюу 74.6 хувь, үүний дотор эрдэс бүтээгдэхүүний импорт 176.9 сая ам.долл, үндсэн төмөрлөг болон түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүний импорт 38.1 сая ам.долл, машин, механик тоног төхөөрөмж ба эд анги, цахилгаан хэрэгсэл, тэдгээрийн сэлбэгийн импорт 16.7 сая ам.долл, хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүний импорт 11.1 сая ам.доллараар өссөнөөс голлон шалтгаалав.

Бөөний болон жижиглэн худалдааны нийт борлуулалтын 87.7 хувь нь Улаанбаатар хотод ногдож байна.

Зураг-III.8

Бөөний болон жижиглэн худалдааны нийт борлуулалт, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар, тэрбум төг

Хүснэгт-III.1

Бөөний болон жижиглэн худалдааны нийт борлуулалт, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар

Дэд салбар	2010 I-III	2011 I-III	2012 I-III	2012 I-III / 2011 I-III %
Бүгд	353 026.3	696 569.4	1024 268.6	147.0
Бөөний худалдаа	224 947.0	486 284.7	560 854.1	115.3
Жижиглэн худалдаа	128 079.3	210 284.7	463 414.5	220.4

Бөөний болон жижиглэн худалдааны нийт борлуулалт өмнөх оны мөн үеийнхээс Сүхбаатар, Дундговь, Өмнөговь аймагт 0.9-59.0 хувиар буурсан байхад бусад аймаг, Улаанбаатар хотод 8.2 хувиас 2.8 дахин өслөө.

Жилд 5 тэрбум төгрөгөөс дээш борлуулалтын орлоготой аж ахуйн нэгжийн худалдааны ашигтай талбай 2012 оны эхний улиралд дунджаар 3876.0 ам метр байгаа бол 100 сая төгрөгөөс бага орлоготой жижиг аж ахуйн нэгжийн хувьд 145.3 ам метр байна. (Хүснэгт III.2).

Хүснэгт-III.2

Бөөний болон жижиглэн худалдааны талбайн хэмжээ, борлуулалтын орлогын бүлгээр, 2012 оны эхний улирлын байдлаар

Борлуулалтын орлого, бүлгээр	Ашигтай талбайн нийт хэмжээ (м2)	Нэг аж ахуйн нэгжид ногдох ашигтай талбай (м2)	Ашигтай талбайн нэг м2-д ногдох дундаж орлого (мян.төг)
100 сая төг хүртэл	95 488.2	145.3	238.8
101-500 сая төг	60 927.3	270.8	807.8
501-1000 сая төг	32 837.0	547.3	1 267.3
1001-5000 сая төг	148 834.0	1 617.8	1 438.7
5001 сая төгрөгөөс дээш	135 661.0	3 876.0	5 134.2

Жилд 5 тэрбум төгрөгөөс дээш борлуулалтын орлоготой худалдааны томоохон төвүүдэд нэг ам метр талбайд ногдох дундаж орлого 2012 оны эхний улиралд 5.1 сая төг, 100 сая төгрөгөөс бага борлуулалтын орлоготой жижиг аж ахуйн нэгжийн хувьд энэ үзүүлэлт 238.8 мян.төг байна. (Хүснэгт III.2).

Бөөний болон жижиглэн худалдааны салбарын аж ахуйн нэгжийн ажлын цагийн үргэлжлэх хугацаа нийт аж ахуйн нэгжийн 4.9 хувьд нь 8 хүртэл цаг, 90.0 хувьд нь 8-10 цаг, 5.1 хувьд нь 24 цаг байна.

Бөөний болон жижиглэн худалдааны салбарын нийт ажиллагчдын 48 хувь нь эмэгтэй ажилчид байна.

III.4 Тээвэр

Төмөр замын тээврээр 2012 оны эхний 4 сард 6643.8 мян.т ачаа тээж, давхардсан тоогоор 1236.5 мян.зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 1123.9 мян.т буюу 20.4 хувь, зорчигчдын тоо 81.7 мян.хүн буюу 7.1 хувиар өсчээ (Зураг III.9.а, III.9.б).

Зураг-III.9.а

Төмөр замын тээврээр зорчигчдын тоо, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар, мян.хүн

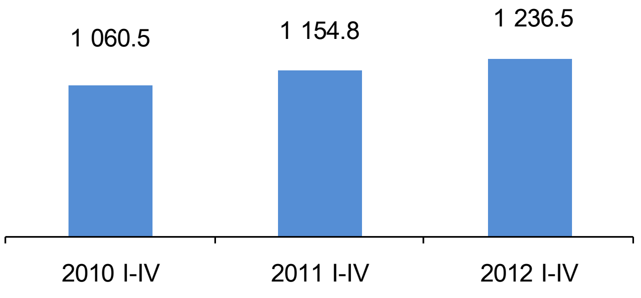

Зураг-III.9.б

Төмөр замын тээврээр тээсэн ачаа, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар, мян.т

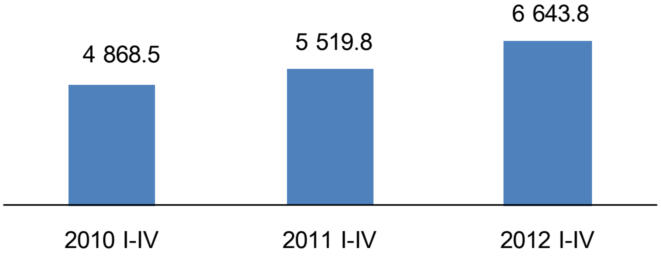

Төмөр замаар тээсэн нийт ачааны хэмжээ өмнөх оны мөн үеийнхээс нэмэгдэхэд дамжин өнгөрсөн ачааны хэмжээ 138.4 мян.т буюу 20.7 хувиар буурсан хэдий ч дотоодод тээвэрлэсэн ачаа 359.9 мян.т буюу 13.0 хувь, экспортын ачаа 686.5 мян.т буюу 42.8 хувь, импортын ачаа 216.0 мян.т буюу 44.4 хувиар нэмэгдсэн нь нөлөөлөв.

Төмөр замын тээврээр тээсэн ачаа 2012 оны 4 дүгээр сард 1698.2 мян.т болж, өмнөх сарынхаас 15.6 мян.т буюу 0.9 хувь, зорчигчдын тоо 321.6 мян.хүн болж, 16.6 мян.хүн буюу 5.4 хувь, тээврийн орлого 33.4 тэрбум төг болж, 1.2 тэрбум төг буюу 3.7 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 204.2 мян.т буюу 13.7 хувь, зорчигчдын тоо 20.5 мян.хүн буюу 6.8 хувь, орлого 1.1 тэрбум төг буюу 3.6 хувиар нэмэгджээ.

Төмөр замын нийт ачаа тээвэрлэлтэд экспортын ачаа 34.5 хувийг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 5.4 пунктээр нэмэгдэхэд төмрийн хүдрийн тээвэрлэлт 592.8 мян.т буюу 49.5 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ. Харин төмөр замаар дотоодод тээвэрлэсэн ачаа нийт ачаа тээвэрлэлтийн 47.0 хувийг

ээзлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.0 пунктээр буурсан байна.

Төмөр замын тээврийн салбарын орлого 2012 оны эхний 4 сард 133.6 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 27.2 тэрбум төг буюу 25.5 хувиар өсчээ (Хүснэгт III.3).

Агаарын тээврээр 2012 оны эхний 4 сард 1179.9 т ачаа тээж, давхардсан тоогоор 200.7 мян.зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 622.6 т буюу 2.1 дахин, зорчигчдын тоо 62.7 мян.хүн буюу 45.4 хувиар өсчээ (Зураг III.10.а, III.10.б).

Агаарын тээврээр тээсэн ачаа 2012 оны 4 дүгээр сард 302.9 т болж өмнөх сарынхаас 20.3 т буюу 6.3 хувиар буурч, орлого 12.9 тэрбум төг болж, 1.4 тэрбум төг буюу 11.8 хувь, зорчигчдын тоо 53.6 мян.хүн болж, 0.6 мян.хүн буюу 1.1 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 149.8 т буюу 97.9 хувь, орлого 3.1 тэрбум төг буюу 31.5 хувь, зорчигчдын тоо 16.4 мян.хүн буюу 43.9 хувиар өссөн байна.

Агаарын тээврээр 2012 оны эхний 4 сард дотоодод зорчсон зорчигчдын тоо өмнөх оны мөн үеийнхээс 35.3 мян.хүн буюу 79.4 хувь, олон улсад зорчсон зорчигчдын тоо 27.4 мян.хүн буюу 29.3 хувиар өсчээ.

Тээсэн ачаа, зорчигчдын тоо өссөнөөр агаарын тээврийн салбарын орлого 2012 оны эхний 4 сард 46.6 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 10.5 тэрбум төг буюу 29.1 хувиар нэмэгдэв (Хүснэгт III.4).

Хүснэгт-III.4

Агаарын тээврийн орлого, зорчигчдын тоо болон тээсэн ачаа, сараар

Хугацаа, сараар	Тээврийн орлого, сая төг	Зорчигчдын тоо, мян.хүн	Тээсэн ачаа, т
2010 I	6 759.1	24.1	138.5
II	6 096.3	19.8	102.1
III	7 206.7	24.2	104.1
IV	6 648.5	22.1	96.4
2010 I-IV	26 710.7	90.2	441.1
2011 I	9 021.4	36.5	128.6
II	9 021.2	29.2	123.5
III	8 204.8	35.0	152.1
IV	9 825.9	37.3	153.1
2011 I-IV	36 073.2	138.0	557.3
2012 I	11 564.5	46.2	302.3
II	10 517.8	47.9	251.4
III	11 558.5	53.0	323.2
IV	12 925.8	53.6	302.9
2012 I-IV	46 566.6	200.7	1 179.9
2012 I-IV / 2011 I-IV %	129.1	145.4	211.7
2012 IV / 2011 IV %	131.5	143.9	197.9
2012 IV / 2012 III %	111.8	101.1	93.7

Хүснэгт-III.3

Төмөр замын тээврийн орлого, зорчигчдын тоо болон тээсэн ачаа, сараар

Хугацаа, сараар	Тээврийн орлого, сая төг	Зорчигчдын тоо, мян.хүн	Тээсэн ачаа, мян.т
2010 I	19 860.5	257.9	1 277.8
II	18 766.2	294.5	1 169.5
III	21 037.8	248.3	1 198.9
IV	21 538.6	259.7	1 222.3
2010 I-IV	81 203.2	1 060.5	4 868.5
2011 I	24 937.1	293.0	1 345.0
II	21 280.4	279.7	1 244.0
III	27 989.6	281.1	1 436.8
IV	32 225.5	301.1	1 494.0
2011 I-IV	106 432.5	1 154.8	5 519.8
2012 I	32 900.5	293.7	1 733.8
II	35 161.1	316.2	1 529.2
III	32 191.4	305.0	1 682.6
IV	33 370.1	321.6	1 698.2
2012 I-IV	133 623.1	1 236.5	6 643.8
2012 I-IV / 2011 I-IV %	125.5	107.1	120.4
2012 IV / 2011 IV %	103.6	106.8	113.7
2012 IV / 2012 III %	103.7	105.4	100.9

Зураг-III.10.а

Агаарын тээврээр зорчигчдын тоо, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар, мян.хүн

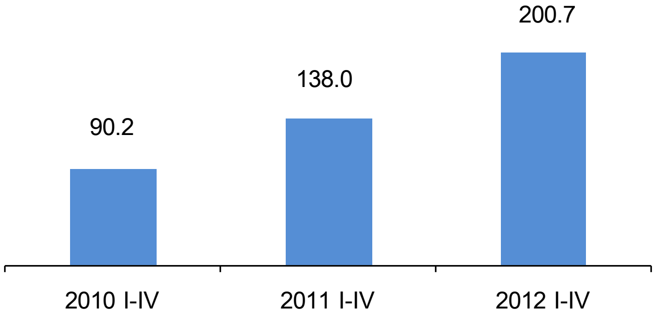

Зураг-III.10.б

Агаарын тээврээр тээсэн ачаа, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар, т

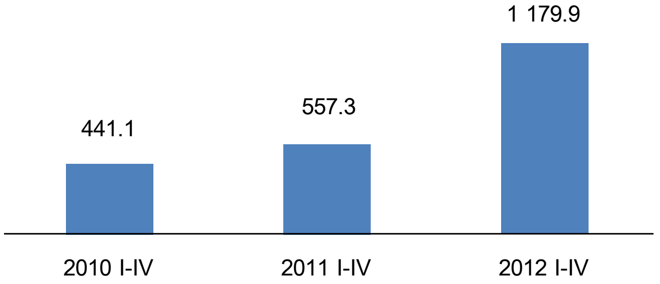

III.5 Нийтийн хоол

Нийтийн хоолны салбарын мэдээнд 2012 оны эхний улиралд 519 аж ахуйн нэгж хамрагдсан нь салбартаа үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгжийн 37.6 хувийг эзэлж байна.

Эдгээр аж ахуйн нэгжийн нийт орлого 2012 оны эхний улиралд 17.2 тэрбум төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 9.4 тэрбум төг буюу 2.2 дахин нэмэгдэхэд гуанзны орлого 1.7 тэрбум төг буюу 2.4 дахин, ресторaных 5.8 тэрбум төг буюу 2.3 дахин, кафеных 1.5 тэрбум төг буюу 2.2 дахин, баарных 362.9 сая төг буюу 43.0 хувиар өссөн нь нөлөөлсөн байна.

Нийтийн хоолны салбарын мэдээнд хамрагдсан аж ахуйн нэгжийн нэг суудалд ногдох дундаж орлого 2012 оны эхний улиралд дунджаар 641.0 мян.төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 244.9 мян.төг буюу 61.8 хувиар өсчээ. Өмнөх оны мөн үеийнхээс гуанзны нэг суудалд ногдох дундаж орлого 250.1 мян.төг буюу 78.6 хувь, ресторaных 400.1 мян.төг буюу 67.2 хувь, кафеных 143.9 мян.төг буюу 45.7 хувь, баарных 32.0 мян.төг буюу 16.5 хувиар өсчээ (Хүснэгт III.5).

Хүснэгт-III.5

Нийтийн хоолны салбарын үндсэн үзүүлэлт, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар

Үзүүлэлт	Орлого (сая төг)			Суудлын тоо			Нэг суудалд ногдох дундаж орлого (мян.төг)		
	2010 I-III	2011 I-III	2012 I-III	2010 I-III	2011 I-III	2012 I-III	2010 I-III	2011 I-III	2012 I-III
Ресторан	5 005.8	4 470.2	10 312.9	7 183	7 512	10 363	696.9	595.1	995.2
Кафе	840.3	1 226.0	2 729.4	3 967	3 891	5 947	211.8	315.1	459.0
Баар	480.2	843.9	1 206.8	3 452	4 339	5 327	139.1	194.5	226.5
Гуанз	784.2	1 241.9	2 957.2	3 554	3 904	5 204	220.7	318.1	568.3
Дүн	7 110.5	7 782.0	17 206.3	18 156	19 646	26 841	391.6	396.1	641.0

Зочид буудал.

Зочид буудлын мэдээнд 2012 оны эхний улиралд 233 аж ахуйн нэгж хамрагдаж, энэ нь салбартаа үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгжийн 41.2 хувийг эзэлж байна. Эдгээр аж ахуйн нэгжийн орлого 2012 оны эхний улиралд 12.1 тэрбум төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 4.8 тэрбум төг буюу 64.7 хувиар нэмэгдэхэд 2 одтой буудлынх 615.7 сая төг буюу 5.2 дахин, энгийн буудлынх 2.1 тэрбум төг буюу 2 дахин, 3 ба түүнээс дээш одтой буудлынх 2.0 тэрбум төг буюу 39.4 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.

Зочид буудлын нэг өрөөнд ногдох дундаж орлого 2012 оны эхний улиралд өмнөх оны мөн үеийнхээс 424.0 мян.төг буюу 20.8 хувиар өслөө. 2 одтой буудлын нэг өрөөнд ногдох дундаж орлого 963.3 мян.төг буюу 76.3 хувь, энгийн буудлынх 427.7 мян.төг буюу 47.1 хувь, 3 ба түүнээс дээш одтой буудлынх 705.6 сая төг буюу 15.9 хувиар өслөө.

Зочид буудлаар 2012 оны эхний улиралд үйлчлүүлэгчдийн 74.0 хувь нь Монгол улсын иргэд, 26.0 хувь нь гадаадын иргэд байна. Нэг зочид буудалд дунджаар 2012 оны эхний улиралд 428 зочин ногдож, нэг зочин дунджаар 1.6 хоног байрласан байна. Нэг зочинд ногдох орлого дунджаар 121.4 мян.төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 35.7 мян.төг буюу 41.6 хувиар өсчээ (Хүснэгт III.6).

Хүснэгт-III.6

Зочид буудлын салбарын үндсэн үзүүлэлт, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар

Үзүүлэлт	Орлого (сая төг)			Өрөөний тоо			Зочдын тоо			Зочид буудлын нэг өрөөнд ногдох дундаж орлого (мян. төг)			Нэг зочинд ногдох дундаж орлого (мян.төг)		
	2010 I-III	2011 I-III	2012 I-III	2010 I-III	2011 I-III	2012 I-III	2010 I-III	2011 I-III	2012 I-III	2010 I-III	2011 I-III	2012 I-III	2010 I-III	2011 I-III	2012 I-III
Энгийн буудал	2 504.0	2 131.7	4 276.6	2 237	2 348	3 202	57 066	59 599	61 807	1 119.3	907.9	1 335.6	43.9	35.8	69.2
2 одтой буудал	205.0	147.7	763.4	134	117	343	4 748	3 815	10 030	1 530.2	1 262.4	2 225.7	43.2	38.7	76.1
3 ба түүнээс дээш одтой буудал	3 186.6	5 076.1	7 076.8	1 118	1 142	1 374	18 246	22 370	27 972	2 850.2	4 444.9	5 150.5	174.6	226.9	253.0
Дүн	5 895.6	7 355.5	12 116.8	3 489	3 607	4 919	80 060	85 784	99 809	1 689.8	2 039.2	2 463.3	73.6	85.7	121.4

IV. Бусад

IV.1 Цаг уур, агаарын бохирдол

Ус, цаг уурын хүрээлэнгийн мэдээгээр хамгийн их хур тунадас 2012 оны 4 дүгээр сард Хөвсгөл аймгийн Рашаант сумантд (43.9 мм) унасан байна. Энэ оны 4 дүгээр сард Дорноговь аймгийн Сайншанд суманд хамгийн их температур 29.1 хэм, Завхан аймгийн Цэцэн-Уул, Тэс, Архангай аймгийн Тариат суманд хамгийн бага температур -21.0 хэм байлаа. Салхины хурд Говь-Алтай аймгийн Алтай суманд 34 м/с хүрчээ.

Аймгийн төв, нийслэлд агаарын дундаж хэм 2012 оны 4 дүгээр сард олон жилийн дунджаас 1.2 хэм дулаан, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.9 хэмээр хүйтэн байлаа.

Азотын давхар ислийн хоногийн дундаж агууламж 2012 оны 4 дүгээр сард Улаанбаатар хотын 13-р хороолол орчимд 24 удаа, Баруун дөрвөн замын орчимд 12 удаа, Хархорин захын орчимд 6 удаа, 32-ын тойрог орчимд 2 удаа, хүхэрлэг хийн хоногийн дундаж агууламж 32-ын тойрог орчимд 21 удаа, 13-р хороолол орчимд 8 удаа, Офицеруудын ордон, 1-р хороолол орчимд тус бүр 5 удаа, Баруун дөрвөн зам, Хархорин захын орчимд тус бүр 2 удаа, 10 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж 32-ын тойрог орчимд 30 удаа, Хархорин захын орчимд 26 удаа, Баруун дөрвөн зам орчимд 22 удаа, 13-р хороолол орчимд 16 удаа, 2.5 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж Баруун дөрвөн зам орчимд 4 удаа агаарын чанарын стандарт дахь хүлцэх хэм хэмжээнээс давсан байна (Зураг IV.1, IV.2).

Зураг-IV.1

Зураг-IV.2

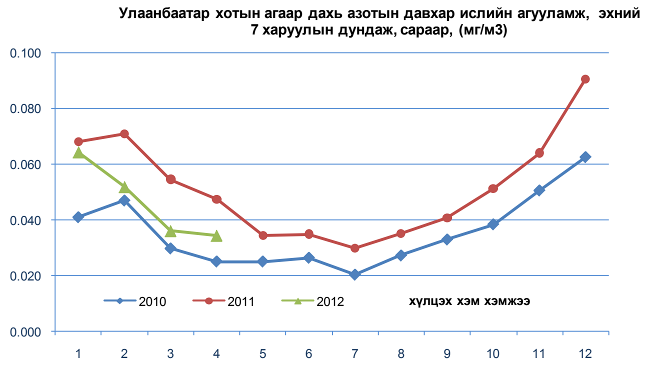

Аюулт үзэгдэл, осол

Аюулт үзэгдэл, осол 2012 оны эхний 4 сард 1461 удаа гарсны улмаас 45 хүн амь насаа алдаж, 0.9 мян.толгой мал, амьтан хорогджээ. Энэ оны эхний 4 сард объектын түймэр 1313 удаа, мал, амьтны халдварт галзуу өвчин 13 удаа, бичил уурхай, нурангины осол, химийн хорт бодистой холбоотой ослын дуудлага тус бүр 10 удаа, гол, нуурын усанд хүн унасан осол 8 удаа бүртгэгджээ. Аюулт үзэгдэл,

Хүснэгт-IV.1

Аюулт үзэгдэл, осол, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар*

Үзүүлэлт	2010 I-IV	2011 I-IV	2012 I-IV	2012 I-IV / 2011 I-IV %
Аюулт үзэгдэл, ослын тохиолдлын тоо	1 052	1 241	1 461	117.7
Аюулт үзэгдэл, ослын улмаас амь насаа алдсан хүний тоо	80	72	45	62.5
Шатсан гэр, орон сууцны тоо	586	571	749	131.2
Аюулт үзэгдлийн улмаас хорогдсон, устгасан мал, тэжээвэр амьтан, мян. тол	7 397.2	164.4	0.9	0.6
Объектын түймрийн тоо	934	1 094	1 313	120.0
Учирсан хохирлын хэмжээ, тэрбум төг	395.8	1.2	3.9	317.6

Тайлбар: *-Онцгой байдлын ерөнхий газрын мэдээ

ослын улмаас 3.9 тэрбум төгрөгийн хохирол учирсан байна. Объектын түймрээр 28 хүн, бичил уурхай, нурангины ослоор 12 хүн, гол нуурын усанд унаж осолдсон ослоор 4 хүн, сум галт хэрэгслийн ослоор 1 хүн амь насаа алджээ.

Өмнөх оны мөн үеийнхээс аюулт үзэгдэл, ослын тохиолдол 220-оор нэмэгдэж, амь насаа алдсан хүний тоо 27-гоор буурав.

Хорогдсон мал, амьтдын тоо 2012 оны эхний 4 сард 0.9 мянга байгаа нь өмнөх оны мөн үеийхээс 163.5 мянган толгойгоор бага байна (Хүснэгт IV.1).

МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДЭСНИЙ
СТАТИСТИКИЙН ХОРООНЫ ДАРГА С.МЭНДСАЙХАН

2012 оны 5 -р сарын 10

Хавсралт № 1

НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТ, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар, бүс, аймаг, нийслэлээр

Аймаг, нийслэл	Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо			Орон нутгийн төсвийн нийт орлого, зарлагын харьцаа, хувиар			Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо*			Халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо		
	2010 I-III	2011 I-III	2012 I-III	2010 I-III	2011 I-III	2012 I-III	2010 I-III	2011 I-III	2012 I-III	2010 I-III	2011 I-III	2012 I-III
ДҮН	**37 108**	**40 757**	**50 068**	**120.7**	**189.0**	**189.5**	**4 671**	**5 091**	**5 788**	**7 733**	**9 859**	**10 996**
Баруун бүс	**7 995**	**7 781**	**7 103**	**107.0**	**110.1**	**115.8**	**339**	**434**	**430**	**705**	**855**	**867**
БӨ	1 318	1 237	1 427	80.2	99.5	127.2	70	102	115	201	138	99
ГО	986	826	879	111.8	90.2	137.2	41	40	67	116	185	118
ЗА	2 288	2 769	1 825	109.9	119.6	97.6	59	82	94	130	197	181
УВ	2 223	1 185	747	131.5	140.7	132.6	83	110	73	191	200	177
ХО	1 180	1 764	2 225	98.6	94.6	92.5	86	100	81	67	135	292
Хангайн бүс	**12 656**	**13 505**	**11 993**	**109.8**	**173.5**	**105.1**	**596**	**632**	**726**	**1 367**	**2 338**	**1 819**
АР	1 842	2 023	2 171	116.5	133.1	148.0	103	121	102	129	301	241
БХ	3 089	2 318	1 805	100.7	135.3	119.9	92	85	97	347	698	362
БУ	659	1 791	692	93.4	85.6	131.2	53	56	72	193	249	305
ОР	2 200	2 027	2 224	117.3	256.9	93.1	154	126	142	166	221	251
ӨВ	2 524	2 966	2 338	109.6	65.5	109.0	90	114	170	145	354	323
ХӨ	2 342	2 380	2 763	85.2	109.2	119.5	104	130	143	387	515	337
Төвийн бүс	**6 184**	**6 826**	**8 104**	**163.3**	**351.4**	**223.7**	**692**	**782**	**898**	**993**	**1 623**	**1 465**
ГС	173	187	256	83.1	82.7	145.9	31	34	45	42	77	41
ДА	1 953	1 907	2 364	122.0	150.9	111.8	125	169	180	230	265	323
ДО	605	769	836	110.5	202.0	154.5	119	147	148	221	314	283
ДУ	650	963	831	157.5	130.9	188.1	47	46	75	51	143	151
ӨМ	524	512	891	367.6	1 305.8	351.5	69	89	97	59	322	174
СЭ	1 156	1 062	1 531	171.3	117.6	92.2	177	176	199	272	298	243
ТӨ	1 123	1 426	1 395	93.7	94.1	90.7	124	121	154	118	204	250
Зүүн бүс	**2 959**	**3 027**	**4 875**	**130.3**	**141.9**	**115.4**	**269**	**337**	**412**	**635**	**869**	**956**
ДД	870	934	2 001	93.9	154.8	147.5	118	156	153	309	415	554
СҮ	1 163	1 016	1 554	212.4	133.6	98.0	41	35	49	117	137	156
ХЭ	926	1 077	1 320	84.1	138.7	101.9	110	146	210	209	317	246
Улаанбаатар	**7 314**	**9 618**	**17 993**	**115.7**	**167.0**	**284.8**	**2 698**	**2 867**	**3 241**	**4 033**	**4 174**	**5 889**

* - Төмөр замын цагдаагийн хэлтэс, Иргэний агаарын тээврийн цагдаагийн тасагт бүртгэгдсэн болон Монгол Улсын иргэдийн хилийн чанадад үйлдсэн хэргүүдийг хамруулав.

Хавсралт № 2

ХАМГИЙН ӨНДӨР, ХАМГИЙН БАГА ҮЗҮҮЛЭЛТТЭЙ АЙМАГ, НИЙСЛЭЛ

	Хэмжих нэгж	2012 оны эхний улирал				
		Улсын дундаж	Хамгийн их		Хамгийн бага	
1000 хүнд ногдох төрөлт	0/00*	6.5	ХО, ДД ОР БӨ, ХӨ, ДА	7.4 7.2 7.1	ТӨ БУ СЭ	3.3 4.3 4.8
1000 хүнд ногдох нас баралт	0/00*	1.6	ХӨ ДД ГС, ДА	2.1 2.0 1.9	ӨМ ТӨ, БӨ БХ	1.2 1.3 1.4
Нялхсын нас баралт (амьд төрсөн (амьд төрсөн 1000 хүүхдэд)	0/00*	17	ХӨ БӨ АР	41 31 27	СЭ ДА ГС	4 6 10
10 000 хүн тутмаас халдварт өвчнөөр өвчлөгсөд	0/000**	40	ДД БУ УБ	79 57 49	БӨ ГО УВ	11 22 24
Төрсөн 100 000 эхэд ногдох эхийн эндэгдэл	0/0000	51	СҮ ДД БӨ ДА	299 194 163 153	Бусад аймаг УБ	0 60
Орон нутгийн төсвийн орлого,зарлагын харьцаа зарлага=100	%	189.5	ӨМ УБ ДУ	351.5 284.8 188.1	ТӨ СЭ ХО	90.7 92.2 92.5

*-промиль
**- продицмиль

Хавсралт № 3

ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС, ХҮНСНИЙ ГОЛ НЭРИЙН БАРААНЫ ҮНЭ

жил бүрийн 4 дүгээр сарын байдлаар

	ХҮИ, %		Хүнсний гол нэрийн барааны нэгжийн үнэ, төг											
	2012.IV	2012.IV	I зэргийн гурил, кг			Хонины мах, кг			Үхрийн мах, кг			Цагаан будаа, кг		
	2012.III	2011.XII	2010.IV	2011.IV	2012.IV	2010.IV	2011.IV	2012.IV	2010.IV	2011.IV	2012.IV	2010.IV	2011.IV	2012.IV
Баруун бүс														
БӨ	**100.3**	**106.4**	430	580	580	3 000	3 500	5 500	3 000	3 500	6 000	1 600	1 600	1 700
ГО	**100.6**	**108.7**	850	900	900	4 500	2 500	5 800	2 800	3 000	6 000	1 500	1 700	1 700
ЗА	**101.4**	**109.1**	660	800	900	4 000	3 800	5 500	4 000	3 800	6 000	1 700	1 600	1 600
УВ	**99.9**	**104.2**	600	800	800	3 500	2 500	5 667	3 500	2 700	6 000	1 400	1 500	1 600
ХО	**101.4**	**111.3**	800	850	1 100	4 000	4 000	6 067	3 800	4 000	6 067	1 400	1 600	1 700
Хангайн бүс														
АР	**100.9**	**106.5**	520	690	680	3 900	3 800	7 000	4 400	4 200	7 500	1 500	1 700	1 800
БХ	**100.2**	**106.2**	780	750	850	4 500	3 700	5 500	3 800	3 500	6 500	1 400	1 600	1 600
БУ	**100.1**	**104.5**	480	660	880	4 300	3 000	7 000	4 500	3 800	7 000	1 400	1 800	1 800
ОР	**101.1**	**112.6**	440	680	640	4 300	3 300	7 367	4 800	3 600	7 267	1 250	1 550	1 683
ӨВ	**99.8**	**104.3**	700	800	727	4 500	2 500	6 000	5 000	3 867	7 533	1 200	1 700	1 633
ХӨ	**101.5**	**106.8**	700	800	800	4 000	3 500	6 500	4 000	3 500	6 500	1 500	1 800	1 900
Төвийн бүс														
ГС	**101.7**	**110.0**	560	747	850	3 800	3 000	6 000	4 300	4 000	7 000	1 600	1 500	1 600
ДА	**100.8**	**109.0**	620	810	820	4 100	3 900	7 000	4 800	4 700	7 800	1 500	1 700	1 700
ДО	**101.7**	**110.5**	500	730	687	3 700	4 100	6 000	4 800	5 000	7 500	1 300	1 500	1 567
ДУ	**100.1**	**106.2**	647	840	793	4 000	3 300	6 267	-	2 600	3 500	1 320	1 580	1 550
ӨМ	**100.1**	**105.9**	800	800	900	5 500	5 000	6 500	-	3 800	4 500	1 333	1 600	1 767
СЭ	**101.7**	**109.8**	600	800	800	4 300	4 000	6 500	4 600	4 100	7 200	1 400	1 700	1 667
ТӨ	**100.3**	**105.8**	500	650	620	4 000	3 300	6 800	4 800	4 000	7 000	1 500	1 600	1 650
Зүүн бүс														
ДД	**101.2**	**111.8**	530	640	700	4 100	4 000	6 500	4 500	4 200	7 500	1 300	1 400	1 500
СҮ	**100.4**	**105.5**	600	730	730	3 500	3 650	6 000	3 600	3 900	6 500	1 200	1 500	1 480
ХЭ	**101.1**	**107.3**	600	930	800	3 800	3 500	6 800	4 500	4 000	7 500	1 400	1 600	1 600
Улаанбаатар														
УБ	**100.2**	**108.4**	556	720	686	4 165	3 610	7 015	4 810	4 235	7 630	1 490	1 700	1 660

Хавсралт № 3-ийн үргэлжлэл

	ХҮИ, %		Хүнсний гол нэрийн барааны нэгжийн үнэ, төг														
	2012.IV	2012.IV	Шингэн сүү, л			Элсэн чихэр, кг			Ногоон цай, 2 кг			Төмс, кг			Сонгино, кг		
	2012.III	2011.XII	2010.IV	2011.IV	2012.IV	2010.IV	2011.IV	2012.IV	2010.IV	2011.IV	2012.IV	2010.IV	2011.IV	2012.IV	2010.IV	2011.IV	2012.IV
Баруун бүс																	
БӨ	**100.3**	**106.4**	1 800	1 500	1 500	1 800	1 900	1 733	3 500	3 700	3 866	500	600	566	1 800	1 500	1 133
ГО	**100.6**	**108.7**	1 800	1 500	1 800	1 800	1 700	1 700	4 500	5 500	6 000	600	800	700	1 500	1 500	1 500
ЗА	**101.4**	**109.1**	1 800	1 700	1 800	1 800	1 800	1 800	3 500	3 500	3 800	700	600	900	1 500	1 500	1 500
УВ	**99.9**	**104.2**	1 700	1 300	1 300	1 800	1 800	1 700	4 500	5 000	4 833	600	700	767	2 000	1 500	1 500
ХО	**101.4**	**111.3**	1 500	1 600	1 500	1 600	1 800	1 767	4 500	4 800	5 000	500	500	500	1 600	1 500	1 500
Хангайн бүс																	
АР	**100.9**	**106.5**	1 800	1 600	1 500	1 500	1 600	1 800	3 300	3 300	2 500	900	900	900	1 100	1 000	1 000
БХ	**100.2**	**106.2**	1 800	1 400	1 500	1 800	1 800	1 800	4 000	4 300	4 500	800	800	700	1 200	1 200	1 200
БУ	**100.1**	**104.5**	1 500	1 200	1 500	1 700	1 800	1 800	3 500	3 500	3 500	600	800	800	1 000	1 100	1 000
ОР	**101.1**	**112.6**	1 500	1 400	1 367	1 550	1 550	1 617	3 500	5 000	4 333	600	800	600	1 200	1 000	1 200
ӨВ	**99.8**	**104.3**	2 000	2 000	1 667	1 800	1 800	1 633	4 500	4 500	4 333	700	800	750	900	850	850
ХӨ	**101.5**	**106.8**	1 500	1 200	1 500	1 700	1 700	1 800	5 200	5 200	5 200	600	700	967	1 500	1 400	1 233
Төвийн бүс																	
ГС	**101.7**	**110.0**	1 500	1 567	1 200	1 600	1 733	1 700	3 000	3 000	3 800	700	750	800	900	900	800
ДА	**100.8**	**109.0**	1 300	1 100	1 100	1 650	1 700	1 700	4 500	4 500	3 800	700	750	800	1 400	1 000	1 000
ДО	**101.7**	**110.5**	1 900	1 800	2 000	1 667	1 500	1 550	4 500	4 500	5 000	800	900	800	1 200	1 000	1 000
ДУ	**100.1**	**106.2**	2 000	1 700	1 867	1 590	1 650	1 583	4 200	3 700	3 733	933	950	967	1 250	870	867
ӨМ	**100.1**	**105.9**	2 500	2 200	2 500	1 733	1 700	1 767	4 550	4 450	4 500	1 200	1 000	1 200	1 400	1 200	1 300
СЭ	**101.7**	**109.8**	1 200	900	1 033	1 800	1 700	1 667	4 000	4 200	4 967	600	800	967	1 300	2 000	2 000
ТӨ	**100.3**	**105.8**	1 400	1 300	1 200	1 600	1 700	1 500	4 500	4 200	4 800	800	800	1 000	1 050	800	800
Зүүн бүс																	
ДД	**101.2**	**111.8**	1 300	1 000	1 100	1 600	1 600	1 600	3 500	3 600	3 800	700	800	700	1 000	1 000	1 000
СҮ	**100.4**	**105.5**	1 500	2 000	1 500	1 600	1 600	1 500	3 600	3 500	3 800	800	900	800	1 000	800	800
ХЭ	**101.1**	**107.3**	1 300	1 100	1 200	1 850	1 600	1 600	3 800	5 000	4 200	700	1 000	1 000	1 000	1 200	960
Улаанбаатар																	
УБ	**100.2**	**108.4**	1 292	1 060	1 285	1 695	1 690	1 660	4 980	4 350	4 240	905	975	1 080	1 180	955	1 040

Хавсралт № 4

ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ЗАРИМ БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ДУНДАЖ ҮНЭ, сараар

төг

Аймаг, нийслэл	Үхрийн 1 ширхэг ширний дундаж үнэ					
	2 м-ээс доош урттай			2 м-ээс дээш урттай		
	2011 IV	2012 III	2012 IV	2011 IV	2012 III	2012 IV
Баруун бүс						
БӨ	10 000	21 500	12 500	-	25 000	-
ГО	10 000	18 700	17 000	12 000	28 700	26 000
ЗА	12 000	25 000	25 000	18 000	30 000	28 000
УВ	9 000	22 000	23 000	12 000	25 000	25 000
ХО	-	-	-	12 000	28 000	22 000
Хангайн бүс						
АР	10 000	30 000	24 000	18 000	38 000	38 000
БХ	13 000	28 000	25 000	-	30 000	28 000
БУ	11 000	30 000	25 000	20 000	35 000	32 000
ОР	14 000	26 000	26 000	20 500	37 000	35 000
ӨВ	-	25 000	25 000	17 000	30 000	30 000
ХӨ	15 000	30 000	25 000	18 000	35 000	-
Төвийн бүс						
ГС	-	20 000	15 000	-	25 000	30 000
ДА	10 000	26 000	25 000	23 000	34 000	30 000
ДО	12 000	-	-	-	-	-
ДУ	-	-	15 300	-	26 700	20 300
СЭ	13 000	28 000	20 000	24 000	38 000	30 000
ТӨ	15 000	30 000	35 000	25 500	40 000	40 000
Зүүн бүс						
ДД	10 500	27 000	18 700	18 500	35 000	28 000
СҮ	11 000	22 500	25 000	20 500	30 000	30 000
ХЭ	15 000	30 000	28 000	-	-	-
Улаанбаатар						
УБ	17 000	33 000	30 000	28 000	40 000	42 000

Хавсралт № 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	Адууны 1 ширхэг ширний дундаж үнэ		
	2011 IV	2012 III	2012 IV
Баруун бүс			
БӨ	21 500	30 000	20 000
ГО	20 000	33 000	28 700
ЗА	20 000	30 000	30 000
УВ	-	24 000	20 000
ХО	16 000	40 000	20 000
Хангайн бүс			
АР	20 000	35 000	26 000
БХ	-	35 000	35 000
БУ	20 000	35 000	25 000
ОР	28 000	35 000	30 000
ӨВ	20 000	35 000	35 000
ХӨ	20 000	30 000	25 000
Төвийн бүс			
ГС	-	32 500	-
ДА	24 000	30 000	28 000
ДО	24 000	28 000	-
ДУ	20 500	35 700	29 000
ӨМ	20 000	30 000	20 000
СЭ	20 000	38 000	25 000
ТӨ	23 500	40 000	35 000
Зүүн бүс			
ДД	21 000	35 300	30 000
СҮ	22 500	32 500	25 000
ХЭ	26 000	35 000	30 000
Улаанбаатар			
УБ	28 000	37 000	35 000

Хавсралт № 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	Ямааны 1 кг ноолуурын дундаж үнэ					
	Цагаан			Бор		
	2011 IV	2012 III	2012 IV	2011 IV	2012 III	2012 IV
Баруун бүс						
БӨ	65 000	50 000	35 000	65 000	50 000	35 000
ГО	65 500	49 700	42 000	65 500	49 700	42 000
ЗА	71 500	53 000	42 300	71 500	53 000	43 300
УВ	68 000	48 000	43 000	-	-	42 000
ХО	65 000	52 000	40 000	65 000	52 000	-
Хангайн бүс						
АР	70 000	60 000	48 000	70 000	60 000	48 000
БХ	68 000	53 000	45 000	68 000	50 000	40 000
БУ	-	60 000	48 500	65 000	60 000	51 500
ОР	65 000	66 500	49 000	65 000	65 000	50 000
ӨВ	69 500	62 000	47 000	69 500	62 000	47 000
ХӨ	71 000	64 000	53 000	72 500	65 000	53 000
Төвийн бүс						
ГС	61 000	68 500	45 000	-	-	-
ДА	65 000	62 000	45 000	65 000	62 000	45 000
ДО	60 000	65 000	46 000	60 000	65 000	46 000
ДУ	67 000	63 000	42 300	67 000	-	-
ӨМ	67 000	55 000	42 000	67 000	50 000	-
СЭ	63 000	-	45 000	63 000	-	40 000
ТӨ	64 500	65 000	45 000	64 500	65 000	45 000
Зүүн бүс						
ДД	60 000	72 800	39 700	60 000	72 800	39 700
СҮ	61 000	66 500	44 000	55 000	66 500	44 000
ХЭ	60 000	69 000	40 000	50 000	-	-
Улаанбаатар						
УБ	68 000	65 000	43 000	50 000	65 000	43 000

Хавсралт № 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	1 ширхэгийн дундаж үнэ					
	Хонины /ноостой/ нэхий			Ямааны /ноолууртай/ арьс		
	2011 IV	2012 III	2012 IV	2011 IV	2012 III	2012 IV
Баруун бүс						
БӨ	6 500	-	5 000	21 000	19 000	10 000
ГО	7 000	16 000	-	20 000	25 000	12 000
ЗА	6 000	17 000	10 000	18 000	22 000	10 000
УВ	4 000	10 500	11 000	-	17 000	10 000
ХО	6 000	18 000	12 000	17 000	25 000	15 000
Хангайн бүс						
АР	5 000	8 000	8 000	-	23 000	-
БХ	5 000	13 000	10 000	17 000	25 000	15 000
БУ	4 500	7 500	8 000	-	19 000	19 000
ОР	5 000	5 500	7 000	12 500	12 000	-
ӨВ	6 000	8 000	7 000	-	-	-
ХӨ	5 000	8 000	6 000	15 000	18 000	15 000
Төвийн бүс						
ГС	5 000	10 000	10 000	18 000	21 000	-
ДА	6 000	15 000	9 000	12 000	23 000	-
ДО	5 000	10 000	8 000	-	16 000	-
ДУ	6 000	13 700	10 300	-	25 300	25 300
ӨМ	5 000	10 000	8 000	-	20 000	-
СЭ	5 000	18 000	7 000	15 000	20 000	-
ТӨ	7 000	15 000	12 000	18 000	25 000	24 000
Зүүн бүс						
ДД	5 500	12 000	9 300	-	20 700	-
СҮ	4 000	-	6 500	-	-	-
ХЭ	7 000	10 000	10 000	-	20 000	-
Улаанбаатар						
УБ	6 500	10 000	7 000	-	22 000	15 000

Хавсралт № 5

МОНГОЛ УЛСЫН НЭГДСЭН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА
(жил бүрийн эхний улирлын байдлаар, оны үнээр)

Орлого, зарлагын төрөл	2011 I-III		2012 I-III	
	сая төг	дүнд эзлэх хувь	сая төг	дүнд эзлэх хувь
НИЙТ ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	**925 387.7**	**100.0**	**1 056 901.7**	**100.0**
ТОГТВОРЖУУЛАЛТЫН САН	20 680.0	2.2	8 074.3	0.8
НИЙТ ТЭНЦВЭРЖҮҮЛСЭН ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	904 707.7	97.8	1 048 827.5	99.2
УРСГАЛ ОРЛОГО	902 736.1	97.6	1 045 276.0	98.9
ТАТВАРЫН ОРЛОГО	799 891.7	86.4	936 611.9	88.6
1. Орлогын албан татвар	206 031.2	22.3	220 322.5	20.8
- Аж ахуйн нэгжийн	110 777.5	12.0	146 907.7	13.9
- Хүн амын	46 373.4	5.0	73 410.0	6.9
- Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн	48 880.3	5.3	4.8	0.0
2. Нийгмийн даатгалын шимтгэл	96 383.3	10.4	133 064.0	12.6
3. Өмчийн татвар	3 621.9	0.4	4 610.2	0.4
4. Дотоодын бараа, үйлчилгээний татвар	260 706.5	28.2	339 684.1	32.1
- Нэмэгдсэн өртгийн татвар	194 167.2	21.0	273 035.4	25.8
- Онцгой албан татвар	62 562.8	6.8	61 745.9	5.8
- Тусгай зориулалтын орлого	3 976.4	0.4	4 902.8	0.5
5. Гадаад худалдааны татварын орлого	61 349.3	6.6	71 787.6	6.8
6. Бусад татвар	171 799.5	18.6	167 143.4	15.8
ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	102 844.4	11.1	108 664.1	10.3
ХӨРӨНГИЙН ОРЛОГО	1 971.7	0.2	2 517.5	0.2
ТУСЛАМЖИЙН ОРЛОГО	-	-	1 034.0	0.1

Орлого, зарлагын төрөл	2011 I-III сая төг	2011 I-III дүнд эзлэх хувь	2012 I-III сая төг	2012 I-III дүнд эзлэх хувь
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	**821 478.4**	**100.0**	**1 104 823.9**	**100.0**
НИЙТ ЗАРЛАГА	813 322.5	99.0	1 080 300.7	97.8
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	739 765.0	90.1	862 457.2	78.1
1. Бараа, үйлчилгээний зардал	309 067.8	37.6	386 535.5	35.0
- Цалин, хөлс	189 728.0	23.1	232 971.0	21.1
- Бараа, үйлчилгээний бусад зардал	119 339.8	14.5	153 564.5	13.9
2. Зээлийн үйлчилгээний төлбөр	13 458.8	1.6	20 901.2	1.9
3. Татаас ба шилжүүлэг	417 238.4	50.8	455 020.5	41.2
ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	73 557.5	9.0	217 843.5	19.7
Дотоод эх үүсвэр	71 471.2	8.7	207 353.4	18.8
- Хөрөнгө оруулалт	65 747.5	8.0	194 882.0	17.6
- Их засварын зардал	2 721.1	0.3	7 929.8	0.7
- Геологи хайгуулын зардал	-	-	300.0	-
- Ойжуулалт, байгаль орчны бусад арга хэмжээ	730.5	0.1	-	-
- Улсын нөөц бүрдүүлэх зардал	2 272.1	0.3	4 241.6	0.4
Гадаад эх үүсвэр	2 086.4	0.3	10 490.1	0.9
ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	8 155.9	1.0	24 523.2	2.2
- Гадаад зээлээр санхүүжих төсөл	1 171.1	0.1	6 974.5	0.6
-Эргэж төлөгдөх цэвэр зээл	6 984.8	0.9	17 548.7	1.6

Хавсралт № 6

ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА
(жил бүрийн эхний улирлын байдлаар, оны үнээр)

сая төг

Аймаг, нийслэл	Орлого			Улсын төсвөөс олгосон санхүүгийн дэмжлэг		Зарлага		
	2011 I-III	2012 I-III	2012 I-III / 2011 I-III %	2011 I-III	2012 I-III	2011 I-III	2012 I-III	2012 I-III / 2011 I-III %
Бүгд	**114 398.9**	**164 485.8**	**143.8**	**8 611.8**	**13 782.6**	**60 514.7**	**86 801.1**	**143.4**
				Баруун бүс				
Дүн	**8 140.5**	**10 464.9**	**128.6**	**4 307.7**	**4 561.0**	**7 393.6**	**9 034.1**	**122.2**
БӨ	1 362.6	1 704.6	125.1	750.0	950.0	1 369.5	1 340.1	97.9
ГО	1 161.4	2 119.8	182.5	111.1	-	1 287.7	1 545.4	120.0
ЗА	2 038.3	2 573.0	126.2	1 363.3	1 708.6	1 704.0	2 635.8	154.7
УВ	2 162.8	2 707.1	125.2	1 529.9	1 902.4	1 536.7	2 041.5	132.9
ХО	1 415.4	1 360.4	96.1	553.5	-	1 495.7	1 471.3	98.4
				Хангайн бүс				
Дүн	**21 330.1**	**27 252.8**	**127.8**	**3 304.7**	**7 024.2**	**12 295.3**	**25 939.2**	**211.0**
АР	1 793.6	2 702.9	150.7	1 094.7	1 540.0	1 347.9	1 826.1	135.5
БХ	1 838.7	2 655.8	144.4	1 050.0	1 767.3	1 359.4	2 215.7	163.0
БУ	961.9	1 972.3	205.0	-	554.2	1 123.7	1 503.0	133.8
ОР	13 992.6	14 862.0	106.2	-	-	5 446.6	15 962.2	293.1
ӨВ	829.2	2 458.4	296.5	-	1 597.7	1 265.2	2 255.8	178.3
ХӨ	1 914.1	2 601.5	135.9	1 160.0	1 565.0	1 752.5	2 176.4	124.2
				Төвийн бүс				
Дүн	**33 629.4**	**49 724.4**	**147.9**	**999.3**	**2 197.4**	**9 570.2**	**22 223.5**	**232.2**
ГС	592.7	1 204.4	203.2	99.3	477.3	716.9	825.4	115.1
ДА	2 194.8	2 722.2	124.0	-	-	1 454.2	2 435.8	167.5
ДО	2 025.4	2 744.3	135.5	-	-	1 002.7	1 776.1	177.1
ДУ	1 606.8	2 156.8	134.2	900.0	1 350.0	1 227.6	1 146.8	93.4
ӨМ	23 613.2	35 446.5	150.1	-	-	1 808.4	10 084.7	557.7
СЭ	2 176.0	3 006.7	138.2	-	-	1 850.5	3 260.4	176.2
ТӨ	1 420.4	2 443.5	172.0	-	370.1	1 510.0	2 694.4	178.4
				Зүүн бүс				
Дүн	**5 148.1**	**4 958.3**	**96.3**	**-**	**-**	**3 627.9**	**4 297.3**	**118.5**
ДД	1 776.2	2 037.2	114.7	-	-	1 147.5	1 381.1	120.4
СҮ	1 772.4	1 255.4	70.8	-	-	1 327.1	1 281.7	96.6
ХЭ	1 599.5	1 665.7	104.1	-	-	1 153.3	1 634.5	141.7
				Улаанбаатар				
Дүн	**46 150.8**	**72 085.5**	**156.2**	**-**	**-**	**27 627.8**	**25 307.0**	**91.6**
УБ	46 150.8	72 085.5	156.2	-	-	27 627.8	25 307.0	91.6

Хавсралт № 7

ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС УЛСЫН ТӨСӨВТ ТӨВЛӨРҮҮЛЭХ ОРЛОГО
(жил бүрийн эхний улирлын байдлаар, оны үнээр)

сая төг

Аймаг, нийслэл	2011 I-III	2012 I-III	2012 I-III / 2011 I-III %
Бүгд	**9 700.5**	**21 913.9**	**225.9**
ДА	300.5	1 116.9	371.7
ОР	4 400.0	14 708.8	334.3
ӨМ	-	5 588.1	-
СЭ	-	500.0	-
УБ	5 000.0	-	-

Хавсралт № 8

Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага, салбараар

(жил бүрийн эхний улирлын байдлаар, оны үнээр)

сая төг

Салбар	2011 I-III	2012 I-III	2012 I-III / 2011 I-III %
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	**821 478.4**	**1 104 823.9**	**134.5**
Улсын нийтлэг үйлчилгээ	**152 427.1**	**204 532.1**	**134.2**
Нийтийн ерөнхий үйлчилгээ	86 684.2	112 321.1	129.6
Батлан хамгаалах үйл ажиллагаа	27 984.5	40 759.0	145.6
Нийгмийн хэв журам, аюулгүй байдлын үйл ажиллагаа	37 758.4	51 452.0	136.3
Нийгмийн үйлчилгээ	**635 413.4**	**755 722.5**	**118.9**
Боловсролын үйл ажиллагаа	126 082.1	201 999.0	160.2
Эрүүл мэндийн үйл ажиллагаа	58 041.9	84 848.1	146.2
Нийгмийн даатгал, нийгмийн халамжийн үйл ажиллагаа	433 755.7	436 374.5	100.6
Орон сууц, нийтийн аж ахуйн үйл ажиллагаа	3 679.6	8 815.0	239.6
Амралт, спорт, соёл, урлагийн үйл ажиллагаа	13 854.0	23 685.9	171.0
Эдийн засгийн үйл ажиллагаа	**91 053.3**	**197 128.5**	**216.5**
Эрчим хүч, дулаан хангамж	28 299.7	62 542.9	221.0
ХАА, ойн аж ахуйн үйл ажиллагаа	12 313.4	18 788.2	152.6
Эрдэс баялаг, уул уурхай, үйлдвэр, барилга	4 935.1	7 010.5	142.1
Тээвэр, холбоо	22 982.1	52 161.1	227.0
Эдийн засгийн бусад	22 523.0	56 625.7	251.4
Ангилагдаагүй бусад зардал	**33 842.4**	**60 933.1**	**180.0**
Тохируулга	**-91 257.7**	**-113 492.3**	**124.4**

Хавсралт № 9

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл, дэд салбараар, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр

сая төг

Аж үйлдвэрийн салбар	2011 IV	2012 IV	2011 I-IV	2012 I-IV	2012 I-IV / 2011 I-IV %
Нийт дүн	**161 467.0**	**185 465.3**	**584 319.4**	**646 061.5**	**110.6**
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	**94 062.2**	**109 372.1**	**344 954.7**	**379 824.7**	**110.1**
Нүүрс олборлолт	22 761.7	25 070.9	85 345.2	94 148.1	110.3
Газрын тос олборлолт	10 617.8	15 439.1	38 843.6	62 064.4	159.8
Металлын хүдэр олборлолт	58 755.0	66 427.7	213 174.0	216 284.1	101.5
Бусад ашигт малтмал олборлолт	1 927.8	2 434.4	7 591.9	7 328.1	96.5
Боловсруулах аж үйлдвэр	**47 408.1**	**56 649.6**	**151 974.3**	**174 273.8**	**114.7**
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл	25 326.6	24 519.4	91 370.8	100 331.9	109.8
Тамхи үйлдвэрлэл	2 476.1	2 930.8	5 397.0	5 162.7	95.7
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	9 314.0	9 163.7	22 509.2	21 995.0	97.7
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	493.6	526.4	2 399.5	1 826.1	76.1
Арьс, шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл	28.0	72.5	108.7	368.3	338.7
Мод, модон эдлэл үйлдвэрлэл	163.0	311.5	668.4	805.3	120.5
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	223.9	603.8	680.8	1 371.3	201.4
Нийтлэх, хэвлэх, дуу бичлэг хийх ажиллагаа	814.4	1 302.3	3 096.0	3 797.4	122.7
Кокс, шахмал түлш үйлдвэрлэл	5.0	-	63.9	372.3	582.2
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	2 691.0	2 019.7	6 305.2	6 905.5	109.5
Резин болон хуванцар бүтээгдэхүүн	250.5	2 321.5	589.1	2 828.7	480.2
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	2 575.5	5 066.4	6 700.3	7 915.1	118.1
Төмрийн үйлдвэрлэл	2 239.1	6 631.4	10 684.8	16 805.3	157.3
Машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад төмөр эдлэл үйлдвэрлэл	2.5	1.2	12.5	5.1	40.9
Бичиг хэргийн болон тооцоолох техник үйлдвэрлэл	106.9	599.9	268.0	2 123.0	792.1
Цахилгаан хэрэгсэл үйлдвэрлэл	623.1	526.4	739.0	1 425.2	192.8
Эмнэлгийн багаж хэрэгсэл, нарийн хэмжүүр, хараа зүйн хэрэгсэл үйлдвэрлэл	1.1	0.6	55.4	2.7	4.9
Тавилга үйлдвэрлэл, боловсруулах үйлдвэрийн бусад	73.9	52.0	325.6	233.0	71.5
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэлт, усан хангамж	**19 996.7**	**19 443.6**	**87 390.4**	**91 963.0**	**105.2**
Цахилгаан, дулаан, уур үйлдвэрлэл	18 826.9	18 271.3	82 714.7	87 288.5	105.5
Ус ариутгал, усан хангамж	1 169.8	1 172.3	4 675.6	4 674.5	100.0

Хавсралт № 10

Аж үйлдвэрийн салбарын гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар

Гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүн	Хэмжих нэгж	2011 IV	2012 IV	2011 I-IV	2012 I-IV	2012 I-IV / 2011 I-IV %
Цахилгаан эрчим хүч	сая кВт.цаг	319.9	334.2	1 369.9	1 483.6	108.3
Дулааны эрчим хүч	мян.Гкал	908.0	720.9	4 227.6	4 205.3	99.5
Газрын тос	мян.баррел	194.1	282.2	709.9	1 134.3	159.8
Нүүрс	мян.т	2 172.5	2 392.9	8 145.8	8 986.0	110.3
Зэсийн баяжмал, 35%-ийн агуулгад шилжүүлснээр	мян.т	30.1	28.8	115.5	116.0	100.4
Молибдений баяжмал, 47%-ийн агуулгад шилжүүлснээр	т	367.0	334.4	1 431.9	1 401.2	97.9
Хайлуур жоншны баяжмал	мян.т	10.4	14.8	41.2	40.8	99.0
Алт	кг	349.1	283.8	1 529.3	998.3	65.3
Катодын зэс, 99%	т	211.4	197.8	799.3	734.6	91.9
Сүлжмэл эдлэл	мян.ш	54.7	59.6	204.3	193.1	94.5
Самнасан ноолуур	т	94.6	64.6	128.2	83.5	65.1
Хивс	мян.$м^2$	63.1	76.6	257.1	312.8	121.7
Тэмээний ноосон хөнжил	мян.м	1.9	-	10.3	2.2	21.4
Зүсмэл материал	$м^3$	425.0	428.0	1 737.7	1 952.8	112.4
Шохой	мян.т	3.3	7.0	7.5	18.6	248.7
Сонин	сая х.д.х	3.3	4.0	12.3	15.7	127.5
Малын мах	т	3.2	10.8	535.4	1 182.1	220.8
Хиаман төрлийн бүтээгдэхүүн	т	161.5	169.6	645.9	612.0	94.8
Гурил	т	8 100.2	4 260.5	36 720.5	24 473.7	66.6
Талх	т	1 911.0	1 964.1	6 769.1	7 926.7	117.1
Нарийн боов	т	1 021.5	1 032.4	3 873.7	4 288.9	110.7
Гоймон	т	63.9	174.7	525.2	443.5	84.4
Амтат ус, ундаа	мян.л	7 631.6	7 267.4	17 157.5	20 741.6	120.9
Архи, дарс	мян.л	2 025.5	1 676.6	8 794.8	8 946.5	101.7
Спирт	мян.л	261.1	456.9	1 391.4	1 630.0	117.1

Хавсралт № 11

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн, салбараар, оны үнээр, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар

сая төг

Аж үйлдвэрийн салбар	2011 I-IV	2012 I-IV	Үүнээс: гадаадад	Дүнд эзлэх хувь	
				2011 I-IV	2012 I-IV
Аж үйлдвэр бүгд	**1 460 745.3**	**1 783 098.4**	**1 174 159.1**	**100.0**	**100.0**
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	**1 022 519.7**	**1 083 599.2**	**977 503.3**	**70.0**	**60.8**
Нүүрс олборлолт	316 720.8	314 312.2	261 564.6	21.7	17.6
Газрын тос олборлолт	78 413.2	136 029.7	136 029.7	5.4	7.6
Металлын хүдэр олборлолт	607 178.3	612 397.7	559 870.4	41.6	34.3
Бусад ашигт малтмал олборлолт	20 207.4	20 859.5	20 038.6	1.4	1.2
Боловсруулах аж үйлдвэр	**287 065.2**	**524 744.1**	**196 655.8**	**19.7**	**29.4**
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл	172 767.9	217 017.2	2 235.2	11.8	12.2
Мах, загас, жимс, ногоо, өөх, тос боловсруулалт	14 007.2	22 553.7	1 982.3	8.1 *	10.4 *
Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	10 511.6	12 708.9	-	6.1 *	5.9 *
Үр тарианы гурил, цардуул, малын тэжээл үйлдвэрлэл	26 752.5	18 480.8	-	15.5 *	8.5 *
Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	19 430.4	24 154.3	-	11.2 *	11.1 *
Ундаа үйлдвэрлэл /согтууруулах ундаа ороод/	102 066.2	139 119.5	252.9	59.1 *	64.1 *
Тамхи үйлдвэрлэл	12 100.0	12 992.9	-	0.8	0.7
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	34 371.9	39 170.6	20 712.4	2.4	2.2
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	3 130.3	3 048.1	-	0.2	0.2
Арьс, шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл	206.8	348.4	-	0.0	0.0
Мод, модон эдлэл үйлдвэрлэл	2 508.5	3 106.6	-	0.2	0.2
Нийтлэх, хэвлэх, дуу бичлэг хийх ажиллагаа	4 410.7	6 320.4	-	0.3	0.4
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	3 116.8	3 964.5	-	0.2	0.2
Кокс, шахмал түлш үйлдвэрлэл	75.3	142 629.5	142 081.5	0.0	8.0
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	9 456.5	16 268.6	-	0.6	0.9
Резин болон хуванцар бүтээгдэхүүн	145.4	657.1	-	0.0	0.0
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	21 121.5	20 312.4	-	1.4	1.1
Төмрийн үйлдвэрлэл	20 447.4	47 551.2	31 452.3	1.4	2.7
Машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад төмөр эдлэл үйлдвэрлэл	1 618.8	7 478.5	172.5	0.1	0.4
Бичиг хэргийн болон тооцоолох техник үйлдвэрлэл	361.4	1 904.7	-	0.0	0.1
Цахилгаан хэрэгсэл үйлдвэрлэл	9.5	469.5	-	0.0	0.0
Эмнэлгийн багаж хэрэгсэл, нарийн хэмжүүр, хараа зүйн хэрэгсэл үйлдвэрлэл	100.9	67.6	-	0.0	0.0
Тээврийн бусад хэрэгсэл үйлдвэрлэл	705.6	810.9	-	0.0	0.0
Тавилга үйлдвэрлэл, боловсруулах үйлдвэрийн бусад	410.1	625.4	1.9	0.0	0.0
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамж	**151 160.4**	**174 755.1**	**-**	**10.3**	**9.8**
Цахилгаан, дулаан, уур үйлдвэрлэл	137 408.8	160 021.6	-	9.4	9.0
Ус ариутгал, усан хангамж	13 751.6	14 733.6	-	0.9	0.8

Тайлбар: * Бүлгийн дүнд эзлэх хувь

Хавсралт № 12

Төллөсөн хээлтэгч, төллөлтийн хувь, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар

Малын төрөл	Төллөсөн хээлтэгч, мян.толгой			Төллөлтийн хувь		
	2010 I-IV	2011 I-IV	2012 I-IV	2010 I-IV	2011 I-IV	2012 I-IV
Бүгд	**7 012.5**	**9 369.7**	**10 408.2**	**36.9**	**60.3**	**66.3**
Гүү	53.5	85.2	131.4	8.2	14.4	20.5
Үнээ	163.6	189.2	298.8	16.0	21.0	30.9
Ингэ	21.0	25.4	31.8	23.4	28.0	33.1
Эм хонь	3 939.1	4 745.0	5 172.7	45.4	66.9	72.7
Эм ямаа	2 835.3	4 324.9	4 773.3	33.1	63.1	69.5

Хавсралт № 13

Бойжуулсан төл, бойжилтын хувь, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар

Малын төрөл	Бойжуулсан төл, мян.толгой			Бойжилтын хувь		
	2010 I-IV	2011 I-IV	2012 I-IV	2010 I-IV	2011 I-IV	2012 I-IV
Бүгд	**5 104.2**	**9 176.4**	**10 310.0**	**72.6**	**97.7**	**98.9**
Унага	46.9	83.3	129.4	87.6	97.8	98.2
Тугал	140.8	185.0	296.2	86.0	97.8	98.4
Ботго	20.0	25.0	31.5	95.3	98.4	98.9
Хурга	2 913.6	4 647.1	5 125.6	73.8	97.8	99.1
Ишиг	1 983.0	4 236.0	4 727.4	69.8	97.7	98.7

Хавсралт № 14

Зүй бусаар хорогдсон том мал, оны эхний малд хорогдлын эзлэх хувь, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар

Малын төрөл	Хорогдсон том мал, мян.толгой			Оны эхний малд том малын хорогдлын эзлэх хувь		
	2010 I-IV	2011 I-IV	2012 I-IV	2010 I-IV	2011 I-IV	2012 I-IV
Бүгд	**8 142.3**	**361.9**	**194.8**	**18.5**	**1.1**	**0.5**
Адуу	269.6	13.2	9.5	12.1	0.7	0.5
Үхэр	458.8	30.0	18.0	17.7	1.4	0.8
Тэмээ	6.4	0.6	0.3	2.3	0.2	0.1
Хонь	3 337.5	156.8	76.3	17.3	1.1	0.5
Ямаа	4 070.0	161.2	90.7	20.7	1.2	0.6

Хавсралт № 15

Мал төллөлт, төл бойжилт, зүй бусаар хорогдсон том мал, өвчнөөр хорогдсон мал, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар

Аймаг, нийслэл	Төллөсөн хээлтэгч, мян.толгой			Төллөлтийн хувь			Бойжуулсан төл, мян.тол			Бойжилтын хувь		
	2010 I-IV	2011 I-IV	2012 I-IV	2010 I-IV	2011 I-IV	2012 I-IV	2010 I-IV	2011 I-IV	2012 I-IV	2010 I-IV	2011 I-IV	2012 I-IV
Дүн	**7 012.5**	**9 369.7**	**10 408.2**	**36.9**	**60.3**	**66.3**	**5 104.2**	**9 176.4**	**10 310.0**	**72.6**	**97.7**	**98.9**
Баруун бүс												
Дүн	**1 766.5**	**2 482.0**	**2 731.6**	**37.1**	**69.5**	**75.4**	**1 210.5**	**2 404.3**	**2 694.0**	**68.5**	**96.8**	**98.5**
БӨ	314.4	406.5	406.8	52.1	78.3	71.8	272.0	396.6	399.8	86.5	97.6	98.3
ГО	128.4	465.5	497.6	14.1	68.0	74.7	72.1	452.8	493.7	56.1	97.2	99.0
ЗА	346.7	492.6	626.5	29.1	63.0	75.5	214.9	482.5	621.5	62.0	97.9	99.0
УВ	515.6	555.7	585.2	47.8	69.2	73.5	296.3	549.1	571.3	57.4	98.8	97.5
ХО	461.4	561.7	615.5	47.1	72.0	80.4	355.3	523.2	607.7	77.0	93.1	98.7
Хангайн бүс												
Дүн	**2 717.3**	**3 339.9**	**3 860.5**	**38.3**	**58.4**	**66.7**	**1 849.6**	**3 224.3**	**3 802.0**	**68.0**	**96.5**	**98.7**
АР	721.3	818.4	902.9	47.2	66.1	70.2	457.1	774.6	886.7	63.4	94.6	98.2
БХ	284.9	499.0	606.8	25.6	53.3	66.0	186.6	491.3	602.2	65.5	98.4	99.0
БУ	696.9	688.3	775.2	59.3	63.8	72.5	529.7	650.8	754.8	75.9	94.5	98.8
ОР	59.1	56.8	46.6	52.5	68.0	61.1	38.4	56.8	46.5	63.0	99.4	99.3
ӨВ	343.4	600.4	694.4	23.9	64.3	71.7	217.0	588.7	694.0	62.9	97.9	99.7
ХӨ	611.7	676.9	834.7	35.2	46.8	56.9	420.9	662.3	817.8	68.8	97.8	98.0
Төвийн бүс												
Дүн	**1 396.7**	**2 158.7**	**2 334.5**	**31.2**	**58.9**	**64.0**	**1 062.7**	**2 162.1**	**2 342.9**	**75.8**	**99.6**	**99.6**
ГС	21.3	53.0	49.4	27.0	72.3	57.4	19.3	53.0	49.5	90.6	100.0	99.8
ДА	59.9	92.4	102.7	35.3	71.1	83.9	35.8	92.2	102.5	59.7	99.6	99.8
ДО	155.6	198.6	267.6	34.8	42.7	53.4	154.6	200.9	269.0	98.9	100.0	99.9
ДУ	140.0	304.7	380.2	15.9	54.5	68.6	96.2	305.3	384.8	68.6	100.0	99.9
ӨМ	36.2	258.8	255.2	5.2	49.6	53.5	34.1	260.7	258.0	94.0	99.9	100.0
СЭ	323.7	390.2	372.8	49.2	64.4	64.2	269.1	388.1	371.9	83.1	99.4	99.7
ТӨ	660.0	861.0	906.4	42.6	65.8	68.4	453.7	862.0	907.1	68.4	99.3	99.2
Зүүн бүс												
Дүн	**1 085.1**	**1 304.1**	**1 397.0**	**44.0**	**53.3**	**55.9**	**944.3**	**1 301.3**	**1 387.6**	**86.7**	**99.4**	**99.2**
ДД	184.7	225.6	201.3	28.5	41.5	40.7	139.4	225.1	199.2	75.4	99.4	98.2
СҮ	416.1	520.8	609.0	53.8	60.6	67.4	410.8	520.6	605.2	98.0	99.3	99.5
ХЭ	484.3	557.7	586.7	46.3	53.5	53.2	394.1	555.5	583.2	81.2	99.5	99.3
Улаанбаатар												
УБ	**46.8**	**85.0**	**84.5**	**24.6**	**61.2**	**63.3**	**37.1**	**84.3**	**83.7**	**79.2**	**99.1**	**98.7**

Хавсралт № 15-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	Хорогдсон том мал, мян.толгой			Оны эхний малд хорогдлын эзлэх хувь			Өвчнөөр хорогдсон мал, мян.тол			Зүй бус хорогдолд өвчний хорогдлын эзлэх хувь		
	2010 I-IV	2011 I-IV	2012 I-IV	2010 I-IV	2011 I-IV	2012 I-IV	2010 I-IV	2011 I-IV	2012 I-IV	2010 I-IV	2011 I-IV	2012 I-IV
Дүн	**8 142.3**	**361.9**	**194.8**	**18.5**	**1.1**	**0.5**	**58.4**	**9.7**	**9.3**	**0.7**	**2.7**	**4.8**
Баруун бүс												
Дүн	**2 560.0**	**119.2**	**66.3**	**23.5**	**1.6**	**0.8**	**27.6**	**3.1**	**3.0**	**1.1**	**2.6**	**4.5**
БӨ	136.6	7.8	5.5	10.5	0.7	0.4	3.7	1.2	1.2	2.7	15.6	21.7
ГО	614.0	33.9	21.4	28.3	2.6	1.3	3.4	0.3	0.3	0.6	0.9	1.2
ЗА	900.3	18.3	6.3	31.8	1.1	0.3	2.9	0.4	0.3	0.3	2.1	5.0
УВ	473.1	14.7	20.6	20.4	0.9	1.1	15.0	1.0	0.8	3.2	7.0	3.9
ХО	435.9	44.5	12.4	19.2	2.7	0.7	2.5	0.2	0.4	0.6	0.5	3.1
Хангайн бүс												
Дүн	**3 306.6**	**180.5**	**84.8**	**19.8**	**1.5**	**0.6**	**19.0**	**3.9**	**2.0**	**0.6**	**2.2**	**2.3**
АР	801.4	74.6	43.0	22.1	2.8	1.4	5.6	0.6	0.2	0.7	0.8	0.5
БХ	331.8	10.4	9.9	12.4	0.5	0.4	1.0	0.7	0.4	0.3	6.6	4.3
БУ	161.7	46.3	10.9	6.2	2.0	0.5	1.7	1.4	0.3	1.0	3.0	2.9
ОР	26.3	0.6	0.1	10.3	0.4	0.1	6.1	0.0	0.0	23.1	1.9	22.6
ӨВ	1 427.1	16.6	2.8	39.4	0.8	0.1	1.7	0.1	0.0	0.1	0.6	1.4
ХӨ	558.3	32.0	18.0	14.2	1.0	0.5	2.9	1.0	0.9	0.5	3.3	5.1
Төвийн бүс												
Дүн	**1 809.8**	**15.3**	**19.6**	**17.2**	**0.2**	**0.2**	**10.0**	**1.6**	**2.8**	**0.6**	**10.3**	**14.1**
ГС	10.1	0.0	0.1	6.0	0.0	0.0	-	0.0	0.0	-	2.4	45.3
ДА	39.9	0.8	0.5	11.0	0.3	0.2	0.0	0.0	0.0	0.1	2.0	2.5
ДО	36.5	1.1	5.0	3.4	0.1	0.4	0.1	0.1	0.1	0.2	10.0	1.6
ДУ	764.6	0.3	0.1	35.6	0.0	0.0	0.0	0.0	-	0.0	5.6	-
ӨМ	426.2	1.8	1.1	24.3	0.2	0.1	0.2	0.1	0.0	0.1	4.7	4.3
СЭ	88.5	2.9	1.6	5.7	0.2	0.1	1.3	0.3	0.2	1.4	10.4	11.7
ТӨ	444.1	8.5	11.2	12.8	0.3	0.4	8.3	1.0	2.4	1.9	12.3	21.4
Зүүн бүс												
Дүн	**410.7**	**45.5**	**23.1**	**7.5**	**0.9**	**0.4**	**0.4**	**0.8**	**1.2**	**0.1**	**1.8**	**5.3**
ДД	237.4	4.2	7.9	16.4	0.4	0.7	0.0	0.1	0.3	0.0	1.8	4.4
СҮ	19.8	36.0	9.7	1.1	1.8	0.5	0.1	0.2	0.1	0.7	0.5	1.3
ХЭ	153.5	5.4	5.5	6.8	0.2	0.2	0.3	0.6	0.8	0.2	10.6	13.8
Улаанбаатар												
УБ	**55.2**	**1.3**	**1.0**	**13.8**	**0.5**	**0.4**	**1.3**	**0.3**	**0.4**	**2.4**	**20.2**	**40.4**

Хавсралт № 16

Гадаад худалдааны нийт эргэлт, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар

мян.ам.долл

Үзүүлэлт	2011 I-IV	2012 I-IV	2012 I-IV / 2011 I-IV %
Нийт бараа эргэлт	**2 746 835.4**	**3 373 063.1**	**122.8**
Экспорт	**1 162 699.6**	**1 292 432.6**	**111.2**
Валютын төлбөртэй худалдаа	1 162 073.8	1 290 811.7	111.1
Гадаадын тусламжийн бараа	128.5	169.6	132.0
Гадаадын захиалагчийн материалаар хийсэн бараа	208.8	661.5	316.8
Бусад	288.5	789.7	273.7
Импорт	**1 584 135.8**	**2 080 630.5**	**131.3**
Валютын төлбөртэй худалдаа	1 279 206.8	1 761 578.5	137.7
Бараа солилцоо	32.0	-	-
Гадаадын тусламжийн бараа	36 853.1	46 543.9	126.3
Хөрөнгө оруулалтаар нийлүүлсэн бараа	267 039.8	269 681.1	101.0
Гадаадын зээлийн хөрөнгөөр нийлүүлсэн бараа	814.2	1 025.6	126.0
Гадаадын захиалагчийн материал, эд зүйлс	184.5	217.5	117.9
Бусад	5.4	1 583.9	29 331.5

Хавсралт № 17

Экспорт, импорт, барааны бүлгээр, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар

мян.ам.долл

Барааны бүлэг	2011 I-IV		2012 I-IV	
	Дүн	Дүнд эзлэх хувь	Дүн	Дүнд эзлэх хувь
Экспорт	**1 162 699.6**	**100.0**	**1 292 432.6**	**100.0**
Эрдэс бүтээгдэхүүн	1 022 277.8	87.9	1 174 534.9	90.9
Нэхмэл болон нэхмэл бүтээгдэхүүн	50 535.9	4.3	44 641.6	3.5
Үнэт ба хагас үнэт чулуу, үнэт металл, гоёлын зүйлс, зоос	44 240.3	3.8	26 384.1	2.0
Түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, эдгээрээр хийсэн эдлэл	18 906.3	1.6	12 900.9	1.0
Авто, агаарын замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги	2 617.8	0.2	11 978.9	0.9
Мал, амьтад, тэдгээрээс гаралтай бүтээгдэхүүн	8 922.6	0.8	6 429.0	0.5
Үндсэн төмөрлөг болон түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн	6 753.0	0.6	5 942.1	0.5
Машин, механик тоног төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн эд анги, сэлбэг	3 674.2	0.3	4 240.0	0.3
Бусад	4 771.8	0.5	5 381.0	0.4
Импорт	**1 584 135.8**	**100.0**	**2 080 630.5**	**100.0**
Авто, агаарын замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги	432 396.3	27.3	513 756.4	24.7
Эрдэс бүтээгдэхүүн	272 867.9	17.2	500 277.8	24.0
Машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн эд анги, сэлбэг	423 140.4	26.7	468 644.0	22.5
Үндсэн төмөрлөг болон түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн	116 385.7	7.3	155 106.9	7.5
Хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүн	83 227.5	5.3	99 058.4	4.8
Хими, химийн үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн	59 411.0	3.8	80 577.9	3.9
Хуванцар, каучук, түүгээр хийсэн эдлэл	51 379.0	3.2	62 010.4	3.0
Хараа зүй, гэрэл, кино зураг, хэмжүүр,хяналт,эмнэлэг,мэс заслын багаж,цаг, хөгжмийн зэмсэг	17 488.0	1.1	37 325.3	1.8
Чулуу, гөлтгөнө, цемент, шөрмөсөн чулуун зүйлс, шил, шилэн сав	23 293.9	1.5	33 367.2	1.6
Бусад	104 546.1	6.6	130 506.3	6.2

Хавсралт № 18

Төмөр зам, агаарын тээврийн үндсэн үзүүлэлт, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар

Тээврийн төрөл, үзүүлэлтүүд	2010 I-IV	2011 I-IV	2012 I-IV	2012 I-IV / 2011 I-IV %
I. Төмөр замын тээвэр				
Тээсэн ачаа, мян.т	4 868.5	5 519.8	6 643.8	120.4
дотоодын	2 636.8	2 760.9	3 120.8	113.0
гаргалт	1 119.4	1 604.1	2 290.7	142.8
оруулалт	390.7	486.9	702.8	144.4
дамжин өнгөрөх	721.6	667.9	529.5	79.3
Ачаа эргэлт, сая т.км	2 815.0	3 246.2	3 997.1	123.1
дотоодын	789.8	863.9	958.4	110.9
гаргалт	1 035.5	1 387.6	2 093.9	150.9
оруулалт	188.8	253.3	357.1	140.9
дамжин өнгөрөх	801.0	741.4	587.7	79.3
Зорчигчдын тоо, мян.хүн	1 060.5	1 154.8	1 236.5	107.1
олон улсад зорчсон	29.9	36.6	38.7	105.8
дотоодод зорчсон	1 030.6	1 118.2	1 197.7	107.1
Зорчигч эргэлт, сая хүн км	339.2	396.9	426.4	107.5
Шилжүүлсэн сая т.км	3 154.2	3 643.1	4 423.5	121.4
Тээврийн орлого, оны үнээр, сая төг	81 203.2	106 432.5	133 623.1	125.5
II. Агаарын тээвэр				
Тээсэн ачаа, т	441.1	557.3	1 179.9	211.7
шуудан	120.2	135.1	145.7	107.8
тээш	70.9	98.0	124.6	127.2
ачаа	250.0	324.2	909.5	280.6
Ачаа эргэлт, мян.т.км	951.9	1 188.7	2 977.8	250.5
шуудан	213.8	234.5	273.7	116.7
тээш	107.9	155.6	177.0	113.7
ачаа	630.2	798.6	2 527.1	316.5
Зорчигчдын тоо, мян.хүн	90.2	138.0	200.7	145.4
олон улсад зорчсон	65.5	93.5	120.9	129.3
дотоодод зорчсон	24.7	44.5	79.8	179.4
Зорчигч эргэлт, сая хүн км	145.1	224.5	321.7	143.3
Шилжүүлсэн сая т.км	14.1	21.6	32.2	149.1
Тээврийн орлого, оны үнээр, сая төг	26 710.7	36 073.2	46 566.6	129.1

Гэмт хэрэг, түүний төрөлд гарч буй өөрчлөлт

Улсын хэмжээнд 2000 онд 23.5 мян, 2005 онд 17.4 мян, 2008 онд 20.7 мян, 2011 онд 19.2 мян.гэмт хэрэг бүртгэгдсэн байна. Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг 2007 онд өмнөх оныхоос 16.5 хувиар нэмэгдсэн нь сүүлийн 11 жилийн хугацаанд хамгийн өндөр өсөлт юм. Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг 2007 оноос хойш жил дараалан багасч, 2008 онд 2.7 хувь, 2009 онд 1.6 хувь, 2010 онд 2.7 хувь, 2011 онд 3.2 хувиар буурчээ.

Зураг 1.

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо, түүний өөрчлөлт, өмнөх оныхтой харьцуулснаар, хувиар

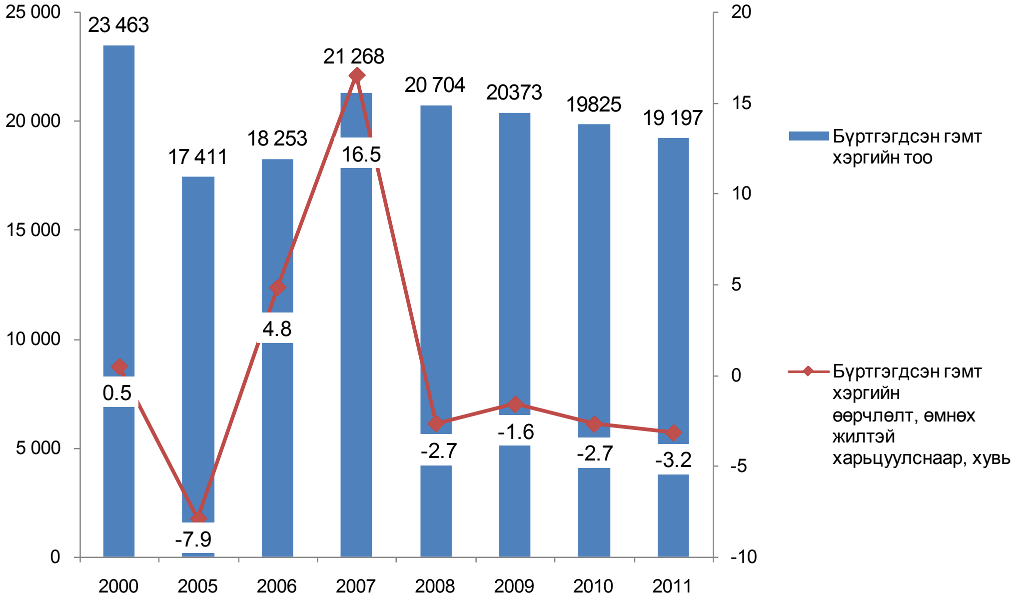

2011 онд бүртгэгдсэн нийт гэмт хэргийн 56.1 хувь Улаанбаатар хотод, 7.6 хувь Баруун бүсэд, 12.6 хувь Хангайн бүсэд, 15.8 хувь Төвийн бүсэд, 6.9 хувь Зүүн бүсэд ногдож байгаа бөгөөд 2000 оныхтой харьцуулахад Улаанбаатарынх 12.0 пунктээр нэмэгдэж, Баруун бүсийнх 0.1 пункт, Хангайн бүсийнх 2.0 пункт, Төвийн бүсийнх 5.1 пункт, Зүүн бүсийнх 3.0 пунктээр буурчээ. Энэ үзүүлэлтийг 2005 оныхтой харьцуулбал, Улаанбаатарынх 9.0 пунктээр нэмэгдэж, Баруун бүсийнх 0.7 пункт, Хангайн бүсийнх 2.4 пункт, Төвийн бүсийнх 2.8 пункт, Зүүн бүсийнх 1.8 пунктээр буурсан байна.

Хүснэгт 1.

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо, бүс нутгаар, хувиар

	2000	2005	2008	2009	2010	2011
Баруун	7.7	8.3	8.9	7.6	7.7	7.6
Хангайн	14.7	15.0	11.9	11.5	12.7	12.6
Төвийн	21.0	18.7	17.9	17.0	16.3	15.8
Зүүн	9.9	8.7	7.4	7.3	7.0	6.9
Улаанбаатар	44.2	47.1	52.7	55.7	54.8	56.1
Бусад*	2.6	2.2	1.2	1.0	1.5	1.0
Нийт	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**

Тайлбар: * - Төмөр замын цагдаагийн хэлтэс, Иргэний агаарын тээврийн цагдаагийн хэлтэст бүртгэгдсэн болон Монгол Улсын иргэдийн хилийн чанадад үйлдсэн хэргийг хамааруулав.

Нийт гэмт хэргийн дийлэнх хувь нь Улаанбаатар хотод ногдож байгаа хэдий ч 1000 хүнд ногдох гэмт хэрэг сүүлийн 4 жилд буурсан байна. Хэрвээ бид бүхэн тухайн бүс нутгийн бүртгэгдсэн гэмт хэргийг хүн амын тоонд нь харьцуулж үзвэл дараах үр дүн гарч байна. Улсын дунджаар 2011 онд 1000 хүнд ногдох бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо 7 байгаа нь дунджаар 1000 хүн тутмын 7 нь ямар нэгэн гэмт хэрэгт холбогдож байгааг илтгэж байна. Үүнийг 2000 оныхтой харьцуулахад 2.9 промилиор буурсан байгаа бол 2005 оныхтой харьцуулахад ямар нэгэн өөрчлөлт гараагүй байна.

Хүснэгт 2

1000 хүнд ногдох бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо, бүс нутгаар

	2000	2005	2008	2009	2010	2011
Баруун	4.3	3.7	4.9	4.2	4.2	4.1
Хангайн	6.3	4.9	4.7	4.5	4.8	4.6
Төвийн	11.1	7.5	8.5	7.9	7.2	6.7
Зүүн	11.5	7.8	8.1	7.9	7.4	7.0
Улаанбаатар*	14.1	8.6	9.9	9.9	9.1	8.7
Улсын дүн	**9.8**	**6.9**	**7.8**	**7.6**	**7.2**	**6.9**

Тайлбар: * - Бусад гэсэн хэсгийг Улаанбаатарын дүнд оруулж тооцов.

1000 хүнд ногдох бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоогоор Улаанбаатар (8.9) тэргүүлж байгаа бол хоёрт Зүүн бүс (7.0), гуравдугаарт Төвийн бүс (6.7), дөрөвдүгээрт Хангайн бүс(4.6), хамгийн бага гэмт хэрэг ногдож байгаа нь Баруун бүс(4.1) байна. Энэ хандлага сүүлийн 3 жилд хадгалагдсаар байгааг хүснэгтээс харж болно.

Хүснэгт 3

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо, төрлөөр, хувиар

	2002	2005	2008	2009	2010	2011
Хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг	12.6	25.9	31.5	33.4	34.4	33.7
Өмчлөх эрхийн эсрэг	62.5	51.1	45.8	43.5	40.1	37.7
Нийгмийн аюулгүй байдлын эсрэг	11.8	9.1	8.1	7.2	8.5	9.8
Тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журмын эсрэг	6.5	6.8	5.8	6.8	8.3	9.7
Хүүхэд, гэр бүл, нийгмийн ёс суртахууны эсрэг	1.9	2.0	2.1	1.8	2.1	2.3
Бусад	4.6	5.1	6.7	7.2	6.7	6.9
НИЙТ	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**

Үндсэндээ нийт бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 70-аас дээш хувийг хүний амь, эрүүл мэндийн эсрэг болон өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг эзэлж байна. Энэ хоёр төрлийн гэмт хэргийн хувийн жин 2008 оноос харьцангуйгаар буурч байгаа бөгөөд бусад төрлийн гэмт хэргийн хувийн жин бага багаар нэмэгдэх хандлага ажиглагдаж байна. Тухайлбал, сүүлийн жилүүдэд авто тээврийн хэрэгслийн тоо нэмэгдэж байгаатай уялдан тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг нийт гэмт хэрэгт эзлэх хувь 2002 онд 6.5, 2005 онд 6.8, 2008 онд 5.8 байсан бол 2009 онд 6.8, 2010 онд 8.3, 2011 онд 9.7 болж, 2002 оныхоос 3.2 пункт, 2005 оныхоос 2.9 пункт, 2008 оныхоос 3.9 пунктээр нэмэгдсэн байна.

Нийгмийн аюулгүй байдлын эсрэг гэмт хэргийн нийт гэмт хэрэгт эзлэх хувь 2009 онд 7.2 болж 2008 оныхоос 0.9 пунктээр буурсан боловч, 2010 онд 8.5 хувь, 2011 онд 9.8 хувь болж, 2010 оныхоос 1.3 пункт, 2009 оныхоос 2.6 пунктээр тус тус нэмэгджээ

Түүнчлэн хүүхэд, гэр бүл, нийгмийн ёс суртахууны эсрэг гэмт хэргийн нийт гэмт хэрэгт эзлэх хувь 2009 онд 1.8 болж, 2008 оныхоос 0.3 пунктээр буурсан боловч, 2010 онд 2.1 хувь, 2011 онд 2.3 хувь болж, 2009 оныхоос 0.5 пункт, 2010 оныхоос 0.2 пунктээр өсчээ.

Зураг 2

Хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэргийн тоо

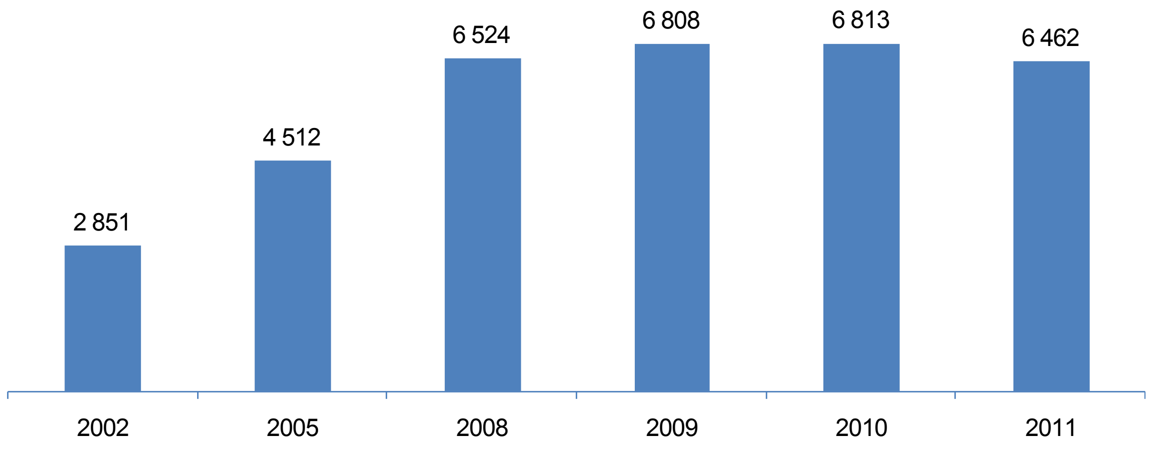

Хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг нь 2011 онд нийт гэмт хэргийн 33.7 хувийг эзэлж дүнгээрээ хоёрдугаарт орж байгаад анхаарал хандуулах ёстой юм.

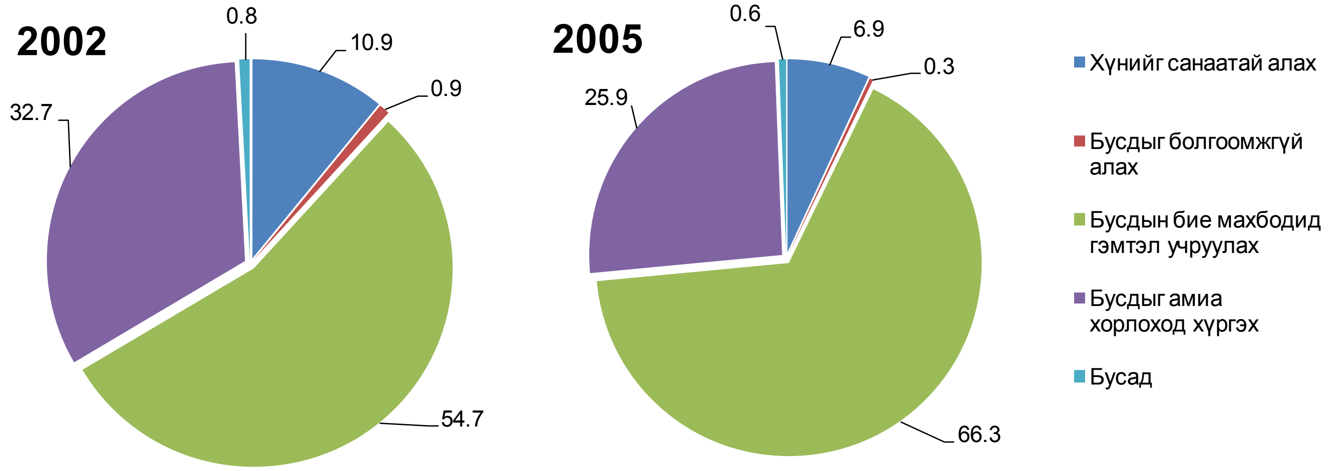

Бусдын бие махбодид гэмтэл учруулах гэмт хэрэг 2011 онд нийт хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэргийн 90.3 хувь, бусдын амиа хорлоход хүргэх гэмт хэрэг 4.9 хувь, хүнийг санаатай алах гэмт хэрэг 4.1 хувь, бусдыг болгоомжгүй алах гэмт хэрэг 0.3 хувь байгаа нь 2005 оныхтой харьцуулахад бусдын бие махбодид гэмтэл учруулах гэмт хэрэг 24.0 пунктээр нэмэгдсэн бол бусдын амиа хорлоход хүргэх нэмэгдсэн 21.0 пункт, хүнийг санаатай алах гэмт хэрэг 2.8 пунктээр тус тус буурсан байна.

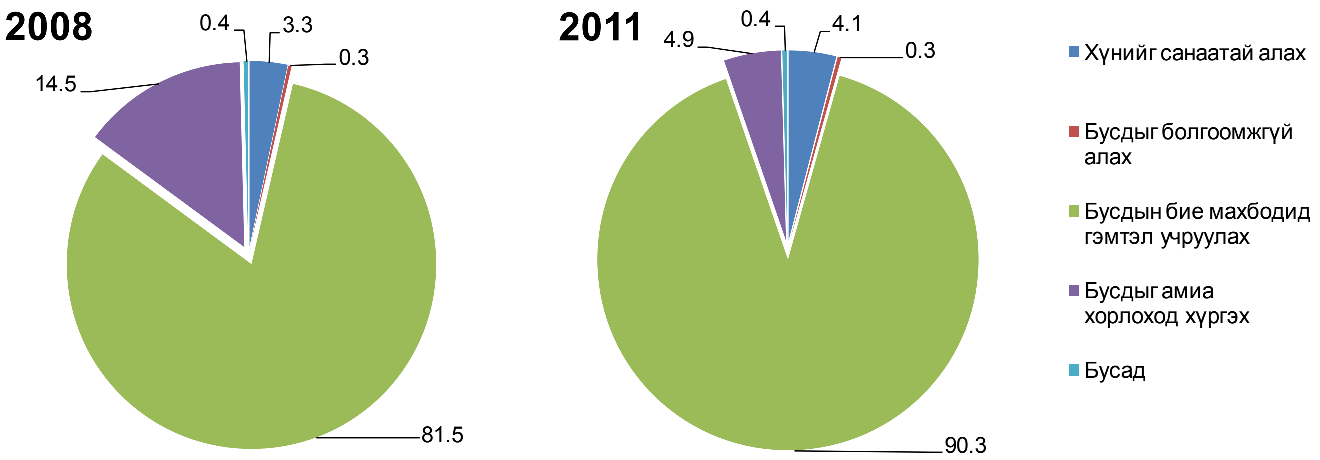

Бусдын бие махбодид гэмтэл учруулах гэмт хэргийн тоо 2011 онд 5.8 мян тохиолдолд хүрсэн нь 2002 оныхоос 3.7 дахин, 2005 оныхоос 2.0 дахин, 2008 оныхоос 9.8 хувиар нэмэгджээ. Бусдыг амиа хорлоход хүргэх гэмт хэрэг 2011 онд 0.3 мян тохиолдол илэрсэн бөгөөд 2002, 2008 оныхоос 3.0 дахин, 2005 оныхоос 3.7 дахин буурчээ.

Зураг 3

Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэргийн тоо

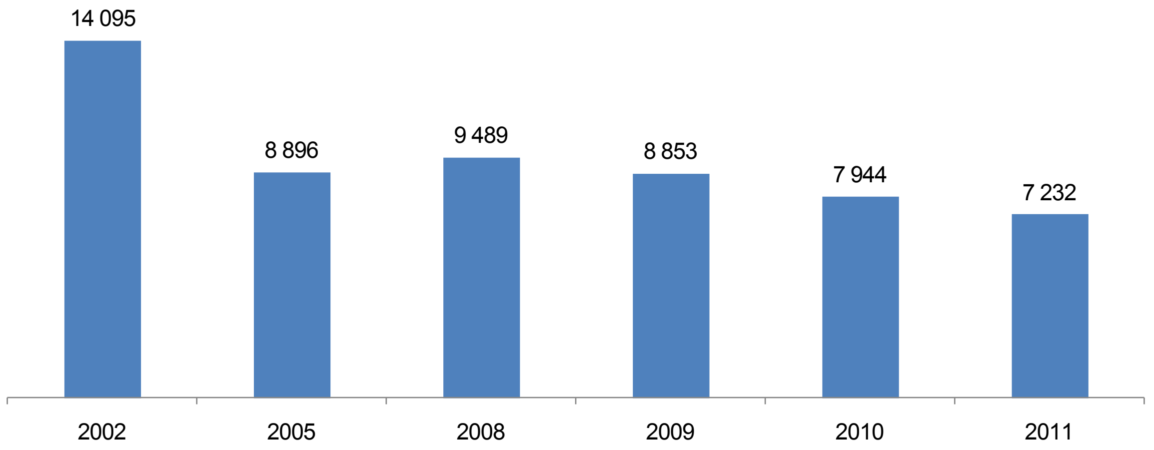

Монгол улсад зонхилон гарч байгаа өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг нь 2011 онд нийт гэмт хэргийн 37.7 хувийг эзэлж байна.

Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг 2011 онд 7.2 мян тохиолдол бүртгэгдсэн бөгөөд 2002 оныхтой харьцуулахад бараг 2 дахин, 2005 оныхоос 18.7 хувь, 2008 оныхоос 23.8 хувиар тус тус багассан байна. Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэргийн тоо буурч, нийт гэмт хэрэгт эзлэх хувийн жин тогтмол багасч байгаа ч тохиолдлын тоо болон хувийн жингээрээ хамгийн өндөр хувийг эзэлсэн хэвээр байна.

Хүснэгт 4

Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэргийн тоо, төрлөөр, хувиар

	2002	2005	2008	2009	2010	2011
Хулгай	76.9	75.1	69.6	72.0	72.7	73.0
Булаалт	3.2	3.7	3.7	1.9	1.8	1.9
Дээрэм	5.7	6.6	8.6	8.5	6.5	7.4
Залилан	7.0	7.6	9.1	9.0	9.6	9.5
Завших, үрэгдүүлэх	4.4	4.2	3.5	3.9	4.2	2.8
Бусад	3.0	2.8	5.4	4.6	5.1	5.4
Нийт	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**

2011 онд өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэргийн 73.0 хувийг хулгай, 1.9 хувийг булаалт, 7.4 хувийг дээрэм, 9.5 хувийг залилан, 2.8 хувийг завшин, үрэгдүүлэх гэмт хэргүүд тус тус эзэлж байна. Нийт дүнгээр хулгайн гэмт хэрэг буурч байгаа боловч, дүнд эзлэх хувийн жинд тодорхой өөрчлөлт ажиглагдахгүй байна. Харин булаалтын гэмт хэргийн хувийн жин 2009 онд 1.9, 2010 онд 1.8, 2011 онд 1.9 хувь болж, 2002, 2005, 2008 оныхоос бараг 2 дахин буурсан байгаа бол залилангийн гэмт хэрэг 2009 онд 9.1 хувь, 2010 онд 9.6 хувь, 2011 онд 9.5 болж, 2002, 2005 оныхоос 1.4-2.6 пунктээр нэмэгджээ.

Зураг 4.

Гэмт хэрэг илрүүлэлтийн хувь

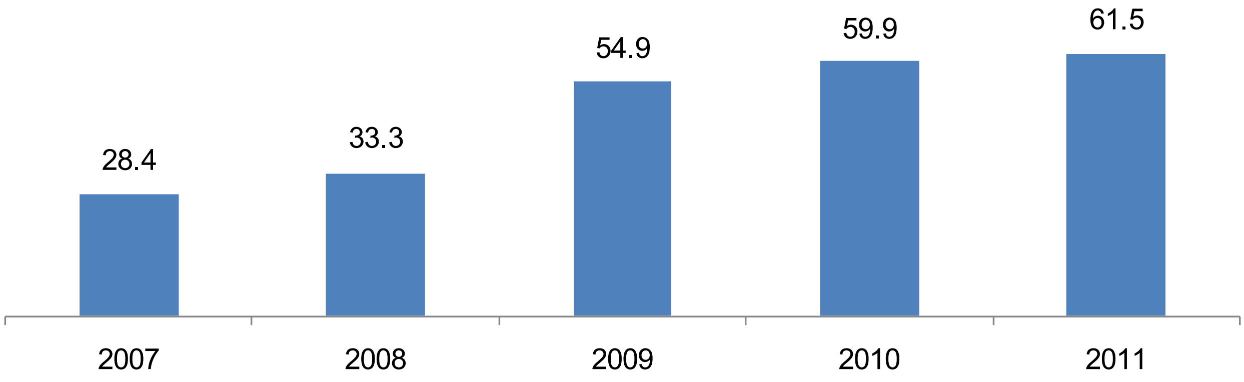

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 33.9 хувийг бүртгэгдэх үедээ сэжигтэн нь тогтоогдоогүй хэрэг эзэлж байгаа бөгөөд тухайн хэргийн хувийн жин сүүлийн жилүүдэд мэдэгдэхүйц буурахгүй байгаа ч яллагдагчаар татагдвал зохих этгээдийг нь тогтоосон хэргийн тоо нэмэгдсэн нь гэмт хэргийн илрүүлэлтийн хувь нэмэгдэх хүчин зүйл болж байна.

Гэмт хэргийн илрүүлэлт 2011 онд 61.5 хувь болж, 2007 оныхоос 2.2 дахин, 2008 оныхоос 1.8 дахин, 2009 оныхоос 6.6 пункт, 2010 оныхоос 1.6 пунктээр нэмэгджээ.

Зураг 5

Гэмт хэрэгт холбогдсон, сэжигтэн, яллагдагчдын тоо, мян хүн, өсөлтийн хурд /хувь/

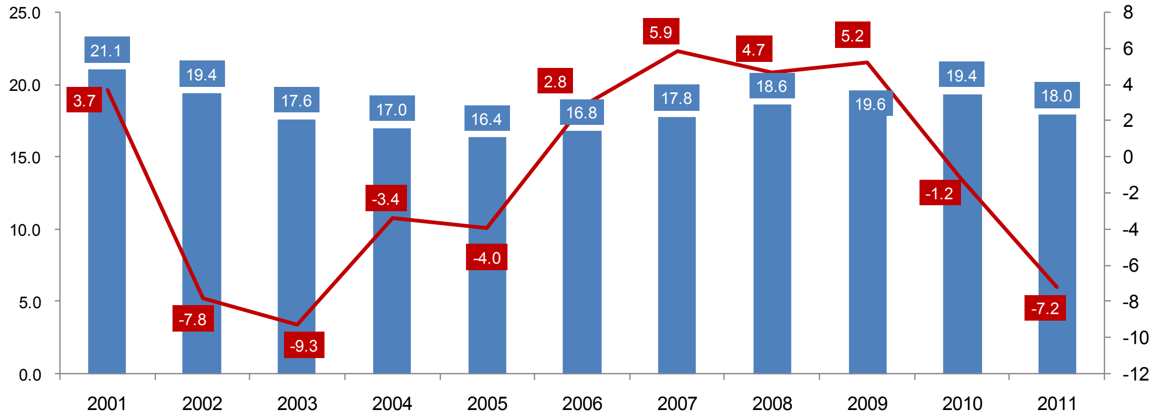

Гэмт хэрэгт холбогдсон нийт сэжигтэн, яллагдагчдын тоо 2011 онд 18.0 мян хүн болж 2005 оныхоос 1.6 мян хүн буюу 9.9 хувиар нэмэгдэж, 2002 оныхоос 1.5 мян хүн буюу 7.5 хувь, 2008 оныхоос 0.7 мян хүн буюу 3.5 хувиар буурсан байна.

Гэмт хэрэгт холбогдсон нийт сэжигтэн, яллагдагчдын тооны өөрчлөлт 2002-2005, 2010-2011 онуудад буурч, 2001, 2006-2009 онуудад нэмэгдсэн дүнтэй байна.

Хүснэгт 5.

Бүртгэгдсэн гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчийн тоо

	2008		2009		2010		2011	
	Дүн	Эмэгтэй, хувь	Дүн	Эмэгтэй, хувь	Дүн	Эмэгтэй, хувь	Дүн	Эмэгтэй, хувь
Баруун	1829	7.5	1577	6.0	1698	6.3	1433	7.5
Хангай	2435	7.9	2483	8.5	2649	10.8	2492	9.9
Төвийн	3709	11.4	3923	10.9	3505	11.3	3164	11.5
Зүүн	1346	8.2	1429	5.9	1723	9.3	1238	7.9
Улаанбаатар	9323	12.8	10200	12.3	9803	14.6	9 655	15.4
Дүн	**18642**	**11.1**	**19612**	**10.6**	**19378**	**12.3**	**17982**	**12.8**

Бүртгэгдсэн гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчийн тоо 2011 онд 18.0 мян болж, 2008, 2009, 2010 оныхоос 3.5-8.3 хувиар буурсан боловч эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь 12.8 болж 0.5-2.2 пунктээр нэмэгдсэн байна. Тухайлбал, бүртгэгдсэн гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчийн тоог бүсээр авч үзэхэд Баруун бүсийн 7.5 хувь, Хангайн бүсийн 9.9 хувь, Төвийн бүсийн 11.5 хувь, Зүүн бүсийн 7.9 хувь, Улаанбаатар хотын 15.4 хувийг эмэгтэйчүүд эзэлж байна.

Хүснэгт 6.

Шүүхээр ял шийтгүүлсэн хүний тоо

	2008		2009		2010		2011	
	Дүн	Эмэгтэй, хувь	Дүн	Эмэгтэй, хувь	Дүн	Эмэгтэй, хувь	Дүн	Эмэгтэй, хувь
Баруун	876	5.1	670	3.4	582	4.0	664	3.8
Хангай	1304	6.4	1025	6.7	1015	6.5	1350	7.2
Төвийн	1773	6.9	1603	7.8	1525	9.4	1650	9.4
Зүүн	680	8.8	626	8.3	470	3.2	602	5.0
Улаанбаатар	3862	12.6	3589	10.8	3700	9.9	3 944	10.6
Дүн	**8495**	**9.4**	**7513**	**8.7**	**7292**	**8.4**	**8210**	**8.8**

Шүүхээр ял шийтгүүлсэн нийт хүний тоо 2011 онд 8.2 мянгад хүрч, Улаанбаатарт 3.9 мян хүний 10.6 хувь, Баруун бүсэд 0.7 мян хүний 3.8 хувь, Хангайн бүсэд 1.4 мян хүний 7.2 хувь, Төвийн бүсэд 1.7 мян хүний 9.4 хувь, Зүүн бүсэд 0.6 мян хүний 5.0 хувь нь эмэгтэйчүүд байгаа нь 2008 оныхтой харьцуулахад Хангайн бүсийнх 0.8 пункт, Төвийн бүсийнх 2.5 пунктээр нэмэгдэж, Баруун бүсийнх 1.3 пункт, Зүүн бүсийнх 3.8 пункт, Улаанбаатарт 2.0 пункт, улсын дунджаар 0.6 пунктээр тус тус буурчээ.

Дүгнэлт

Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг 2007 оноос хойш жил дараалан багасч, 2008 онд 2.7 хувь, 2009 онд 1.6 хувь, 2010 онд 2.7 хувь, 2011 онд 3.2 хувиар буурчээ.

2011 онд бүртгэгдсэн нийт гэмт хэргийн 56.1 хувь Улаанбаатар хотод, 7.6 хувь Баруун бүсэд, 12.6 хувь Хангайн бүсэд, 15.8 хувь Төвийн бүсэд, 6.9 хувь Зүүн бүсэд ногдож байна. Улсын дунджаар 2011 онд 1000 хүнд ногдох бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо 7 байгаа нь дунджаар 1000 хүн тутмын 7 нь ямар нэгэн гэмт хэрэгт холбогдож байгааг илтгэж байна. Үүнийг 2000 оныхтой харьцуулахад 2.9 промилиор буурсан байгаа бол 2005 оныхтой харьцуулахад ямар нэгэн өөрчлөлт гараагүй байна.

Үндсэндээ нийт бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 70-аас дээш хувийг хүний амь, эрүүл мэндийн эсрэг болон өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг эзэлж байна.

Бусдын бие махбодид гэмтэл учруулах гэмт хэрэг 2011 онд нийт хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэргийн 90.3 хувь, бусдын амиа хорлоход хүргэх гэмт хэрэг 4.9 хувь, хүнийг санаатай алах гэмт хэрэг 4.1 хувь, бусдыг болгоомжгүй алах гэмт хэрэг 0.3 хувь эзэлж байна.

2011 онд өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэргийн 73.0 хувийг хулгай, 1.9 хувийг булаалт, 7.4 хувийг дээрэм, 9.5 хувийг залилан, 2.8 хувийг завшин, үрэгдүүлэх гэмт хэргүүд тус тус эзэлж байна.

Гэмт хэргийн илрүүлэлт 2011 онд 61.5 хувь болж, 2007 оныхоос 2.2 дахин, 2008 оныхоос 1.8 дахин, 2009 оныхоос 6.6 пункт, 2010 оныхоос 1.6 пунктээр нэмэгджээ.

Дэлхийн эдийн засаг, гадаад зах зээлийн тойм

АНУ-ын эдийн засаг

АНУ-ын Эдийн засгийн шинжилгээний товчооны урьдчилсан тооцоогоор (2012 оны 4 дүгээр сарын 27-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн (ДНБ) 2012 оны 1 дүгээр улиралд өмнөх улирлынхаас 2.2 хувиар* өсчээ[1].

Хэрэглээний үнийн индекс 2012 оны 3 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.3 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.7 хувиар өсчээ[2].

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны эхний 2 сард 98.5 тэрбум ам.долларын* алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 5.6 тэрбум ам.доллар буюу 6.1 хувиар* өсчээ[3].

Тус улсын Холбооны нөөцийн сан (Төв банк)-гийн урьдчилсан тооцоогоор аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2012 оны 3 дугаар сард өмнөх сарынхтай ижил түвшинд, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.8 хувиар өссөн байна4.

Ажилгүйдлийн түвшин 2012 оны 4 дүгээр сард 8.1 хувь* болж, өмнөх сарынхаас 0.1 пунктээр буурчээ[2].

Япон улсын эдийн засаг

Япон улсын Эдийн засаг, нийгмийн судалгааны институтийн урьдчилсан тооцоогоор (2012 оны 3 дугаар сарын 8-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2011 оны 4 дүгээр улиралд өмнөх улирлынхаас 0.2 хувь*, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.7 хувиар буурчээ[5].

Хэрэглээний үнийн индекс 2012 оны 3 дугаар сард 100.3 (2010=100) байгаа нь өмнөх сарынхаас 0.5 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.5 хувиар өсчээ[6].

Гадаад худалдааны тэнцэл 2011 оны эхний 3 сард 310.8 тэрбум иений ашигтай гарч байсан бол 2012 оны эхний 3 сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр 1540.6 тэрбум иений алдагдалтай гарчээ[7].

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2012 оны 3 дугаар сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр өмнөх сарынхаас 1.0 хувь*, өмнөх оны мөн үеийнхээс 13.9 хувиар өсчээ.

Ажилгүйдлийн түвшин 2012 оны 3 дугаар сард 4.5 хувь* болж, өмнөх сарынхтай ижил түвшинд байна[9].

ХАВСРАЛТ

Европын холбооны гишүүн орнуудын эдийн засаг

Европын холбооны статистикийн байгууллагын урьдчилсан тооцоогоор (2012 оны 3 дугаар сарын 6-нд мэдээлснээр) тус холбооны гишүүн 27 орны зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2011 оны 4 дүгээр улиралд өмнөх улирлынхаас 0.3 хувиар* буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.9 хувиар* өссөн байна.

Инфляцийн түвшин 2012 оны 3 дугаар сард өмнөх сарынхаас 1.1 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.9 хувиар нэмэгдсэн байна.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны эхний 2 сард 32.9 тэрбум еврогийн алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 8.9 тэрбум евро буюу 21.3 хувиар буурчээ.

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2012 оны 2 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.2 хувиар* өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.8 хувиар буурсан байна.

Ажилгүйдлийн түвшин 2012 оны 3 дугаар сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр 10.2 хувь* болж, өмнөх сарынхтай ижил түвшинд, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.8 пунктээр өсчээ[9].

ОХУ-ын эдийн засаг

ОХУ-ын Эдийн засаг, хөгжлийн яамны урьдчилсан тооцоогоор (2012 оны 4 дүгээр сарын 25-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2012 оны 1 дүгээр улиралд өмнөх оны мөн үеийнхээс 4.0 хувиар өссөн байна[10].

Хэрэглээний үнийн индекс 2012 оны 4 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 0.3 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.6 хувиар нэмэгджээ.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны эхний 2 сард 40.3 тэрбум ам.долларын ашигтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 8.8 тэрбум ам.доллар буюу 27.9 хувиар нэмэгдсэн байна.

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2012 оны 3 дугаар сард өмнөх сарынхаас 7.0 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.0 хувиар өсчээ.

Ажилгүйдлийн түвшин 2012 оны 3 дугаар сард 6.5 хувь болж, өмнөх сарынхтай ижил түвшинд байна[11].

** - Улирлын нөлөөллийг тооцсон*

БНХАУ-ын эдийн засаг

БНХАУ-ын Үндэсний статистикийн товчооны урьдчилсан тооцоогоор (2012 оны 4 дүгээр сарын 13-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2012 оны 1 дүгээр улиралд өмнөх улирлынхаас 1.8 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 8.1 хувиар өссөн байна.

Хэрэглээний үнийн индекс 2012 оны 3 дугаар сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.6 хувиар өсчээ[12].

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны эхний 2 сард 4.2 тэрбум ам.долларын алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.4 тэрбум ам.доллар буюу 4.8 дахин өсчээ[13].

Харин аж үйлдвэрийн салбарын нэмэгдэл өртөг 2012 оны 3 дугаар сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 11.9 хувиар өсчээ[12].

Зэсийн үнэ

Лондонгийн металлын биржид 1 тонн цэвэр зэсийн үнэ 2011 оны 12 дугаар сард дунджаар 7567.55 ам.доллар байсан бол 2012 оны 4 дүгээр сард дунджаар 8259.63 ам.доллар болж, 692.08 ам.доллар буюу 9.1 хувиар өссөн байна. 1 тонн цэвэр зэсийн үнэ 2012 оны 4 дүгээр сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 1223.62 ам.доллар буюу 12.9 хувиар буурчээ[14] /Зураг 1/.

Зураг-1

Алтны үнэ

Лондонгийн металлын биржид 1 унц алтны үнэ 2011 оны 12 дугаар сард дунджаар 1652.31 ам.доллар байсан бол 2012 оны 4 дүгээр сард дунджаар 1650.07 ам.доллар болж, 2.24 ам.доллар буюу 0.1 хувиар буурсан байна. 1 унц алтны дундаж үнэ 2012 оны 4 дүгээр сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 176.26 ам.доллар буюу 12.0 хувиар өсчээ[15] /Зураг 2/.

Зураг-2

Газрын тосны үнэ

Нью-Йоркийн худалдааны биржид 1 баррел газрын тосны үнэ 2011 оны 12 дугаар сард дунджаар 98.21 ам.доллар байсан бол 2012 оны 4 дүгээр сард дунджаар 103.33 ам.доллар болж, 5.11 ам.доллар буюу 5.2 хувиар өссөн байна. 1 баррел газрын тосны дундаж үнэ 2012 оны 4 дүгээр сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 6.71 ам.доллар буюу 6.1 хувиар буурчээ[16] /Зураг 3/.

Зураг-3

Хөрөнгийн биржийн индекс

АНУ-ын хөрөнгийн биржийн Аж үйлдвэрийн Dow Jones индекс 2012 оны 4 дүгээр сард дунджаар 13030.75 нэгж болж, өмнөх

сарынхаас 48.71 нэгж буюу 0.4 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 595.88 нэгж буюу 4.8 хувиар нэмэгджээ[17].

Токиогийн хөрөнгийн биржийн Nikkei-225 индекс 2012 оны 4 дүгээр сард дунджаар 9627.42 нэгж болж, өмнөх сарынхаас 334.93 нэгж буюу 3.4 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 17.20 нэгж буюу 0.2 хувиар буурчээ[17].

Лондонгийн хөрөнгийн биржийн FTSE-100 индекс 2012 оны 4 дүгээр сард дунджаар 5725.58 нэгж болж, өмнөх сарынхаас 149.82 нэгж буюу 2.5 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 282.28 нэгж буюу 4.7 хувиар буурчээ[17].

Эх үүсвэр:

1. http://bea.gov
2. http://stats.bls.gov
3. http://www.census.gov/foreign-trade
4. http://www.federalreserve.gov
5. http://www.esri.cao.go.jp
6. http://www.stat.go.jp
7. http://www.customs.go.jp
8. http://www.meti.go.jp
9. http://epp.eurostat.ec.europa.eu
10. http://www.economy.gov.ru
11. http://www.gks.ru
12. http://www.stats.gov.cn
13. http://www.mofcom.gov.cn
14. http://www.lme.com
15. http://www.lbma.org.uk
16. http://www.nymex.com
17. http://finance.yahoo.com

ХӨРӨНГИЙН БИРЖИЙН ИНДЕКС, сараар.

нэгж

Он	Аж үйлдвэрийн Dow Jones[1]	Nikkei-225[2]	FTSE-100[3]
2011 I	11802.37	10449.53	5971.59
II	12190.00	10622.27	6020.97
III	12081.48	9852.45	5856.92
IV	12434.88	9644.63	6007.86
V	12579.99	9650.78	5937.97
VI	12097.31	9541.53	5792.17
VII	12512.33	9996.68	5909.81
VIII	11326.62	9072.94	5271.31
IX	11175.45	8695.42	5228.49
X	11515.93	8733.56	5408.62
XI	11804.33	8506.11	5402.51
XII	12075.68	8507.32	5480.09
2011 I-XII	11957.57	9429.30	5681.39
2012 I	12550.89	8616.71	5694.45
II	12889.05	9242.33	5893.35
III	13079.47	9962.35	5875.40
IV	13030.75	9627.42	5725.58

Тайлбар:

1. АНУ-ын хөрөнгийн биржийн индекс
2. Токиогийн хөрөнгийн биржийн индекс
3. Лондонгийн хөрөнгийн биржийн индекс

Монгол Улсын Үндэсний Статистикийн Хороонд хэвлэв.

Хаяг :
Засгийн Газрын III байр, Өрөө-113
Улаанбаатар - 20а, Монгол Улс
http://www.nso.mn
E-mail: information@nso.mn,
nso@magicnet.mn
Факс: (976-11) 324518
Утас: 322424, 326414